

ZPRAVODAJ OBCE ŠTĚMĚCHY A DAŠOVA

Č. 20

ÚNOR 2025 – ÚNOR 2026

JHS

1. KAMENÍK

VIA MARIANA

Vážení Štěměcháci,

rok 2025 je nenávratně pryč a nás čekají další výzvy v posledním roce našeho čtyřletého volebního období. Je za námi rok rozkopané obce. Řekla bych „na všech frontách“. Chci vám všem poděkovat za trpělivost a toleranci. Chápu, že každý má práh trpělivosti a tolerance úplně jinde, takže někdo tiše trpěl, někdo se ozval, někdo přímo nadával, někdo to bral, jak to je a věděl, že to musí jednou skončit. Za sebe bych řekla, že jsem si v průběhu roku prošla všemi zmíněnými fázemi. Můžeme si oddechnout a letošek věnovat opět „vyšperkování“ naší milované obce. Děkuji, že jste (jsme) náročné výkopové práce a celkově letošní stavby bez větších tragédií společně zvládli.

Možná je to poslední úvodní článek zpravodaje, který píšu. Je to osmý zpravodaj, který pro vás společně tvoříme. A jubilejní dvacátý, který v naší obci vyšel, což si zaslouží opět poděkování lidem, kteří stáli u zrodu a vůbec měli nápad a odhodlání tímto způsobem sepisovat události naší obce. Informovat každou domácnost. Uchovávat fotky a fakta, na která si člověk často nevzpomene ani za měsíc, natož za 20 let.

Minulé volby mě v pozici starostky udrželo pět hlasů od zastupitelů, pouze jeden hlas navíc rozhodl mezi mnou a Zdeňkem. Kdoví, co bude na podzim. Proto tento článek pojmu trochu jako rozloučení. Dodnes si velmi vážím, že jsem od vás dostala možnost být starostkou. Jak už jsem dříve psala, měla jsem možnost potkat se a spolupracovat se spoustou úžasných lidí a firem. Neskutečně moc jsem se toho naučila. Tím nemyslím jen nabyté vědomosti a zkušenosti, ale i pracovat se sebou, získávat postupně nadhled, umět čelit i nesmírně nepříjemným situacím. Přijímat kritiku a asi i určitou nenávist od některých z vás. Zkušenosti z vedení obce mi otevřely další pracovní možnosti. Takže DĚKUJI MOC!

Jak jsem zmínila na vánočním zpívání. Projekty, které se podařily zrealizovat nebo jsou nachystané, jsou zásluhou zastupitelů minulého volebního období i těch současných. Kdyby nepadla souhlasná usnesení, projekty by nebyly. Samotná realizace je většinou na mně, tak to je, však jsem za to placena. Nemůžu valit zodpovědnost na zastupitele. Dělám to ráda a baví mě to. Každý rok je úspěšnější, než čekám. Daří se nám získávat finance, opravovat, budovat, dělat krásné společenské akce. Snažíme se všem dávat stejně. Spolkům budujeme zázemí. Kdykoliv s něčím přijdou, snažíme se vyhovět. Nezdražujeme poplatky ani daň z nemovitosti. Myslím, že děláme, co můžeme a jak nejlíp umíme, aby se nám tu dobře žilo. Jsem si vědoma, že bylo pár rozhodnutí, která se mnohým z vás nelíbila. Není jednoduché vyhovět všem názorům a občas daná situace nemá žádná ideální řešení. Samozřejmě můžete mít úplně jiný názor. Máte možnost kandidovat. Přála bych si, aby šli do voleb mladí lidé. Je potřeba nová krev a nové nápady.

Obecně nemám politiku moc ráda. Přijde mi, že je to většinou o řečech a skutek utek. V komunální politice máme možnost reálně tvořit věci. Neslibovat, ale naplňovat předem stanovené cíle, což je především strategický plán obce. V samostatném článku si společně připomeneme, co jsme měli v plánu a co se zatím povedlo. Třeba to někoho z vás osloví a na podzim usedne do zeleného křesílka v kanceláři obecního úřadu a s láskou se bude o naši obec starat, jako se o to snažíme do teď my.

Ze srdce Vám přeji hodně štěstí, zdraví a osobní spokojenosti.

Zuzana Svobodová

KRONIKA OBCE ŠTĚMĚCHY

Před 130 lety

Dne 8. dubna 1896 večer o 10. hodině vypukl v stodole patřící Antonínu Peckovi čís. 17 požár, který v krátké době všecka hospodářská stavení i obydlí zničil. Zároveň vyhořel sousední hostinec patřící pí Josefíně Ludvíkové. K požáru dostavili se hasiči z Roketnice. Starostovi Ant. Peckovi shořelo asi 170 měr ovsa, žito, hrách, mouka, prádlo a veškerá píce i stelivo, takže druhého dne neměli ani co jíst ani co dobytku dáti. Mimo to uhořela mu 4 prasata. Ve vedlejším hostinci shořely slepice a veškeré prádlo nájemce hostince Jos. Šimáčka. Oheň tento byl prý založen ze msty, ale ze žhářství podezřelému se soudně ničeho nedokázalo, takže byl osvobozen.

Před 100 lety

Již na konci roku 1925 jednalo obecní zastupitelstvo o nutnosti zlepšiti obecní chudobinec, který byl již v tak bídném stavu, že nebyl již schopen k obývání. V březnu 1926 pokouší se pak obecní zastupitelstvo starý chudobinec prodati a hodlá pak „Sejpky“ na chudobinec přestavěti. Poněvadž však nikdo o koupi starého chudobince se neucházel, rozhodlo se obecní zastupitelstvo chudobinec starý zbořiti a postaviti budovu novou. Stavbu převzal stavitel Stanislav Neradil ze Želetavy, a tak dne 12. července 1926 započalo se s vykopáváním základů. Cihly koupeny z Rokytnice. V říjnu 1926 byl nový chudobinec dostaven. Stavba chudobince vyžádala si nákladu asi 60 000 Kč.

Před 90 lety

Silnice vedoucí naší obcí byla již ve velmi špatném stavu. Na podzim došlo k její úpravě. Od Markvartic až do Předína byla zválcována. Její úprava přinesla zaměstnání četným zdejším občanům. Někteří byli zaměstnání přímo u válců, jiní v lomu, který na Vrchách po dohodě s obcí otevřel pan Pěnkava. I obec měla z lomu pěkný příjem. Naděje kladené do otevřeného lomu se však nesplnily. Ač bylo kopáno značně hluboko, byly využity jen osamělé skály výborného kamene, které byly uloženy v kameni zvětralém, jehož nebyla možno užíti k válcování povrchu. Po využití lomu na Vrchách pracovali někteří dělníci v lomu, který si zmíněný podnikatel pronajal od velkostatku Sadku. Napjatá evropská politická situace doznala během tohoto roku značného zhoršení. Neúspěch Společnosti národů ve věci Habeše a Španělska a útoky německého tisku proti naší republice byly příčinou toho, že republika se rozhodla nejen postavit svou armádu na výši doby, nýbrž uchrániti i ostatní národ před velkými škodami a demoralisací, kterou případní útočníci ponesou na křídlech svých letadel. Proto byla v každé obci založena organizace Civilní protiletecké ochrany (CPO), aby občané byli řádným výcvikem uschopněni již v době míru zabránit škodám, jimž by bylo vystaveno necvičené obyvatelstvo. I v naší obci byla ustavena CPO a jejím velitelem se stal říd. uč. Členové

samaritánské služby se zúčastnili kursu u obv. lékaře v Opatově.

Před 80 lety

Velmi pěknou událostí obce bylo svěcení nové hasičské motorové stříkačky dne 16. června. Již dávno před tím občané opravili si hráz z rybníka Posměchu, aby mohlo být provedeno okrskové cvičení na počest oslavy. Kmotrem stříkačky se stal Paulas Vilém a slavnostní projev přednesl říd. uč. v. v. Brabenec z Heraltic , ve funkci okr. starosty hasičských sborů. Celý slavnostní den uběhl v družné zábavě domácích občanů i pozvaných hostí.

Před 40 lety

V roce 1986 byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce a generální oprava požární zbrojnice. Na její opravě byly odpracovány stovky dobrovolných hodin a může po svém dokončení nadále sloužit svému poslání – požární ochraně v obci. Bylo započato s výstavbou sportovního areálu u kulturního domu. Ve výstavbě jsou dvě sportovní hřiště: tenisový a volejbalový kurt. Tato akce bude dokončena v roce 1987. Jako počátek elektrifikace fotbalového hřiště na Vrchách byly položeny dva elektrické podzemní kabely. Začátek je transformační stanice v „Hliništích“ a zavedeny jsou k fotbalovým kabinám u hřiště. Tyto budou postupně rozšířeny včetně výstavby sociálního zařízení a zavedení vody.

Před 30 lety

Začátkem května se v naší obci započalo s výkopovými pracemi a položením kabelu do výkopu. Tyto výkopové práce provádělo 5 ukrajinských dělníků a jeden bagrista - Čech. Dělníci byli ubytováni v maringotkách, které byly postaveny „V Sejtí“ u obec. úřadu. Tyto práce trvaly do konce října. Telefonní přípojka byla zavedena ke každému domu. Kopání bylo velice ztíženo špatným počasím. Současně byla vybudována a připojena veřejná telefonní budka na kartu u prodejny Jednota. Tuto telefonní stanici uvítalo moc občanů. V letošním roce se udělal velký kus práce na generální opravě kul. domu. Byla opravena zatékající střecha, vyměněny byly rozvody vody a kanalizace, nové obklady, dlažby, nové asanační omítky, nově vymalováno, nové nátěry, nové dřevěné obložení na zdi. Nový barový pult, nový koberec na pódium, nová šatna a hlavně odborné vysušení obvod. zdí. Byly pořízeny nové ubrusy, záclony, závěsy. Všechno nádherně doplňují krásné umělé květiny. Celková oprava stála 542 000,-, z toho 240 000,- st. dotace a 302 000,- z vl. zdrojů. Není jenom náš názor, že je náš kul. dům nejhezčí v celém okolí.

Před 20 lety

Totéž platí o další velké akci pořádanou Rytíři tvrze štěměšské – *Štěměšské historické slavnosti*. Letos bylo daleko více účastníků z řad rytířů. Historický průvod měl asi 60 členů. Velká škoda, že nevyšlo počasí, ale i přesto to byla velice vydařená akce. Tady se opět sluší poděkovat všem, kteří se postarali o zdárný průběh. Jen ten, kdo se alespoň jednou zúčastní organizování nějaké podobné akce, pochopí a ocení tolik práce.

Radka Řepová (doslovný opis z kroniky)

INFORMACE NEJEN Z OBECNÍHO ÚŘADU

Jak se nám podařil naplnit Strategický plán rozvoje do roku 2025 a co dál?

Strategické dokumenty jsou vyvěšeny na webových stránkách obce, kde jsou kdykoliv k nahlédnutí. Vyjmula jsem pouze Akční plán pro období 2020–2025 a k němu doplnila aktuální fázi projektů. Jak vidíte, letos budeme mít skoro na sto procent splněno a je na čase zamýšlet se, co dál. Vlastně musíme zpracovat strategii na další pětiletku. Pokud vás napadá, co v naší obci chybí nebo je potřeba změnit, upravit, obnovit,… přijďte nám vaše nápady říct. A to na schůzi zastupitelstva obce. Každá pozvánka visí 7 dní před konáním schůze na webových stránkách a každá schůze je veřejná, nebo přijďte jen tak na kafe do kanceláře obecního úřadu. Můžete i zavolat na obecní telefon 606 764 312 či napsat mail na obec@stemechy.cz. Prostě jak vám to vyhovuje.

Strategický plán rozvoje
Obce Štěměchy

do roku 2025

Strategický plán rozvoje obce Štěměchy byl schválen zastupitelstvem obce dne: *13. 11. 2020*

Akční plán pro období 2020 – 2025

Akce	**Aktuálně**
Lokalita rodinných domů „Záhumenice“	SPLNĚNO/V REALIZACI
Oprava komunikace „Královský kopeček“ a „u Vetchů“	SPLNĚNO
Podkrovní byty v budově OÚ	SPLNĚNO/půdní vestavba
Odbahnění Panského rybníka	SPLNĚNO
Víceúčelové hřiště	SPLNĚNO

Cyklostezka	V REALIZACI
Revitalizace návsi	SPLNĚNO
Sklad komunální techniky	V REALIZACI
Odkup budovy COOP	SPLNĚNO
Parkoviště Dašov	SPLNĚNO
Hospoda a penzion	PROJEKT V REALIZACI
Naučná stezka	SPLNĚNO
Výkup pozemků pro rodinné domy u f. hřiště	ODLOŽENO

Navrhuji pár projektů ke zvážení jako plány do dalších let:

- oprava příjezdové cesty k nové lokalitě RD Záhumenice
- příprava dalších pěti pozemků pro výstavbu RD v lokalitě Záhumenice
- oprava povrchu komunikace na návsi
- další fáze oprav kulturního domu
- pořizování a obnova komunální techniky pro údržbu obce

Budeme rádi za každý návrh od kohokoliv z vás.

Ekonomické minimum

Před čtyřmi lety jsem ve zpravodaji sepsala tento přehled finančního zdraví obce:

Převzali jsme obec: s částkou **2.607.768,00** na bankovních účtech a v pokladně,
Rok 2018 s výší aktiv (majetek obce) **30.597.003,00**
s výměrou obecních pozemků **897.539,00** m2
Rok 2021: **3.426.692,00** bankovní účty + pokladna
aktiva **37.542.969,00**
výměra obecních pozemků **902.642,00** m2
dotace přijaté v roce 2021 a 1/2022 …**3.507.175,-**
úvěr na budovu COOP **833.000,00** – zůstatek k 12/2021

Po pěti letech to vypadá takto:

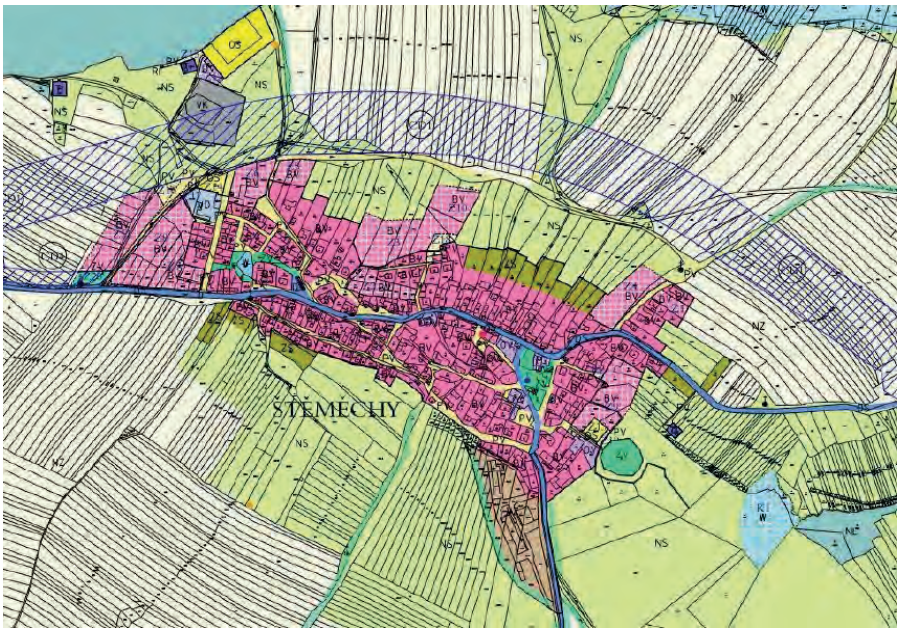
Finanční stav obce k 31. 12. 2025 **4.100.464,57** bankovní účty + pokladna
Aktiva **79.289.225,80**
výměra obecních pozemků **894.631** m2
dotace přijaté do 31.12.2025 **30.726.445,-**
úvěr na zasíťování pozemků **6.548.940,-**
úvěr na podíl obce na opravu budovy OÚ **3.717.000,-**

Sami vidíte, že je úplně zbytečné rozčilovat se v autobusu nebo u piva nad tím, jak zadlužujeme obec a vedeme ji do záhuby. Jak jsou vyhozené peníze za stezku a nezbývá na jiné věci. Majetek obce jsme zhodnotili o 48,7 milionů, nad rámec daňových příjmů jsme do obce dostali 30,7 milionů z dotací.

Daňové příjmy v roce 2025 byly 7.214.886,88. Roční splátka úvěrů je 1.225.000,-, takže na další rozvoj a provoz obce nám ročně zbývá 6 milionů. Myslet si, že nám další generace nepoděkují, když jim zadlužíme obec, je za mě hloupost. Myslím, že budou rádi. Peníze ztrácí hodnotu. Uložení do investic je dlouhodobě nejlepší volba. Pro někoho je úvěr prostě dluh, ale z ekonomického pohledu je to zapojení cizího kapitálu. Což je v danou chvíli a v daných podmínkách často výhodnější než šetřit, čekat a pak stavět za mnohem větší objem peněz. Hlavně další generace budou mít zbudováno a budou si moci vybavenosti obce užívat. Jednoduchý příklad je u domácnosti. Když je člověku např. 25 let, chce založit rodinu, vybudovat si domov. Bude šetřit a postaví si dům v šedesáti letech? To asi ne! Pomůže si hypotékou. Žijeme teď a tady! Je to o míře finanční gramotnosti. Chápu, že jednodušší je se rozčilovat nad dluhem obce než se nad tím zamyslet a dojít k číslům, která teď vidíte před sebou. Ničím vám život v obci nezdražujeme. Poplatky ani daň nezvyšujeme. Nijak vás neohrožujeme, jen budujeme věci pro vás. To je celé. Koukněte na státní dluh. A kdo ho zaplatí…?!

Územní plán obce Štěměchy a jeho Změna č. 2

Nový Územní plán obce byl pořízen v roce 2021. Jeho Změna číslo 1 byla pořízena v roce 2024 a letos budeme pořizovat Změnu č. 2. Během dubna t.r. budeme sbírat podněty ke změnám. Kdokoliv z vás může přijít s návrhem na změnu v rámci vašich pozemků. Většinou jde o zařazení pozemku ve vašem vlastnictví (nebo aspoň části) do ploch k zastavění. Schválení finální podoby změny je běh na dlouho trať. Ale ne zas tak, jako pořízení nového územního plánu. Změna by měla být pořízena cca do jednoho roku. Budeme se snažit schválit změnu do podzimních voleb, ale všechny procesy nejsou v naší moci ani v našich silách. Uvidíme, jak to půjde.

Zuzana Svobodová

ZVOZD HORÁCKO a. s. o spolupráci s obcemi

Náš zemědělský podnik spolupracuje s obcemi, v jejichž katastru hospodaří. Jsme si plně vědomi toho, že při naší činnosti využíváme obecní komunikace i místní polní cesty, proto platíme nájem také z komunikací a snažíme se obcím pomoci rovněž technikou s řidičem (manipulátor, traktor se zametacím strojem, hasičské auto, přepravní technika). Většina obcí tuto možnost využívá a spolupráci si chválí. Kromě toho nabízíme i spolkům finanční pomoc za sběr kamene. Obracím se tedy touto cestou také na jednotlivé občany, kteří by si chtěli přivydělat. Ozvěte se a zajisté se společně domluvíme. Obcím, spolkům i občanům děkuji za dosavadní spolupráci a těším se na další.

Pavel Kovář, předseda ZVOZD

Cvičení pro seniory

je pozvánkou pro ženy i pro muže. Cvičení probíhá zpravidla 1x za 14 dní v obřadní místnosti obecního úřadu. Cvičení je zcela zdarma a vede ho Jana Báňová. Z pozice fyzioterapeuta si dovoluji říct, že cvičení je zdravotní, dbám na protahování svalů, posílení středu těla, na celkové zlepšení kondice a hlavně na dobrou náladu u cvičení. Cvičíme do bolesti, vestoje, vsedě na židli i vleže. Cvičení není výkonové, snažíme se hlavně o udržení co největšího rozsahu kloubů a odbourání bolestí páteře. Na cvičení potřebujete pouze podložku,

pohodlné oblečení a obuv nebo teplejší ponožky. Skvělým pomocníkem při cvičení je nám míček zvaný overball. Ten není potřeba pořizovat, je možno ho zapůjčit přímo u mě. Pokud máš chuť dorazit mezi nás, zavolej na 606335853 a já ti povím termín nejbližšího našeho cvičení. Budu se těšit, že se naše řady rozrostou.

Jana Báňová

Prodejna po roce a půl

Mám vztah k naší prodejně už od dětství, kdy v ní prodávala mamka s paní Vídenskou. Možná i proto mi na prodejně tak záleží. Dveře, které šly těžko otevřít. Oblíbené Bari mandle, které už se nevyrábí. Voňavý mlýnek na kávu. Strašidelné sklady. To jsou vzpomínky na

prodejnu z dětství. Nejvíc jsem ocenila místní prodejnu v době mateřské dovolené. Bylo to za paní Herynkové, chodili jsme tam s dětmi rádi. Nebylo tam toho moc, ale všechno základní a potřebné jsme nakoupili. Byla jsem za to moc ráda. Vůbec si nepamatuji, že by někdo řešil, co je v obchodě za sortiment a za jaké ceny. Prostě jsme to brali, jak to je. V současné době je obchod o x levelů jinde a pořád se řeší, co je v prodejně špatně. Zvláštní, že?

Za rok a půl se v prodejně holky nezastavily. Ivča, která perfektně zvládla přestěhování do garáže a z garáže do nové prodejny technologicky o míle dál, než byla zvyklá. Provoz 24/7 v začátcích, kdy jsme se všichni učili, dala úplně s přehledem. Alča s Maďulou při změně provozu na Můj obchod, kdy je všechno na nich. Musí zvládat veškerou agendu týkající se prodejny. Alča se učila všechno úplně od začátku, protože nikdy neprodávala. Magdina je prodavačkou celý život,

má to v krvi. Ale jednoduché to opravdu nebylo a není. Peťa Trnková ml. se dala do boje s účtováním ekonomické činnosti obce. Což taky není vůbec jednoduché. Po půl roce můžeme říct, že je prodejna opět zajetá a připravena na jarní a letní sezónu. Chápu, že některým z vás změna sortimentu na Makro nevyhovuje. Jenže některým zase nevyhovoval sortiment Coopu. Nedá se vyhovět všem. Víme, že jsme o část zákazníků přišli, ale řekla bych, že víc nových jsme získali. Nemůžeme nikoho nutit, aby místní obchod podpořil a pomohl nám ho udržet. Už mi přijde hloupé to pořád dokola vysvětlovat a obhajovat. Je to na každém z vás.

S Makrem máme smlouvu na 3 roky (teď už jen na 2,5 roku). Pak můžeme brát zboží úplně od koho chceme. S Makrem je velmi dobrá spolupráce. Nedá se to s Coopem vůbec srovnat, i když Coopu musíme být vděčni za pomoc při rozjezdu nové prodejny po rekonstrukci, to od nich bylo fajn. Bez Makra by zvládnutí nové agendy, celého skladového softwaru a propojení pokladen bylo mnohem těžší. Po uplynutí smlouvy s Makrem už holky povedou obchod úplně po svém. Sortiment si budeme určovat na 100 % my. Může to být kombinace Coop, Makro, Flop, malí prodejci… Pořád váháme s alespoň částečným zavedením regionálních výrobků nebo řekněme farmářských výrobků. Když sledujeme nákupní chování zákazníků, skrze vyšší ceny by tyto výrobky zřejmě neuspěly. Ale třeba časem. Stejně tak jsem se dlouho pídila po mlékomatu. Ač by se mi moc líbilo nabízet zdravější mléko, jak už jsem psala, není to

v naší obci reálné. Firmy od pronájmu mlékomatu ustupují. Pořízení automatu by bylo velmi nákladné. Musel by být velký odběr, abychom docílili aspoň částečné návratnosti. Takže to vzdávám a místo mlékomatu osadíme automatický defibrilátor, což není vůbec špatná volba.

K provozu prodejny v číslech. Naše první inventura dopadla dobře. Občas dochází k záměně zboží. Ztráty jsou úplně minimální, co se týče tržeb. Pořád se držíme v rozmezí 300 až 400tis. měsíčně bez DPH. Ať za Coopu, tak za Makra. S ohledem na provozní náklady (mzdy, energie..) nám obchod zatím nevydělává, jak se říká, jsme na černé nule. Pro začátek je to i tak úspěch.

Děkujeme vám všem, kdo do obchodu chodíte nakupovat. Vaší podpory si moc vážíme!

Vesnice roku 2026

Zkusíme to znovu. Po získání Modré stuhy v roce 2023 jsem říkala, že jednou stačí a dost. Ale ne! Mám pocit, že máme znovu nabito a zkusíme se ucházet o některý z titulů v soutěži o Vesnici roku 2026. Je to jubilejní 30. ročník této soutěže. Na schůzi zastupitelstva obce jsme odsouhlasili podání přihlášky. Tentokrát program uděláme trošku jinak. Základní scénář mám v hlavě. Nebojte, dvouhodinová prezentace nebude tak náročná jako minule. Přihlášky se podávají do konce dubna. Komise obce objíždí a hodnotí v termínu od 11. 5. do 26. 6. 2026. Na chystání programu je zatím dost času. Doufám, že se zapojíte jako v roce 2023, byli jste skvělí!

Zuzana Svobodová

Den mlýnů

V sobotu 9. května 2026 se po celé České republice uskuteční další ročník celostátní akce Den otevřených mlýnů. Akci pořádáme symbolicky k výročí vzniku mlynářského znaku (13. května 1116).

Cílem je vrátit vodní i větrné mlýny do povědomí veřejnosti jako mimořádně důležitý technický a kulturní fenomén – a zpřístupnit i stavby, které jsou běžně uzavřené, případně nabídnout u otevřených mlýnů mimořádný program (komentované prohlídky, ukázky technologie, zpřístupnění jinak nepřístupných prostor apod.).

První dva ročníky ukázaly, že zájem veřejnosti je vysoký – do akce se zapojily desítky mlýnů a návštěvnost se na mnoha místech pohybovala v řádu desítek až stovek lidí za den.

Název mlýna: Dašovský mlýn
Obec / adresa: Štěměchy 32 - Dašov
Typ: vodní
Odkaz na záznam https://www.vodnimlyny.cz/...lyn
Otevírací doba v sobotu 9. 5. 2026: Od 10,00 do 17,00 (začátek poslední prohlídky)
Časy komentovaných prohlídek: podle zájmu, ověřte prosím telefonicky
Program: hodinová komentovaná prohlídka, budou poprvé představeny nové vzácné exponáty historických oděvů
Vstupné: dospělý 100,-, junior do 15 let 50,-, slevy ne.
Rezervace vhodná, kapacita je omezená (počet osob ve skupině i hlasivky průvodců). Tel. 606788244
Parkování: na zpevněné ploše 200m před Dašovem nebo po domluvě na louce u mlýna
Bezbariérovost ne, expozice jsou ve 4 podlažích se schody
Kontakt pro návštěvníky (telefon / e-mail): 606788244, mlynmuzeum@seznam.cz
www.mastna.com
Poznámka: Volejte i v den prohlídky, abychom pro vás vybrali vhodný čas.
Podpořte prosím svou účastí naši sbírku na nové vodní kolo.
Převzato z www.vodnimlyny.cz

Zdraví Marta Mastná
www.mastna.com

ŠTĚMĚCHY V ROCE 2025

VÝSTAVBA V OBCI

Co se zadařilo a co nás čeká?

V minulém čísle zpravodaje jsem pod stejným názvem v pěti bodech popsala plány roku 2025. Tři z nich jsou splněny, dva jsou v realizaci.

Naučná stezka

Jedním slovem SRDCOVKA. Je to tak krásné místo! Nikdy nezapomenu na brigády s bezva lidmi, kteří pomáhali úplně nezištně. Na opět perfektní práci našich řemeslníků. Na skvělou spolupráci s Březovou. Na úžasného řezbáře Abakuka a jeho Marušku. Toto jsou superlativy, které si VIA MARIANA právem zaslouží. Víc se o stezce dočtete v rubrice „Napsali o nás“.

Nemůžu si pomoct, ale musím být nepříjemná. Snad mě pochopíte. Od lidí, co v sobě mají určitou sobeckost (nevím, jak to lépe nazvat), pochopení možná nepřijde, ale třeba si aspoň pár věcí z mých slov uvědomí.

Začínám být alergická na slovo „turisti“! Kdo to je?! Fakt nevím! Například maminka s dětmi, která se zastaví na hřišti, jde si projít stezku, užije si pěkný den, zazvoní v kapličce na zvon, protože zvuk zvonů je odjakživa krásný, po cestě QR kódem přispěje jen tak tisíc korun do kasičky obce, protože se jí tady líbí?! To jsou turisté, kvůli kterým „to tu máte nejisté“?! Nedokážu pochopit, jak to může někomu vadit. Ano! Vrací se mi argumenty „protože nebydlíš na návsi!“. Nebydlím! Bydlí tu třeba moje rodina. Babička, která žije ve Štěměchách skoro 100 let a moc si pochvaluje, když sedí u pomníku a může pozorovat rodiny s dětmi na hřišti. Nevadí jim žádný „turista“. Naopak, jsou rádi, že to tu žije. Že kolem jejich domu chodí všechny generace lidí i se zastaví a chvíli popovídají a většinou spokojeně chválí naši obec a stezku. A jestli jsou to naráz desítky?! To je „overturismus“?! Vy, co vám to tak vadí, nikam nejezdíte? Nejste „turisti“? Nějak se nám to slovo postupně „démonizuje“, nemyslíte?! V některých státech je to skoro jediná obživa. Cestovní

ruch je totiž taky průmysl, který drží ekonomiku státu, jako fabriky. A nám třeba jednou pomůže udržet ekonomiku naší hospody, kterou většina z vás chce.

Poslední roky jsem procestovala dost zemí, viděla plno krásných míst. Jsem vděčna za každé milé přijetí místních lidí. Ať jsou to lidé pracující ve službách, podnikající v turistickém ruchu nebo prostě jen lidi žijící v místě, které jako turista navštívím. Nemůžu vás pochopit, nezlobte se!

Další věc, co některým z vás leží v žaludku, jsou peníze, které obec vynaložila na „zbytečnost“, jako je stezka. Na to mám následující argumenty. Poskytnout komukoliv z vás možnost nádherné procházky přírodou naší obce. Bez aut, mezi krásnými stromy, kolem roztomilých oveček, krajinou úžasných výhledů, užít si procházku s rodinou nebo přáteli…NE! To není zbytečnost! A financování?! Náš podíl byl 2.255.440,-, je to 50 % z celkové ceny 4.510.880,-, zhotovitelem byla firma SOFI stav. Zvolili jsme ty nejkvalitnější materiály jako je dub a akát, aby stezka vydržela co nejdéle bez větší údržby. Ze smrku by částka byla markantně nižší. Ale to není správná cesta k šetření. V pohodě jsme financování zvládli. Neomezujeme tímto výdajem další rozvoj obce. Budujeme dál, takže by to nemuselo nikoho moc trápit. Pokud i tak ano, můžeme to brát jako můj osobní vklad do tohoto projektu. Vysvětlím. Při každém zvolení do funkce starostky se řeší odměňování za funkci, což souvisí s vykonáváním funkce jako uvolněný starosta nebo neuvolněný. Zastupitelé se pokaždé ptali, jestli chci být uvolněná. V jiných i menších obcích jsou uvolnění starostové. Ale já nechci. Připadá mi zbytečné plýtvat obecním rozpočtem na jeden plat. Peníze si můžu vydělat i jinde. Za uvolněnou funkci je ze zákona daný tabulkový plat. Je to skoro jednou tolik, než mám jako neuvolněná starostka. Za dvě období by za mě obec zaplatila cca o 2 miliony víc. Velmi ráda jsem je pomyslně vložila do tak krásného díla, jaké VIA MAIRANA je! A to, že je to krásný projekt, není můj subjektivní názor. Po otevření stezky volali novináři, kteří stezku ve svých článcích kladně hodnotí. Sama od sebe zavolala televize Prima, že jsou v poledne u nás a chtějí natočit reportáž z naší stezky do pořadu Prima Česko. Stejně tak se ozval Český rozhlas, se kterým jsme natáčeli zvukovou reportáž do jejich pořadu, což byl opravdu nevšední zážitek. Mnozí z vás i plno lidí z okolí moc hezky o stezce mluví, a to zahřeje. Správně vidíme jen srdcem, kdo to tak má, pochopí…

Zuzana Svobodová

STEZKA

Nová stezka otvírá se,

začínáme vesele.

3. srpen odpoledne

přijďte všichni, přátelé.

Ve Štěměchách velká sláva,

nový cíl na výlety.

Texty napsal skvěle Sláva

(Augustin)

všechny, no i tyhlety.

Okruh krásný, samá socha

z okruhu je ale „NEJ“

ten chodníček nad močálem,

jen si nohy nezkoupej.

Zdárně cestu dokončíme,

ve Tvrzi se sejdeme.

Pořádně to oslavíme,

co říkáte, přátelé?

Vlasta Moudrá

Petr Herbrych

Rekonstrukce budovy obecního úřadu

V minulém čísle zpravodaje jsem psala, že se snažíme zachovat původní kouzlo této historické budovy, že to nebude žádná moderna. Posuďte sami… Mockrát jsem koukala na budovu úřadu, když jsem k ní přicházela. Mockrát jsem bloudila po půdě a trápila se, kde vezmeme peníze na opravu střechy. A teď! Koukám na naši novou „radnici“ a přijde mi jako sen, že se vše podařilo. Nepřipadá mi to jako velká změna. Spíš mi začíná připadat, že škola takhle vypadala odjakživa. Děkuju tam nahoru, že nám úřad propršel jen jednou. Ale je pravda, že na úřední hodiny, kdy pršelo, větrem burácela plachta, po schodišti a stropem

obřadní místnosti tekla voda proudem, jsme si s Peťou připadaly spíš jako v nějaké jeskyni než na obecním úřadě. Bylo to hrozný! Ale uplynulo pár měsíců a budova, včetně obřadní místnosti, je zase o krok dál a v pořádku.

Rekonstrukce v číslech

Vítězná cena z výběrového řízení:	11.797.070,- firma EKOS Brtnice
Dotace z MMR:	8.632.109,-
Podíl obce:	3.164.961,-
Vícepráce (větší lešení pro usnadnění a urychlení prací), pár dalších nepředvídatelných výdajů, které se objevily až v průběhu rekonstrukce:	601.377,-
Celkový podíl obce na půdní vestavbu:	3.766.338,-

Když už jsme se do opravy budovy obecního úřadu pustili, vzali jsme to opět z gruntu. Opravili jsme záchody v prvním patře a plášť budovy: 488.195,-

Mám radost, že bude celá budova efektivně využita. Postupně jsme „debordelizovali“ místnost po místnosti. Budova měla tolik nevyužívaných prostor! V bytě v přízemí, který opustil pan Augustin se nabízí prostor využitý pro služby občanům. Zájem o pronájem prostoru by byl. Myslím, že je to skvělý plán. Za prvé poskytneme dostupnost služeb každému z vás. Přemýšlíme o pedikúře, manikúře, masážích, kosmetice a kadeřnictví. Za druhé budou mít práci další osoby z obce. Zvažovali jsme i ordinaci lékaře či zubaře, ale víte, jak to v současné době je s doktory. Nemůže je sehnat ani nemocnice, natož malá obec jako jsou Štěměchy. Lékařská služba z obcí úplně mizí a myslím si, že nenávratně. Ale třeba se pletu. Pokud se na tomto záměru v zastupitelstvu shodneme, bude přízemí věnované službám vč. úřadu. První patro je komunitní, obřadní místnost, myslivecká klubovna vč. nových záchodů. Prostě efektivně využita celá budova.

Zuzana Svobodová

Inženýrské sítě pro RD Záhumenice

Musím přiznat, že toto je pro mě nejnáročnější stavba. Je to tím, že je to první stavba tohoto typu, co řeším. Chybí mi zkušenosti. Orientovat se v každém stavebním objektu, který projekt zahrnuje, je na poprvé docela náročné. Ale to není to nejhorší. Nejhorší jsou rozdílné postupy „síťařů“ .Jako zkoordinovat GasNet, Eg.d, Cetin, VAK a VAS je opravdu dechberoucí. Ale nakonec jsme to zvládli. Kromě Eg.d, tam pořád nějak bojujeme. Nebudu vás tím zatěžovat. Ani vysvětlovat proč nová trafostanice stále stojí na Vrchách. Letos vše dotáhneme. Asfaltový povrch s největší pravděpodobností necháme na příští rok, popřípadě déle. Zkrátka, až budou mít stavebníci hotové ideálně hrubé stavby, ale na všem se musíme ještě domluvit.

Pokusím se vše shrnout. Obecních pozemků bylo sedm, všechny jsou prodané. Každý z nových vlastníků má vazbu na Štěměchy. Vlastně všichni jsou nebo byli a zase budou Štěměcháci. Což je super! Dále v lokalitě vznikly dva soukromé pozemky s možností zástavby.

Podařilo se re bonitovat pozemky, které poslouží jako další stavební místa. Bude to vyžadovat změnu územního plánu, takže to nebude hned. Ale mít v zásobě dalších snad i pět pozemků je paráda. Vznikla by lokalita o 12 nových rodinných domech, což se naráz zatím asi nepodařilo. Nebo se pletu a nevím o tom. Myslím, že to úplně stačí. Nejsem zastáncem rozsáhlých „satelitů“ v malých obcích. Bylo by potřeba spíš udržovat a obydlet stávající domy. Zpět ke stavbě inženýrských sítí. Firma LPJ, se kterou byla perfektní spolupráce, zhotovila pět stavebních objektů, a to splaškovou kanalizaci, dešťovou kanalizaci, vodovod, plynovod a veřejné osvětlení. Chybí nám vedení nízkého napětí souběžně s optickým kabelem a přesun vysokého napětí. Eg.d i

Cetin mají své jasné postupy. Musí mít své externí projektanty i svého zhotovitele. Položení NN a optiky slibují od července. Tak snad to do dalšího léta zvládnou.

Celková cena sítí byla 6.930.578,00. Podařilo se nám domluvit se svazkem Vodovody a kanalizace převod investorství. To znamená, že nám ušetřili DPH ve výši 377.432,-, což my si na stavbu nárokovat nemůžeme. Vyvolanou investicí je přesun vysokého napětí včetně trafostanice. To nás stálo 1.418.561,-. Celkové náklady do položení sítí tedy jsou 7.953.146,-. Příjmy z prodeje pozemků jsou 7.400.000,-. Ač si nemůžeme nárokovat DPH u nákladů na výstavbu sítí, u příjmu z prodeje stavebních pozemků jsme povinni DPH odvést. Spravedlnost v tom nehledejte, ani já ji nenašla. Takže jsme odvedli 1.554,000,- DPH. Pozemky jsme tedy prodávali za necelých 800,-/m2. Prodej stavebních pozemků byl ztrátový. Zastupitelstvo obce rozhodlo o nízké ceně pozemků, tím pádem bylo nutné vzít úvěr a schovat si peníze na výstavbu příjezdové komunikace. Pro představu…okolní obce prodávají stavební pozemky za 1.500,- až 1.850,-/m2 bez DPH. Pokud by ZO odsouhlasilo podobnou výši ceny, prodej pozemků by byl v zisku až 7 milionů. Obec by byla bez dluhu a ještě by nám zbylo na komunikaci a sklad. Rozhodli jsme se jít cestou těžší pro obec a upřednostnit dostupnost stavebních pozemků pro místní patrioty. Protože to je víc než peníze. Ale opět! Co člověk, to názor. Akorát mě o to víc mrzí vyčítání zadlužení obce, když nás k tomu vedl tento důvod.

Sklad komunální techniky

Jsou nachystané základy, jakmile dovolí počasí, pustíme se do stavby. Stavíme bez dotace za své a po svém. Letošní plán je minimálně hrubá stavba.

Cyklostezka Štěměchy - Předín

Opět se nám tento projekt trochu komplikuje. V létě jsme podali žádost o dotaci na SFDI. Bylo nám řečeno, že vyhodnocení proběhne v listopadu. Po volbách je vše jinak. Volí se nové výbory a komise a projekty budou vyhodnoceny nejdřív v dubnu. Výběrové řízení máme hotové. Smlouvu o dílo podepsanou. Platná bude pouze v případě přidělení dotace. Vyhrála firma Colas s cenou 10.575.400,-. Nebojte, náš podíl na realizaci bude zhruba 700.000,-. Držte, prosím, pěsti, ať to vyjde.

Oprava chodníku v ulici Nová

Další opravy proběhly na chodníku od Moudrých k Šilhavým. Opravu provedla firma Anderil za částku 211.223,-

Projekt hospody

Do konce roku by měl být projekt hotový. Prezentace bude v příštím čísle zpravodaje. Objekt bude o dost menší, než byl v navržené studii. Zrušili jsme část ubytování. Však uvidíte.

Zuzana Svobodová

Akustika věda je aneb fonetický upgrade hasičského plesu

Bylo to jednoho únorového večera loňského roku, kdy k nám zavítala hudební skupina z nedalekého „Balkánu“ na tradiční hasičský ples. V průběhu produkce i po ní nám borci z tohoto estrádního souboru připomněli špatnou akustickou situaci našeho kulturního domu, na kterou si stěžovala většina předešlých zde vystupujících kapel. Díky dotaci z Programu obnovy venkova bylo rozhodnuto, že se tedy do odstranění tohoto akustického neduhu KD pustíme. S „odzvučením“ se naplánovala i dílčí rekonstrukce prostoru pódia a jeho zázemí: sanace zvlhlých omítek, nová konstrukce pódia s obložením, nová elektroinstalace s osvětlením a zmiňované akustické úpravy. Vědomi si omezeného rozpočtu, i proto, že se jedná o dílčí opravy, upustili jsme od nákladného projektu, vizualizační studie a nedej bože "akusticko-fonetického" měření rádoby renomovanou firmou, neboť to vše by zřejmě spolklo většinu dotace.

Oslovili jsme tedy místní řemeslníky. Zednické práce prováděl Milan Novák, návrh pódia a truhlářské práce prováděli Pavel a Jan Vídenští a elektroinstalaci provedl přespolní Miroslav Vaněk z Dešova. Pro inspiraci na úpravu akustického řešení jsme se rozjeli do několika obcí, kde podobnou rekonstrukci už prováděli, nebo se o ni alespoň pokoušeli. Zjistili jsme tedy, že to všude tak nějak udělali, ale s diskutabilním výsledkem. Tudíž jsme usoudili jít do

toho možná diletantsky, ale se selským rozumem, a vyřešili to osazením stěn pódia ověřenými akustickými deskami, které se používají například ve zvukotěsných místnostech rozhlasových stanic či v podcastech moderních influencerů. Tato varianta byla zvolena i proto, že tyto desky mají i pěkný design. Zadní stěna sálu se vyřešila zatahovacím závěsem, který případné odrazy zvukových vln též pohlcuje.

Zda se rekonstrukce zdařila, mohl posoudit už Petr Bende při křtu knihy Dějiny obce Štěměchy. Následně pak estrádníci z Balkánu při letošním hasičském plese, kteří superlativy nešetřili. Doslova na akustiku, loni a letos, odpověděli shodně, nebe a dudy, že to úplně jinak hraje, určitě posoudili i všichni návštěvníci plesu. Balkánští, tedy protagonisté kapely, která hostuje po KD širokého okolí, dále konstatovali, že stále máme jeden z nejhezčích a nejreprezentativnějších kulturních domů v okrese. Po zhlédnutí letošního vystoupení Cirkus bude! dodali, že po jejich návštěvě ostatních plesů s programem se jim nejvíce líbilo vystoupení u nás. Což určitě od členů estrádního uměleckého souboru má určitou váhu a potěší všechny „cirkusáky“. O tom, že se ples v zušlechtěném prostředí opět vydařil, svědčí i následná „afterpárty“ v duchu „Furt se de“, která se protáhla až do svítání. Zbývá jen dodat obligátní - DYCKY ŠTĚMĚCHY!

Podtrženo, sečteno, rozpočet této dílčí rekonstrukce nepřesáhl částku 359 205 Kč, z toho podíl obce byl 204 205 Kč.

Závěrem mi prosím dovolte ještě jednou poděkovat výše zmíněným řemeslníkům za jejich rychlou a profesionální práci, jejíž výsledek bude sloužit nejen Štěměchákům jistě další desítky let.

Michal Šilhavý

ZE ZÁPISŮ ZASEDÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA ZA ROK 2025

Obecní zastupitelstvo schválilo:

- prodeje obecních pozemků (i stavebních parcel v lokalitě RD Záhumenice)
– koupě pozemků
- směny a pronájmy obecních pozemků
- zápisy ze zasedání zastupitelstva
- podání žádostí o dotace
- podmínky úvěru na zasíťování obecních pozemků
- podmínky úvěru na půdní vestavbu
– cenovou nabídku na zpracování projektové dokumentace „Hospoda s ubytováním“
– podání výpovědi firmě COOP
- přijetí úvěru od Komerční banky, a. s. na spolufinancování projektu „Inženýrské sítě a komunikace pro RD, Štěměchy“ a výše uvedené podmínky úvěru, kompetence starostky a znění doložky
- Smlouvu budoucí o zřízení věcného břemene
– přijetí úvěru od Komerční banky, a. s., na spolufinancování projektu „Stavební úpravy objektu obecního úřadu Štěměchy“ a výše uvedené podmínky úvěru, kompetence starostky a znění doložky
- smlouvu o spolupráci s obcí Předín na společném projektu Cyklostezka Štěměchy – Předín
- Obecně závaznou vyhlášku obce Štěměchy, kterou se zrušuje obecně závazná vyhláška č. 3/2019
- podpis Rámcové smlouvy – Můj obchod
- cenovou nabídku na zpracování Územní studie na plochy Z 7, Z 8, Z 11, Z 16 a Z 20
- podpis Smlouvy o dílo na zpracování projektové dokumentace hospody – pouze v případě získání dotačního příspěvku z MMR
- Závěrečný účet obce Štěměchy včetně Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce Štěměchy za rok 2024
- účetní závěrku za rok 2024
- změnu podmínek u úvěru od Komerční banky, a. s., na spolufinancování projektu „Inženýrské sítě a komunikace pro RD, Štěměchy
- Darovací smlouvu na finanční dar pro SDH Štěměchy ve výši 50 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro TJ Štěměchy ve výši 20 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro SRPŠ Předín ve výši 34 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro MŠ Předín v částce 10 000 Kč
- dohody o provedení práce s členy zastupitelstva
- Rozpočet obce Štěměchy na rok 2026
- Plán inventur na rok 2025 a inventarizační komise
- pronájem tvrze nebo KD pro místní chalupáře 5 000 Kč
- výši poplatků za odpad na rok 2026, a to 500 Kč,- os./rok nebo za objekt/rok, za psa 50,-/jeden pes, 100,-každý další
- Obecně závaznou vyhlášku obce Štěměchy o stanovení obecního systému odpadového hospodářství
- Smlouvu o nájmu plynárenského zařízení
- pronájem boxu OX Point na zkušební dobu 6 měsíců
- výsledek výběrového řízení „Cyklostezka Štěměchy – Předín. Vítězem je firma COLAS CZ, a. s., a pověření starostce obce k podpisu Smlouvy o dílo
- Pachtovní smlouvu ZVOZD Horácko, a. s.

Obecní zastupitelstvo bylo seznámeno a bere na vědomí:

- rozpočtová opatření

Radka Řepová

RŮZNÉ

Dějiny obce Štěměchy

Rok 2025 pro mě byl ve znamení dokončování knihy o štěměšské historii. Předchozí čtyři roky jsem hledala hlavně v online archivech, navštěvovala i ty skutečné (v Třebíči, Brně a Praze) a pak vše přepisovala a dávala do souvislostí. Také jsem mnohokrát obcházela Štěměchy a fotografovala všechny domy. Pátý rok jsem věnovala bádání přímo ,,v terénu“ u pamětníků. Byla to práce náročná, zejména časově, ale ve výsledku nejhezčí a nejpřínosnější.

Archivy mi daly přesné záznamy o obyvatelích jednotlivých domů do roku 1921, dál

údaje nebyly zveřejněné kvůli ochraně osobních údajů. A tak jsem pro novodobou historii potřebovala ,,živé zdroje“. Mým největším záměrem však bylo strohá data a fakta obohatit lidskými osudy a podobami nejen domů, ale i starých hospodářů, kteří v nich žili. Aby naše kniha nebyla jen nějakou ,,příručkou“, ale čtivým příběhem, ke kterému se budete vracet.

Přemýšlela jsem, jak to uchopit, protože obejít všech 150 domácností nebylo v mých silách a v mnoha domech bych ani nikoho nenašla. Někteří z vás se mnou spolupracovali od začátku, zprostředkovali mi setkání s nejstaršími pamětníky a doporučovali další, kteří se o historii zajímají. Dávali jsme výzvy do zpravodaje a uspořádali setkání na obecním úřadě.

Čekala jsem informace o majitelích domů a sem tam nějakou fotografii. Byla jsem ale čím dál více překvapována poklady, které jste mi přinášeli! Rozmotání mnoha záhad, knihy vzpomínek za hranice vlastní rodiny a stovky rodinných fotek, lidí, na které si mnozí z nás vzpomínali z dětství, ale už zapomněli jejich podobu.

Děkuji všem, kdo tento můj záměr podpořili, vám všem, kteří jste mě přijali ve svých domácnostech a povídání u kávy a buchet se mnohdy protáhlo na hodiny. Po návratu domů jsem hned za dobré paměti vše přepisovala, skenovala a retušovala fotografie. Nejvíc jsem se těšila na to, až se na ně podíváte a možná poprvé uvidíte podobu své prababičky nebo pradědečka, protože jejich snímky se u vás doma už nedochovaly, kdežto v jiné rodině ano a já vám to takto mohu zprostředkovat. Těšila jsem se, jak si ověříte a poskládáte souvislosti, vzpomínky a útržky vědomostí, ve kterých třeba nemáte jistotu, ač se jedná o vaše příbuzné. Nebo jde o historii domu, ve kterém žijete.

Kniha se plnila, stránek přibývalo a najednou bylo jasné, že musíme sběr materiálů stopnout, protože už tak nad rozsahem 592 stran v tiskárně kroutili hlavou. Ještě před vytištěním mi bylo jasné, že tímto práce nekončí, že chci zachránit co nejvíce těch pokladů pro budoucnost. Ráda bych byla jakousi obecní archivářkou a sbírala materiál na pokračování či dodatek v jakékoliv podobě.

Knihu se k naší radosti podařilo vydat v plánovaném termínu a cítili jsme, že je to věc natolik významná, aby si zasloužila slavnostní křest. Vymyslela jsem si program v podobě talkshow (i netradiční křest vodou z Dašovské studánky), oslovila kmotry – Petra Bende, Radku Řepovou a Zdeňka Pruknera, kteří se svého úkolu zhostili náramně. Dala jsem sama sobě výzvu překonat trému a provázet večerem jako moderátorka, samozřejmě s velkou nejistotou, jak to dopadne, jestli přijde deset lidí nebo sto. Musím poděkovat celému organizačnímu týmu, od těch, kteří na čtvrteční brigádě dávali do lesku kulturák zaprášený po rekonstrukci, starostce Zuzce, obecnímu zastupitelstvu a dalším, kteří psaní knihy po celou dobu podporovali. Vám, kteří jste na křest uchystali výborné občerstvení, mému synovi Janu Mastnému za nazvučení sálu, fotografce Věře Zinkové a Petrovu tatínkovi Janovi Bende za profi dokumentaci, mému manželovi Milanovi a sestřenici Jiřině Kružíkové za focení, nahrávání

videa a prodej knih spolu s Radkou Řepovou. Dále panu Drahomíru Rybníčkovi z tiskárny Akcent nejen za bezproblémový a kvalitní tisk, ale i za bezchybný servis, kdy před kulturákem v přistavené dodávce čekaly knihy, kdyby se nedostalo. Opravdu na to došlo, když se první stovka vyprodala a bylo třeba zásoby doplnit.

Akci věnovali pozornost reportéři Horáckých novin, Jihlavských listů, Třebíčského deníku a rádia Vysočina. Petr Bende průběžně reportoval na svém facebooku i instagramu a během celého dne natáčel krátké záběry do videa, které pak jako překvapení vystavil na své stránky.

Na závěr musím poděkovat vám všem, kdo jste na křest opravdu dorazili, naplnili sál k prasknutí a zavalili mě svou přízní u autogramiády, kterou jsem vyhlásila vlastně hlavně kvůli svému slavnému kamarádovi Petrovi Bende a netušila, že na chvíli dáte pocit celebrity i mně ☺. Přijeli příznivci z Třebíče, Brna, Sudoměřic u Bechyně, a dokonce autobusem z Jihlavy přicestovala devadesátiletá babička Eliška Koukalová! Byly to chvíle absolutního štěstí a

splnění životního snu – vydat (už podruhé) opravdovou vlastní knihu.

Stále ke mně přicházejí vaše ohlasy ať v osobních hovorech, nebo třeba když se dvě dámy trumfovaly, která v knize ,,leží“ déle do noci a nemůže se odtrhnout, ozýváte se prostřednictvím mailů, telefonátů…

O naší malé vísce se dozvědí i za hranicemi okresu. Posílala jsem ji do mnoha míst od Klatov po Ostravu, výtisky už jsou v Národní knihovně ČR, Moravské zemské knihovně, Krajské knihovně Vysočiny, Vědecké knihovně v Olomouci a objednala si ji i Knihovna Národního muzea v Praze, zájem projevila i Česká genealogická a heraldická společnost. Hlavně ale věřím, že tu zůstane pro další generace, pro ty, kteří přijdou po nás, historie Štěměch je bude zajímat a těžko by se k ní už dostávali.

Kdo knihu ještě nemáte, můžete ji zakoupit na obecním úřadě, u nás na mlýně, na třebíčském Karlově náměstí v knihkupectvích Trojan a Jakuba Demla.

Marta Mastná

Obecní „bojovka“ ☺ DRUHÝ POKUS

V loňském čísle zpravodaje Marta Mastná napsala článek Obecní „bojovka“, jistě si vzpomenete. Omlouvám se tímto Martě i vám, že jsem tuto myšlenku nedotáhla. Vysvětlovat, proč je asi zbytečné, prostě toho bylo v té době přespříliš. Návod od Marty jak na to, je doufám, jasný. Bojovka není nijak časově omezena. Budeme rádi za každý hraniční kámen, který se podaří objevit. Může to být letos, příští rok…kdykoliv. Odměna vás nemine!

Pro připomenutí ještě jednou článek o bojovce: Když jsem dopisovala Kroniku Dašowskou, zmínila jsem se o zajímavém objevu. V závěru Josefínského katastru (soupis pozemků) přibližně z roku 1790 se nachází podrobný popis hranic obce Štěměchy, byl však psaný staroněmčinou a kurentem v rozsahu sedmnácti stran, a na to jsem si netroufla. Doufala jsem však, že se k tomu někdy vrátím. To se podařilo loňského roku, kdy jsem se rozhodla, že takový dokument stojí za to vynést na světlo pro zájemce o historii a ty, kdo mají trochu dobrodružnou povahu. Ono je to totiž tak trochu jako tajná mapa Indiana Jonese k nalezení pokladu! Začala jsem se prokousávat naštěstí úhledně psaným rukopisem a jásala nad tím, jak pěkně je popsaná cesta mezi 159 hraničními body kolem dokola Štěměch! Tvořily je buď hraniční kamenné hromady nebo mezní kameny s vytesaným křížem ✠ a letopočtem v rozmezí let 1756–1761. Putování po hranici po směru hodinových ručiček začíná i končí u mlýna a rybníka Na Březové (dnes Resort Březová).

Nerozuměla jsem všem slovíčkům a smyslu vět, u staroněmčiny běžný slovník pokulhává a starý jsem nesehnala. Dost jsme se u toho nasmáli, když nám například překladač tvrdil, že u pole nalezneme hromadu jater, a moderní němčináři tvrdili, že prostě není jiný překlad výrazu leberhaufen! Pomohl však odborník, dokonce soudní znalec v tomto oboru a můj přepis a překlad dopiloval k dokonalosti. Výsledek je před vámi: podrobný návod, jak nalézt zapomenuté drobné památky – hraniční kameny, které naši předkové sázeli na vyznačení hranic před více než 260 lety! Řeknete si, že je to dávno, všechno se přeoralo, zastavělo, dávná políčka jmenovaných hospodářů neexistují a po tolika letech nezbylo zhola nic. V mnoha případech to bude pravda, zmíněné ,,hromady jater“, tedy hraniční hromady kamenů už dávno odvál čas.

Ale abych vám dodala naději a víru, na podzim jsem oslovila opět pana kolegu, želetavského historika Jaroslava Musila a společně s mým manželem jsme podnikli výpravu za kameny, o kterých už víme. Chtěli jsme povzbudit nové badatele, ukázat, že se tyto krásné drobné památky při troše štěstí i po 240 letech dochovaly na svém místě a je možné je znovu objevit. Tímto jsme také vytyčili možný začátek hledání podle původního popisu. K měření

nám sloužilo narychlo podomácku vyrobené odpichovátko ,,sáhovník“ a k potvrzení polohy aplikace mapy. cz. Výchozím bodem byl kámen zasazený přímo u lesní silnice na jižním okraji štěměšského katastru, který jsem určila jako č. 50: ,,…rohový *(otesaný do hran)* kámen s letopočtem 1756“. Od něj jsme zamířili k tzv. Tříhrannému, který je významnější než ostatní, protože označuje hranice dokonce tří panství: Sádeckého, Telčského a Lesonického, což je na něm iniciálami vyznačeno. Ten by měl nést číslo 49. Vyvrácený starý buk ho nedávno svými kořeny nadzdvihl a posunul, ujali jsme se tedy jeho narovnání do správné polohy.

Největší nadšení mi však přineslo nalezení sousedního kamene č. 48 v hustém travním porostu. V terénu poničeném několikaletou masívní těžbou dřeva těžkými mechanismy by se navždy ztratil. Zde jsme si mohli poprvé ověřit správnost a úspěšnost metody hledání podle onoho prastarého popisu: mírně doleva zhruba 39 sáhů jsme našli ,,…tesaný pomezní kámen vyznačený letopočtem 1760“, ležící a zcela schovaný v suché trávě. Postavili jsme ho a budeme doufat, že tento odkaz našich předků se už neztratí.

Rady k hledání:

1. Kameny byly na jižní a severní straně katastru, na západě a východě ne.
2. Je dobré si prostudovat, případně vytisknout starou mapu z roku 1924, kde se dochovaly staré názvy a umístění políček a lesů zmiňovaných v textu. Najdete ji zde: https://www.mza.cz/indikacniskici/skica V případě, že máte číslo popisné do 41, uvidíte tam i kdo hospodařil na vašem ,,gruntu“ a jak vypadal váš dům.
3. Jeden vídeňský sáh měří přibližně 1,9 metru. K měření pomůže laťka, klacek, provaz nebo dřevěné odpichovátko v této míře nebo si to musíme přepočítat na metry.
4. Hraniční body jsou většinou tam, kde se hranice lomí, což si můžeme kontrolovat v mobilní aplikaci mapy.cz
5. Pokud se vám podaří nějaký starý kámen najít, ideálně označit zapíchnutým kolíkem a pečlivě zdokumentovat – vyfotit displej mobilu s mapou, kde to je, nafotit z více stran i s širším pozadím a hlásit na obci, paní starostka vyhlásí jistě nějakou odměnu.

Pro všechny tyto malé památky (kříže a boží muka obzvláště) platí mnohokrát opakované lidové rčení, že tomu, kdo je poničí nebo přemístí (nedejbože jako okrasu na svou zahrádku), nepřinesou štěstí. Kdo je ale najde a postará se o jejich původní podobu, tomu se bude dobře dařit!

Hodně štěstí při hledání!

Marta Mastná, Zuzana Svobodová

Sedmáci navštívili České středohoří: 50 km v nohách a nezapomenutelné zážitky

Žáci sedmého ročníku vyměnili v červnu školní lavice za turistickou obuv a vyrazili na třídenní dobrodružství do malebné krajiny Českého středohoří. Výlet, který prověřil jejich fyzičku i týmového ducha, se nesl ve znamení výšlapů, poznávání historie a společné zábavy.

Dva vrcholy a nekonečné výhledy

Hlavním cílem výpravy bylo zdolání dvou dominant regionu. Prvním z nich byl Lovoš, ze kterého se dětem naskytl unikátní kruhový výhled na okolní sopečné kopce. Druhým zdolaným vrcholem se stal Radobýl, místo s magickou atmosférou spojené s básníkem Karlem Hynkem Máchou. Celkem žáci během tří dnů nachodili úctyhodných 50 kilometrů, což je výkon, za který si všichni zaslouží velkou pochvalu.

Kultura i zasloužený relax

Kromě přírodních krás sedmáci prozkoumali také historické centrum Litoměřic. Procházka královským městem nabídla zajímavý pohled do historie, ale po náročných kilometrech v nohách všichni nejvíce ocenili návštěvu místního bazénu. Osvěžení ve vodě bylo ideální tečkou za sportovními výkony a skvělým způsobem, jak zregenerovat síly na další cestu.

Tým, který drží spolu

I když nohy občas bolely a batohy těžkly, dobrá nálada skupinu neopustila. Společné večery a zážitky z cest utužily kolektiv, což je ten nejcennější suvenýr, který si kluci a holky domů přivezli. Unavení, ale plní dojmů se už teď všichni těší, kam je toulavé boty zavedou příště!

Pohled z vrchu Radobýl

Na Lovoši

Michal Kovář

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2025

Volby do Poslanecké sněmovny proběhly ve dnech 3. a 4. října 2025. Volilo se 200 poslanců či poslankyň. Volby se konaly v řádném termínu čtyř let od voleb v roce 2021. Jednalo se o první volby v České republice, při kterých bylo umožněno korespondenční hlasování a voliči se mohli prokazovat přes eDoklady. Ve volbách kandidovalo celkem 26 politických stran či koalic. Hranici potřebnou pro vstup do sněmovny překročilo šest kandidátek. Zvítězilo hnutí ANO s 34, 51 % s 80 mandáty, na druhém místě skončila koalice SPOLU (ODS, TOP 09 a KDU-ČSL), která obdržela 23,36 % a ve sněmovně 52 mandátů, třetí místo získali Starostové a nezávislí s 11,23 % a 22 mandáty, na čtvrtém místě skončili Piráti s 8,97 % hlasy a s 18 mandáty. Na pátém místě pak SPD s 7,78 % a 15 mandáty, na 6. místě Motoristé s 6,77 % a 13 mandáty. Ostatní strany se do sněmovny nedostaly.

Na kandidátních listinách byli zvoleni i politici z dalších stran a hnutí. Vítězné ANO získalo největší počet hlasů (1 940 507) v historii voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Zvolen byl historicky největší počet žen (67). Volební účast činila 68 % a byla třetí nejvyšší v historii samostatné České republiky. Jak volili štěměšští občané? Počet

voličů: 246, počet celkových hlasů: 196, 4 hlasy neplatné + 1 prázdná obálka, volební účast: 77,6 %. Na 1. místě skončilo ANO – 65 hlasů, na 2. místě - koalice SPOLU – 48 hlasů , 3. místo – MOTORISTÉ SOBĚ – 17 hlasů, 4. místo SPD – 16 hlasů, STAN – 16 hlasů, pak další strany - Česká pirátská strana – 15 hlasů, STAČILO! – 9 hlasů, HNUTÍ GENERACE – 2 hlasy, VÝZVA 2025 – 1 hlas, PŘÍSAHA – 1 hlas, HNUTÍ OBČANŮ A PODNIKATELŮ – 1 hlas

Radka Řepová

Vše, co jsem a co mám, je darem tvým…

Kdeže loňské sněhy jsou? A kam se poděl loňský rok? Odešel, je nenávratně pryč! Jen dobré a radostné vzpomínky si (dobrovolně) neseme ve svých srdcích, avšak zároveň s nimi se tam (nedobrovolně) drží zuby nehty i to zlé a bolavé, které otupí až čas.

Ano, čas! Má moc hojit rány, je věčným a vděčným tématem našich debat a někdy máme pocit, že nám strašně moc schází, ale přes to, přese všechno, je to jeden z největších darů od Boha. Všechny roky, dny a hodiny našeho prožitého života nám byly a budou darovány Bohem. Nevíme dne ani hodiny….

Náš Bůh je velmi štědrý a dokonale nás každého zná, vždyť jsme jeho! Dobře ví, co nám schází a kde potřebujeme trochu zatlačit. Dostáváme k tomu od něj víru, modlitbu, svátosti, požehnání…, zkrátka benefity, které nám mají usnadňovat život zde na Zemi. Na nás lidičkách už je jenom ony dárky umět přijmout, rozbalit, používat a pečovat o ně. Zapomeneme-li na ně nebo děláme, že je nevidíme, přijdou nazmar, a to je velká škoda!

Uplynulý rok se nesl ve znamení ještě jednoho ,,mimořádného“ daru. Papež

František rok 2025 vyhlásil jako Rokem Božího milosrdenství. který se honosil heslem ,,Poutníci naděje“ (slaví se každých 25 let už od 14. století). Pro věřící je to zvláštní čas Boží milosti, kdy mohou přijímat pozvání k obrácení, posílení víry a získávání odpustků. Je to výjimečný čas

spojený s výjimečným putováním. Pro získání těchto výhod bylo třeba vyrazit na pouť a projít symbolickou Svatou bránou k tomu určeného poutního místa. Nicméně, ani otec Lukáš ,,nenechal své ovečky zahálet“ a přichystal pro nás společnou farní pouť. Koncem října jsme tedy prošli rovnou dvěma ,,Svatými branami“ - ve Křtinách a ve Sloupu v Moravském krasu. Následně jsme využili blízkosti Adamova a navštívili našeho bývalého otce Tomáše. Moc hezky nám vyprávěl o svém novém kostele a farnosti, bylo to příjemné a milé setkání. Po duchovní stránce jsme byli občerstveni, zbývalo tedy posílit ještě tělo. V duchovním centru ve Vranově u Brna na nás čekal výborný oběd, káva, zákusek a jablíčko na další cestu. Prožili jsme krásný den s krásným duchovním posilněním a motivací stát se opravdovými ,,Poutníky naděje“. Není ale každý den pouť a není každý den svátek. Proto je potřeba důvody k setkávání hledat i v jiný čas. Potvrzuje to skvělý úmysl otce Lukáše - tvořit společenství a stmelovat věřící ze všech svých farností. Grilování na farní zahradě v

Želetavě, koncerty, různé aktivity ministrantů, první farní ples,….důkazy, že křesťané nejsou žádní suchaři a umí se bavit. Štěměšská květnová pouť také nesla jasné znaky sbližování poutníků. Svědectvím pro nás byl (nečekaný,) pro pana faráře však (plánovaný) příliv poutníků z želetavské farnosti. Naše zděšení ,že bude málo pohoštění se vzápětí změnilo v posezení s hojností jídla i milého slova. Plyne z toho, že i ze zdánlivě mála prostředků, pokud je víra a dobrý úmysl, bude dost pro všechny!

Akcí, kde jsou si lidé blízko a otevírají svá srdce Bohu a sobě navzájem, není nikdy dost! Svou troškou do mlýna proto loni v srpnu přispěly i Štěměchy. Pod záštitou mikroregionu zde byla pod širým nebem sloužena "tradiční" mše svatá. Velmi dobře k tomuto účelu posloužilo hřiště na Vrchách. Krásná příroda, výhled daleko do krajiny, nádherné počasí, tři kněží, poutníci. Co víc si přát k poctě našeho Boha? Nevím, jestli někdo z poutníků dorazil pěšky, ale vím, že čáslavický pan farář se rozhodl přijet na skútru. Cestou přes les však zabloudil a neplánovaně byl nucen poznávat krásy našeho podhůří. Jen doufám, že se mu tam líbilo, mimochodem bohoslužbu stihl!

Bez práce nejsou koláče, ale bez financí to taky nejde. A jelikož otec Lukáš posháněl nějaké peníze (dotace, sponzoři), začíná se od podzimu na kostele rýsovat kus nové střechy. Tak akorát, aby nepršelo na pana varhaníka! Jinak loni do naši farní rodiny přibyli dva noví křesťánci (Julie a Vojtěch), k našemu Pánu odešla paní Ondráčková (hlavní dodavatelka kytiček na výzdobu kostela) a svatba nebyla žádná.

Víme, že církev vždy nevzbuzuje v lidech důvěru. Těžko říct čím to je a čí je to vina. Faktem ale zůstává, že ji tvoří "jen" lidé a kde jsou lidé, jsou i chyby. Proto bych chtěla závěrem říct: „Nebojte (nebojme) se zavítat do kostelů. Lidi, které tam potkáte, nejsou o nic lepší nebo horší, prožívají stejné pády, mají spoustu chyb a chovají se stejně dobře i špatně jako ostatní. V čem jsou tedy jiní? A proč do toho kostela pořád chodí? Možná proto, že chtějí být jiní, lepší a každá snaha se u Boha počítá!"

Petra Trnková

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT V OBCI V ROCE 2025

Díky spolkům to tu žije!

Spolkový život v obci je moc důležitý, o tom už jsem psala mockrát. Získáním Modré stuhy v soutěži o vesnici roku jste dokázali, že to fakt umíte. Chtěla bych napsat pár řádků ke každému spolku.

Hasiči fungují nejdéle a úplně samostatně. Jsou nejpočetnějším spolkem, což je fajn. Líbí se mi, jak se věnují mládeži. Jezdí na soutěže, bojují za Štěměchy. Chystají pro děti super tábory. Pořádání akcí mají perfektně zajeté. Dětský den, strašení ani hasičský ples už není potřeba propagovat. Jejich oslavy jsou vždy pompézní, jak to mají rádi. Provozují hasičárnu, což není úplně jednoduché. Myslím, že není, co dodat.

Sportovci existují také dlouho. I pořádání akcí jim jde moc dobře. Řekla bych, že mají zrovna těžší akce. Pouť je celý víkend, Kačer také. Vždycky říkám, že mají takový maraton. Ještě k tomu jich je docela málo. Kluci (a jejich holky) to dělají po svém a jejich catering je vždy skvělý. Líbí se mi, že za každou cenu fotbal ve Štěměchách drží, i když je to čím dál náročnější. I oni bojují za naši obec, jak můžou. I fotbalový areál se snaží svědomitě udržovat.

Myslivci znovu ožili. Měli těžké období, kdy jim dost členů zemřelo. Mám velkou radost, že zase fungují. Nový kroužek pro děti je úžasný. Jsem v jejich skupině a vidím na fotkách čemu všemu se věnují. Jen tak dál. Myslivecké hody jsou nová parádní akce. Výšlap a hon mají také v malíčku. Starají se o přírodu a zvěř naší obce. Jsem ráda, že zase dobře fungují.

Divadelníci mají pauzu ve svých velkých hrách. Ale při pořádání setkání seniorů vždycky vypálí skvělou scénku. S výhrou Modré stuhy moc pomohli s jejich úžasnou scénkou ve tvrzi. S oslavami při výročí rozhledny na Mařence si také skvěle poradili. Snad nás další velký kus čeká. Budu držet pěsti.

Na všechny spolky je vždy spoleh. Pro obec udělají vše, co je třeba, když je požádám. S hrdostí ostatním říkám, že u nás spolky fungují velmi dobře.

Letos by se měl pomalu rozběhnout nový neoficiální spolek, a to **rybáři**. Pančák už může opět fungovat. O správu rybníku se přihlásili kluci, co mají v nájmu Posměch. Budu moc ráda, když vznikne další funkční spolek. Určitě bude mít také podporu obce jako ostatní. I tady držím pěsti.

Pak jsou tu **dobrovolníci**, kteří nejsou v žádném spolku, ale na obci jim záleží a sami se nabízejí s pomocí a pomáhají. I to je v obci potřeba a jsem jim moc vděčná.

Tímto článkem chci říct, že i když nechodím na všechny akce, které pořádáte, sleduji vaši činnost, vnímám vás a obdivuji vaši snahu a nezlomnou udržitelnost.

Zuzana Svobodová

Společenské akce v roce 2025

Stejně jako v letech předchozích přináším přehled kulturních a společenských událostí, které se uskutečnily v loňském roce. Hasičský ples se konal 8. února a měl již tradičně vysokou účast. K tanci a poslechu zahrála oblíbená kapela Balkán, nechybělo bohaté občerstvení s tombolou a pěkné vystoupení tentokrát v duchu Divokého západu.

První březnový den uspořádali členové našeho mysliveckého spolku ochutnávku zvěřinových specialit. Pochutnat jste si mohli na bažantí polévce, mufloním guláši, dančích řízkách i pečeném divočákovi. Myslivecké hody jistě všem zpříjemnili kytaristé se svými country a folkovými písničkami.

Štěměšský masopust se konal na MDŽ v sobotu 8. března za pěkného slunečného počasí. Po prezentaci masek následoval za doprovodu kapely Rouchovanka průvod obcí a masopustní veselí bylo zakončeno v kulturním domě.

Jarní tvoření s Anežkou proběhlo na návsi v sobotu 22. března.

Obyvatelé Mikroregionu Podhůří Mařenky se 8. května mohli zúčastnit jednodenního výletu do největšího zábavního parku v Rakousku – Familypark Neusiedlersee. Pro rodiny s dětmi to byl jistě krásný zážitek.

Štěměšská pouť připadla na víkend 16. – 18. května. Počasí nám tentokrát nepřálo. Teploty se pohybovaly jen kolem 12 °C a

byly doprovázené dešťovými přeháňkami. Páteční zábavu se skupinami NATUTY a BAMBUS museli naši sportovci uspořádat v kulturním domě místo tvrze. Mše svatá proběhla nakonec v sobotu ve tvrzi, ale i ji provázela dešťová přeháňka. Sobotní odpolední posezení s hudbou ve tvrzi bylo kvůli nepřízni počasí zrušeno a country kapela Druhej dech musela

v neděli hrát v kulturním domě.

Sobota 7. června patřila sportovcům. Na kurtech se konal turnaj v nohejbale. O dva týdny později se na Vrchách uskutečnil dětský den s názvem Letem mořským světem aneb putování za malou mořskou vílou. Za krásného letního počasí si děti prošly pohádkovou cestu a na konci na ně čekal i nějaký ten pěkný dáreček. V tento den se konal v Předíně i další ročník Mařenka Cupu, fotbalového turnaje hráčů 40 +. Do turnaje byly přihlášeny pouze tři týmy: Štěměchy, Rokytnice a Předín. Naši borci tento turnaj vyhráli, už po třetí za sebou. Volejbalový turnaj Štěměšský kačer se uskutečnil tentokrát o týden dříve, a to v sobotu 26. července. Počasí nám tentokrát nepřálo, teploty pouze kolem 20 °C. Celý den byl ve znamení dešťových přeháněk a zápasy musely být občas přerušeny. Kolem poledne pršelo už tolik, že se dvě hodiny nedalo na kurtech vůbec hrát, zápasy byly přerušeny. Turnaj nakonec skončil až po 20. hodině večerní, kdy byly všechny zápasy dobojovány. Hrálo 15 družstev, tentokrát bohužel štěměšský tým nenastoupil. Třetí místo vybojovali Ctidružice, druhé obsadili Šamani a vítězem turnaje se stal MISH MASH. Navečer přestalo pršet, tak se večerní zábava s LUBOŠOU mohla konat ve tvrzi. První srpnová sobota patřila našim trampům. Na Dašově Pod Rybníčky se konal potlach. Kluci měli

vše perfektně připravené – totem, oheň, stánek s občerstvením i stany s lavicemi, dokonce i dřevěné WC přibylo. Bohužel počasí se stejně jako před dvěma lety nevydařilo. Teploty byly po celý den jen kolem 20 °C, ale to by nevadilo tolik jako déšť, který ustal až pozdě večer. Skalní příznivce country a trampingu to však neodradilo a vydrželi u táborového ohně a kytar až do ranních hodin. Hned druhý den po potlachu v neděli 3. srpna se konalo slavnostní otvírání naučné stezky ve Štěměchách s názvem VIA MARIANA. Odpoledne už nepršelo a vysvitlo sluníčko. Program zahájila starostka obce na návsi proslovem, pak se všichni zúčastnění vypravili na prohlídku stezky, která končila ve tvrzi, kde již bylo připraveno pohoštění. Tuto malou slavnost navštívilo hodně lidí – nejen místních, ale i z okolí. Na stezce můžeme vidět krásné sochy, stavby, nástěnné tabule s texty, obrázky i různými zábavnými úkoly. Vše je spojeno s pověstmi či historií

Štěměch a Dašova. Nádherná procházka končí ve tvrzi. Po celý podzim byla stezka hojně navštěvována. I v zimním období tam mnozí zavítali a poznali jsme to nejen podle aut na návsi či silnici k Dašovu, ale hlavně podle zvonění zvonečků u vyhlídky či z kostelíčka. VIA MARIANA Štěměchy znovu proslavila nejen v nejbližším okolí, ale troufám si říct, že i v celé republice. Psalo se o ní v novinách, hovořilo v rádiu a objevila se i v televizi. Všichni návštěvníci stezky, s kterými jsem mluvila, byli nadšeni a nešetřili slovy chvály. Vznik, výstavba i slavnostní otvírání stezky vůbec nebylo jednoduché, a bohužel se vyskytly překážky i negativní ohlasy lidí, od kterých by to člověk nečekal. Ale hurá -povedlo se – VIA MARIANA tu je a jestli se ta naše Mařenka z Dašovského mlýna na nás z obláčku dívá, je jistě pyšná a má radost. Velké poděkování za tuto krásnou věc patří především starostce obce Zuzce Svobodové, řemeslníkům, Březové a skupině dobrovolníků, kteří pomáhali s výstavbou stezky. Mikroregion Podhůří Mařenky opět po roce uspořádal venkovní bohoslužbu, která se uskutečnila poslední srpnovou sobotu na fotbalovém hřišti na Vrchách.

Oblíbené štěměšské strašení se uskutečnilo v sobotu 6. září za pěkného počasí. Pro děti byla připravena nejen strašidelná stezka s odměnou , ale i tvoření , malování na obličej a další aktivity.

Další z akcí mikroregionu byl noční výšlap na Mařenku v sobotu 13. září a hned druhý den proběhlo ve Štěměchách Podzimní tvoření s Anežkou.

Největší akcí Mikroregionu Podhůří Mařenky tohoto roku se stal MINIFEST kapel mikroregionu, který se uskutečnil v sobotu 20. září na Březové. Za pěkného podzimního dne mohli děti i dospělí navštívit rezort a užít si všechny atrakce, které byly volně přístupné. Během odpoledne i večera k poslechu i tanci zahrálo v areálu několik místních kapel Plechová

blecha, Legranda, Nejvyšší čas, Životní minimum, Leon, Štveráček a Vodička. Tuto krásnou akci navštívilo odhadem přes 800 lidí. Pevně doufáme, že se bude minifest opakovat i další roky. Velké poděkování patří majitelům Březové panu Jiřímu Špačkovi a paní Ludmile Doležalové.

Setkání jubilantů proběhlo v sobotu 25. října v myslivecké místnosti obecního úřadu. 70. narozeniny v roce 2025 oslavili Marie Šloufová, Karel Trnka. 80. narozeniny pak Anna Bazalová, Marcela Špačková a Milada Špačková. Pro naše oslavence bylo připraveno pohoštění a nechyběl ani pěkný dárek. Neděle 9. listopadu patřila paní Martě Mastné a křtu knihy Dějiny obce Štěměchy. Tato slavnost proběhla v kulturním domě za hojné účasti diváků. Mezi kmotry patřili zpěvák Petr Bende, historik Zdeněk Prukner, starostka obce Zuzana Svobodová a kronikářka Radka Řepová. Samotnému křtu a autogramiádě předcházelo vyprávění o historii obce i samotné knížce, citace úryvků a samozřejmé pěkné písničky Petra Bendeho. Toto skvělé dílo, které téměř žádná obec nemá, se týká nejen historie Štěměch a okolí, ale hlavně také domopisu. Můžeme se v ní mj. dočíst o historii štěměšských rodů i domů, velmi zajímavou kapitolou jsou vzpomínky pamětníků. Kniha vznikala pět let, váží téměř tři kila, má 592 stran a 1100 obrázků a fotografií. Velké poděkování i úcta patří paní Martě Mastné za tak úžasnou věc. Setkání štěměšských a předínských seniorů proběhlo 15. listopadu u nás v kulturním domě. Byl připraven pěkný program, v kterém vystoupili štěměšské děti, ochotníci i zpěváci. Nechybělo ani bohaté občerstvení. K tanci a poslechu zahrála Plechová blecha.

Poslední listopadový víkend, kdy začínal advent, se konalo Vánoční tvoření s Anežkou v kulturním domě. Po celý prosinec probíhal také opět okenní adventní kalendář. Vánoční

zpívání proběhlo v neděli 21. prosince v kulturním domě. Stejně jako v letech předchozích děti zahrály vánoční scénku, zpěváci zazpívali, mohli jste si posedět, popovídat, nasát vánoční atmosféru a odnést domů betlémské světýlko. Tradiční výšlap na Mařenku se uskutečnil v sobotu 27. prosince. Za pěkného slunečného počasí s troškou sněhu se sešlo v poledne u rozhledny okolo tisíc lidí z celého mikroregionu. Z rozhledny byl tentokrát krásný výhled do

okolí. Mnozí účastníci zakončili výšlap tradičně v kulturním domě ve Štěměchách, kde si pochutnali na srnčím guláši, který připravili naši myslivci. V neděli 29. 12. si zájemci mohli zajet zabruslit na Hvězdu a předposlední den roku 2025 se v kulturním domě konal pingpongový turnaj. Tak to byl stručný přehled akcí loňského roku. O některých z nich se dozvíte v dalších článcích.

Radka Řepová

KAČER
Čtvrtstoletí volejbalu,
rovných roků dvacet pět
turnaj Kačer
ve Štěměchách
tady zdobí tenhle svět.
Ať vítězství, nebo prohra,
Pohár, nebo diplom jen
ve Tvrzi to roztočíme.
Je to dlouhá noc i den.
Nováčci i známé týmy
v noci řádí vesele.
Přijeli k nám z velké dálky,
jsou z nich naši přátelé.
Počasí nám nepřeje?
Neboj, nic se neděje.
Malá sprška k obědu,
líp to říct nedovedu.
O Kačeru – milí, zlatí
stojí při nás všichni svatí.

Vlasta Moudrá

Ohlédnutí za volebním obdobím 2018 – 2025

Vážení spoluobčané,

jelikož jsem členkou obecního zastupitelstva i kronikářkou, chtěla bych se vyjádřit k uplynulým rokům a dění ve Štěměchách. Kdybych měla psát o všem, co se za posledních 7 let u nás vybudovalo či které společenské akce proběhly, napsala bych mnoho slov a stran, však si o nich můžete přečíst podrobněji v tomto i předchozích zpravodajích. Tak si je připomeneme jen stručně:

Rok	Výstavba v obci	Společenské události
2019	Rekonstrukce a vybavení kulturního domu, autobusových čekáren, obřadní místnosti OÚ. Oprava kapličky, Božích muk, křížů, pomníčků, panely o historii obce a spolků, dokončení oprav ve tvrzi, zvelebení obecních prostranství – zeleň, okrasné prvky, výsadba stromů v obec. lesích /probíhala i v dalších letech/	Schválení obecního znaku a vlajky Poslaneckou sněmovnou. Oslavy 740 let Štěměch, 120 let SDH a 50. výročí TJ Štěměchy (sraz rodáků, bohatý program, výstavy, almanach)
2020	Křížky a pomníčky (nový u Mařenčina kamene), opravy cest, nové lavice a stoly ve tvrzi, „odpadová hnízda“, vyklízení hospody, bourání domu Horkých na návsi, u parkoviště demolice domu č. 3. Brigády na sázení stromků v obecních lesích	Kronika Dašowská (autor M. Mastná, vydání podpořil OÚ), Vítr ve větvích sasafrasu (ochotníci)
2021	Zakoupení budovy prodejny COOP, demolice hospody, rekonstrukce fotbalových kabin, příprava lokality pro rodinné domky, dopravní auto pro SDH (dotace, L. Toufar). Příprava projektu	Kalybr ve tvrzi, Countryfest, výlov rybníka Pančák, oslavy jubilantů (i v dalších letech). Bílá paní na tvrzi štěměšské

	cyklostezky Štěměchy-Předín, pořízení nového Územního plánu obce	
2022	Studie Cyklotrasa Třebíč – Telč. Obnova zeleně v obci, Vrchy, Posměch, náves, tvrz, rekonstrukce budovy obecního úřadu, chodba, wc, sklad, rozšíření dětského hřiště na návsi, gabionová zeď a herní prvky, nová střecha na kapličce, z modřínové šindele, výstavba pergoly na Vrchách	Oslavy 10. výročí výstavby rozhledny na Mařence – slavnost Ve tvrzi to žije (umělečtí kováři-plastika Anděl, Bílá paní na tvrzi, Dobrá Pára, rytíři, Bajdyš, Magnis, Balkán), další akce mikroregionu – MAŘENKA CUP, mše na Mařence, den zážitků v resortu Březová, 28. 10. – slavnostní výšlap na rozhlednu k výročí. Seniorská a rodinná politika – přednášky v obci, exkurze Dukovany, divadelní představení Záskok
2023	Víceúčelové hřiště místo antukových kurtů u tvrze, výsadba aleje na naučné stezce, pořízení komunální techniky, projektová příprava	Soutěž VESNICE ROKU – Modrá stuha za společenský život. Přednášky na obecním úřadě, Den otevřených ateliéru, dvoudenní maraton kovářů – plastika Setkávání, drakiáda, okenní adventní kalendář (i v dalších letech)
2024	Rekonstrukce prodejny a nový režim 24/7. Rekonstrukce OÚ, myslivecká klubovna. Fotbalové kabiny, oprava sprch, zřízení wc pro veřejnost, silnice u Vetchých, oprava povrchu. Cyklostezka Štěměchy – Předín – stavební řízení, pořízení Změny č. 1 územního plánu obce, revize katastru	Výlet mikroregionu do vídeňské ZOO a Pratru. Aktivní čtvrtky – procházky do okolí. Oslava 125. výročí SDH Štěměchy, Mařenka Cup na Vrchách, slavnostní otevření prodejny 24/7
2025	Naučná stezka VIA MARIANA. Rekonstrukce budovy OÚ – půdní vestavba. Rekonstrukce wc na OÚ, stavební parcely a inženýrské sítě pro RD Záhumenice – 7 obecních parcel pro výstavbu rodinných domů, optický kabel, přechod na Můj obchod, zavedení ekonomické činnosti. Rekonstrukce KD, pódium	Myslivecké hody (i v dalších letech). Výlet mikroregionu do Familypark Neusiedlersee, mše svatá na Vrchách, slavnostní otevření naučené stezky VIA MARIANA. MINIFEST kapel mikroregionu na Březové, vydání knihy Marty Mastné Dějiny obce Štěměchy a slavnostní křest knihy v kulturním domě

Pozn.: V tabulce nejsou uvedeny společenské akce, které se pravidelně opakují každý rok např. hasičský ples, masopust, čarodějnice, pouť, dětský den, Kačer, strašení, vítání občánků, senioři, tvoření, výšlap atd. Tyto akce jsou perfektně zajeté a organizátoři si zaslouží obdiv

nejen za skvělou práci, ale i výdrž. Nutno také poznamenat, že volební období 2018 – 2022 bylo ve znamení pandemie koronaviru, tak byly možnosti výstavby i konání akcí velmi výrazně omezeny. Stejně tak nám celá dvě období docela „zatápí“ kůrovcová kalamita. Do lesů se stále investuje nemalý objem peněz a Zdeněk dělá, co může, aby lesy obnovil.

Tak to je stručný výčet výstavby i akcí za posledních 7 let. A co nás ještě čeká? Cyklostezka, sklad komunální techniky a dost možná i hospoda. Osobně bych si přála, aby tu hospoda znovu stála. Podle knihy Dějiny obce Štěměchy první zmínka o hostinci je již z roku 1678. Tak tu byla skoro 350 let, možná i víc. Přežila války i zlá období v dějinách. Dokonce se v ní psala i historie Štěměch, protože se zde konaly schůze zastupitelstva, plesy, tancovačky, divadla, koncerty a další společenské akce. Moc se mi líbí citáty Alberta Einsteina. Tak tady je jeden z nich: „Hospoda je místem, které lidem skýtá příležitost k výměně názorů a myšlenek o veřejných záležitostech.“ Na základě referenda spojeného s dotazníkem se 72 % obyvatel Štěměch vyslovilo pro výstavbu hospody s penzionem. Mrzí mě, že někteří lidé pak kritizují až sráží toto referendum o hospodě. Myslím si, že referendum jako nástroj demokracie by v obcích mělo fungovat častěji. Když se jedná o velká rozhodnutí a projekty, která mohou ovlivnit každodenní život v obci, tak do toho mají co mluvit všichni občané, nejen zastupitelstvo. Vypracování studie a projektu bylo schváleno následně oběma zastupitelstvy a doufám, že až bude získaná dotace, k realizaci výstavby hospody s penzionem dojde.

V posledních letech se tu hodně budovalo, došlo i na projekty, které měly být zrealizovány dřív, ale díky byrokracii a různým dalším překážkám se doba protáhla a k jejich výstavbě došlo až teď. Obec si musela vzít na určité věci úvěry, ale to takhle bylo vždycky – i v době starostování Marušky Báňové, Vaška Křivana a dalších. Nikdy neměla obec problém úvěry splatit, ani úvěr na kanalizaci. Kdo nic nedělá, nic neutratí, ale také nic nezíská a nepostaví. Naprostá většina staveb byla realizována přes dotace, které Zuzka Svobodová vyřídila a Štěměchy získaly. Do obce se tak dostalo hodně peněz a vybudováním staveb se zhodnotil obecní majetek. Vše bylo schváleno zastupitelstvem obce. Když pro něco zvednu ruku, tak za tím pak stojím. Dotace týkající se obecních lesů a rybníku Pančák vyřídil Zdeněk Novák. Je samozřejmostí, že obec finančně podporuje všechny spolky a společenské akce jako je např. dětský den, strašení, setkání seniorů, tvoření atd.

Jménem zastupitelů obce bych chtěla poděkovat Vám všem, kterým ty naše Štěměchy nejsou lhostejné, kteří dokážou přiložit ruku k dílu, pomáhají a podporují obec ve všem, co se tu děje – ať už jsou to brigády či společenské akce.

Největší poděkování patří starostce, paní Zuzaně Svobodové, bez které by většina zmíněných projektů vůbec nevznikla. Chtěla bych ji tím vyjádřit podporu a úctu za skvěle odvedenou práci pro obec. Být starostkou (či starostou) obce není vůbec jednoduché, jen si to zkusme prosím někdy představit – sami sebe v této pozici. Dobrý starosta musí mít nejen určité vzdělání, ale i vhodné schopnosti a vlastnosti. Rozhodně by to měl být patriot a mít svou obec rád. Je to poslání spojené s velkou zodpovědností. Je nutné umět komunikovat, řešit záležitosti, čelit problémům a kritice, hlavně rozhodovat a obec zastupovat. Nejsou to jen úřední hodiny, ale mnoho dalšího času i na úkor svého osobního volna a vůbec soukromého života. Samozřejmě má starosta za sebou zastupitelstvo s místostarostou a další lidi, kteří

pomohou, ale hlavní odpovědnost leží na něm, on vše zastřešuje.

Když se před sedmi a půl rokem ucházela Zuzka o funkci starostky, říkala jsem si: „Ta má ale kuráž ,… je mladá, nikdy v zastupitelstvu nebyla, nemá žádné zkušenosti, ale hlavně má tři malé děti … ví, vůbec do čeho jde?!“ Přiznám se, že jsem jí zpočátku moc nevěřila, ale říkala jsem si, že „geny se nezapřou a proč to nezkusit“. Líbila se mi její odvaha, zapálení, energie, a především láska k obci, kterou máme společnou. Celkem rychle mě přesvědčila a myslím, že i většinu lidí v obci, že je člověkem na správném místě. Navázala tak na skvělou práci své maminky i dědečka. A dnes tu máme starostku, kterou nám závidí další obce. To nepřeháním, tak jsem to opravdu od mnoha lidí z okolí slyšela. Chci také připomenout, že po celou dobu Zuzka tuto funkci vykonává neuvolněně, tudíž nemá zdaleka tolik peněz, co starosta uvolněný, ani tolik času.

Podle mého názoru není v současné době ve Štěměchách člověk, který by na postu starosty dokázal Zuzanu Svobodovou plnohodnotně nahradit, ale samozřejmě každý jsme nahraditelný, svým způsobem. Já jako štěměšská rodačka a patriotka jsem byla na ty naše Štěměchy vždy tak hrdá (nejen proto, že tu máme tvrz), na tohle krásné místo, kde žili naši předci, na to, co se tu vybudovalo, konalo, ale především jak jsme uměli držet spolu, vzájemně se podporovali a stáli za sebou i vedením obce. Zejména toto mi v poslední době tolik chybí. Štěměchy jsou rozdělené. Nemyslím tím tentokrát ty naše úsměvné boje v dětství mezi Pešovem a Kozlovem, ale něco jiného. Je z toho smutno. Samozřejmě, že opozice a kritika je potřeba, ale pokud člověk slyší přehnané a nepravdivé informace, překroucená slova, kritiku projektů už i dávno schválených, to vše bere energii i radost. Tato místy až štvavá kampaň proti starostce obce mi přijde nespravedlivá. Tohle se u nás nikdy dřív nedělo. Kritizovat a pomlouvat umí každý, něco dokázat už každý neumí. Ve výčtu schopností dobrého starosty je i to, že musí umět čelit neoprávněné a přehnané kritice, pomluvám, lžím, naschválům a dalším nepěkným věcem, a to Zuzka umí. Volby ukážou, jaké bude další směřování naší obce. Co lidé chtějí, aby tu bylo. Věřím, že se ty naše Štěměchy zase stmelí, vše se vrátí do starých dobrých kolejí a bude tu už jen hezky. Na závěr ještě jeden citát od Alberta Einsteina: „Jenom život, který žijeme pro ostatní, stojí za to!“ A to platí ve všech sférách.

S přáním všeho dobrého

Radka Řepová

Výroční zpráva kulturní referentky

V loňském roce jsme byli opět aktivní a velkou měrou jsme se podíleli na kulturním a společenském životě v obci.

První akcí bývá ples. Máme za sebou již třináct vystoupení na hasičském plese. Letos nás čeká 14. ročník s názvem ,, Cirkus bude“. Pilně trénujeme a nacvičujeme. Chtěla bych poděkovat všem, kteří jsou ochotni se do této show zapojit. Dá to nemalé úsilí, ,, žere“ to spoustu času a chce to hodně nadšení a motivace. Začátky nácviku jsou vždy velmi těžké. Odměnou je nám přeplněný sál, čehož se nám zaplať pán bůh zatím vždy dostalo. Pokud máme v této činnosti pokračovat, potřebujeme více nadšených, nejen hasičů. Za ty roky dochází síly a nápady.

Další kulturně společenskou akcí je stavění máje. Tuto akci mají pod palcem naši chlapi hasiči. Z pohledu diváka vypadá vztyčení máje jako hračka a na chlapech je za ty roky vidět, že jsou sehraní jako dobře namazaný stroj, ale i přes to k tomu přistupují se vší vážností a zodpovědností. Pokud vyjde pěkné počasí, jako tomu bylo loni, bývá to velmi zdařilá akce.

Jako kulturní referentka chci poděkovat nám všem hasičům za práci pro děti a mládež. Zejména za dětský den a strašení, kde patří velké díky hlavně Ivaně Kovářové, která je obrovským tahounem těchto dvou velmi náročných akcí. Cituji slova Ivky: ,,Příprava tak velké a pestré akce vyžaduje mnoho času a úsilí. Po mnoho týdnů pracuje organizační štáb na řadě nezbytných dílčích úkolů, od oslovení sponzorů přes přípravu tomboly a zajištění sladkých odměn až po volbu, obhlídku a úpravu trasy. Dlouho před dnem D konají se schůzky ochotných aktérů cesty, na nichž se utuží kolektiv pohádkových bytostí a jejich činnost pro radost dětí nabude konkrétních forem.“ – „Ivi, děkujeme.“

Jana Báňová

No přece do Štěměch! aneb Chvála hasičských plesů

Hasičské plesy mají také ve Štěměchách bohatou tradici. V našem případě sahá až do doby První republiky, v tomto článku se však chceme zabývat spíše jejich novodobou historií. Prostě zmapovat, jak došlo k tomu, že akce, na kterou před časem dorazila zhruba padesátka lidí (včetně pořadatelů), stala se tak navštěvovanou, že jí sotva stačí kapacita kulturního domu a internetových chatů. A aby naše pátrání bylo nanejvýš autentické, nahlédneme při tom do kroniky místního hasičského sboru, kde budeme postupně hledat odpovědi na své otázky. Navíc – kronikář bude jistě rád, že se alespoň pár řádků dostane takto na veřejnost…

Když na počátek našeho letopočtu naskočila dvojka, vypadalo to pro hasičské plesy ve Štěměchách věru nadějně.

Rok 2000: *Tradiční ples se konal 12. února (hudba Machen music), a i když jeho termín kolidoval s termínem školního plesu v Předíně, byl sál nabit doslova k prasknutí. Už v předprodeji jsme prodali 100 vstupenek a brzy po začátku plesu se rozprodalo i tisíc lístků do tomboly – snad to bylo způsobeno mimo jiné tím, že originální tombolové lístky měly v záhlaví fotografii náčelníka. Také občerstvení (guláš a býčí žlázy) šlo dobře na odbyt. Všichni účastníci náš ples ocenili jako zdařilou společenskou akci.* Další dva roky však přinesly štěměšským hasičům spíše zklamání. První rok nového tisíciletí byla účast na plese slabá (*ač bylo všechno jako loni*), v roce 2002 pak tuto společenskou událost provázela návštěva řekněme průměrná. A tak byl podniknut první pokus o oživení plesu a o získání hostů. **ROK 2003:** *Novinkou plesu bylo předtančení taneční country skupiny Mississipi z Třebíče, které už od počátku přilákalo více návštěvníků než obvykle.* V následujících dvou letech vyhlašovali hasiči na plese anketu s názvem Hoří, má panenko (s kategoriemi např. Hasič/hasička roku, Nejsympatičtější hasič/hasička apod.), návštěvnost plesu však vytrvale klesala. Svědčí o tom zápisy v kronice, za všechny uvádíme ten k **roku 2007**: *Opět byla také slabá účast, a to i přesto, že počasí (na něž bývají časté výmluvy) bylo příznivé a cesty z jakéhokoliv místa naší obce směrem ke kulturnímu domu byly schůdné bez sebemenších zádrhelů.* A tak byl učiněn další pokus… **ROK 2010**: *Na*

schůzi byl rovněž přijat návrh, aby ples na počátku února byl uspořádán jako maškarní. Jedná se o snahu tuto akci zpestřit a přilákat více lidí. To se nakonec podařilo, ale některé problémy přetrvávaly, jak ukázal hned rok následující. **ROK 2011**: *Letošní ples jsme uspořádali opět jako maškarní. Byl navštíven vcelku dobře, přetrvávajícím problémem je však to, že hosté plesu přicházejí hromadně až v pozdějších hodinách (často po desáté), takže není divu, že ve dvě ani ve tři (mnohdy ani ve čtyři) v noci se jim nechce domů. Chtělo by to něco na zahájení!* A PROTO!!! **ROK 2012**: *Výroční jednání se uskutečnilo 21. ledna a na programu byla také příprava plesu. To by nebylo nic neobvyklého, kdyby… Kdybychom se pro letošní rok nerozhodli k radikální změně. Totiž připravit kromě bohatého občerstvení také bohatý program, i když jsme si samozřejmě vědomi, že to pro řadu členek a členů znamená hodně práce a zejména hodně času navíc. Celou akci zahájilo už krátce po dvacáté hodině vystoupení neformálního pěveckého sdružení hasiček a hasičů Alexandrovci revival. Mnohahlavý sbor posvětil nové uniformy premiérovým uvedením Hymny štěměšských hasičů, kterou podle původní verze SDH Prosenická Lhota upravil a textem doprovodil jednatel sboru. Vystoupení mělo nečekaný úspěch a návštěvníci plesu, kteří přišli jako obvykle později, se dožadovali opakování. To už však byl připraven vrchol programu. Z iniciativy bratra Vladimíra Fialy byla do programu zařazena Česká beseda. Kořeny tohoto sice umělého, zároveň však tradičního tance sahají až do 19. století, dlouholetou tradici má i jako předtančení na hasičských plesech ve Štěměchách. V podání osmi většinou nadšeně kolujících párů mohli návštěvníci plesu zhlédnout obnovenou premiéru tohoto tance a my jsme se konečně přesvědčili, jak zpestřit ples a přilákat lidi…* **ROK 2013**: *Po dobré zkušenosti z loňského roku jsme zase přistoupili k nacvičení programu. Předtančení obstarala už známá Česká beseda, v průběhu večera pak došlo na vystoupení mužoretek. Statní chlapíci vedeni malou mažoretkou Adélkou Báňovou přispěli k tomu, že se veselí rozproudilo naplno. Po tomto úspěchu bylo rozhodnuto, že i nadále budeme pro svůj ples připravovat program v podobném duchu.* **ROK 2014**: *I letošní ples byl obohacen bohatým programem. Zahájilo ho předtančení v podání nejmenších hasičů a jejich kamarádů. Oděni ve společenských úborech se na výtečnou zhostili společenského tance a získali si přízeň i srdce přihlížejících. Hlavním bodem programu se stalo vystoupení akvabel v podání nejstatnějších hasičů. V historických plavkách se nořili a vynořovali do plachty a z plachty, která měla představovat vodní hladinu. Diváci se leckdy dohadovali, co se děje pod ní, ale hlavně se bavili a smáli, což přispělo k dobré náladě. Některým účastníkům se však zdálo, že zábavě přece jenom něco schází a přidali na závěr ještě jeden bod programu – nefalšovanou vesnickou rvačku. Bohužel se jednalo o boj převážně bratrovražedný, o čemž svědčí i fakt, že sám náčelník přišel při něm o výložky.* **ROK 2015**: *Při přípravě tradičního plesu jsme po historickém vzepětí v loňském roce tak trochu opomněli přípravu programu. Když už jsme se téměř chystali pozvat za tím účelem nějaké profesionály, přišel bratr Martin Vídenský s myšlenkou připravit první štěměšskou Travesti show. Vystoupení v roli známých zpěváků se s velkým úspěchem zhostili sami naši členové: Martin Vídenský jako Věra Bílá, Petr Trnka coby Ilona Csáková, Pavel Kovář mladší a Lukáš Bobek jako duo Kotvald-Hložek a manželé Kovářovi v rolích Evy a Vaška. Program obohatilo vystoupení otce a syna Vídenských (Milanové) s „veselými" pánvičkami na Žbirkovu píseň Pozri, čo pre teba mám… Zároveň jsme si řekli, že za rok musíme začít*

s přípravou dřív. Naše ženy se ochotně přihlásily, že příště to berou na sebe! **ROK 2016**: *Jako téma si vybraly plesový tanec z filmu Slunce, seno, jahody. Postupem času se téma rozšiřovalo, až vznikla scéna, do které se zapojili také muži. Celý ples zahájili malí hasiči se svými kamarády předtančením ve stylu country. Hlavní program započal dialogem Škopkové (Martin Vídenský) a Konopníkové (Pavel Kovář). Následoval tanec „trnky-brnky", který roztleskal všechny přihlížející a byl proložen šermířskou vložkou hlavních protagonistek. Celý příběh dotvořila scéna s babkou – na posteli v její roli přijela doktorka Mojžitová. Ač program vyžadoval pečlivou přípravu a mnoho hodin nácviku, i účinkující se bavili náramně.* **ROK 2017**: *Nacvičování se ujaly zase hlavně ženy v čele se cvičitelkou Janou Báňovou. Na programu byl tentokrát divošský tanec, do něhož se samozřejmě zapojili i mnozí muži. Ples zahájila svým vystoupením taneční skupina z Třebíče pod vedením paní Šárky Nohové. Hlavní vystoupení přišlo za již napjatého očekávání diváků v průběhu večera. Divoši-kanibalové k připravenému kůlu přivázali zcela nepřipravené starostu s náčelníkem. Ti se svého nezáviděníhodného úkolu zhostili na výbornou, a ačkoli po vystoupení zůstalo na místě hodně ohlodaných kostiček, naše vedení nedoznalo naštěstí úhony.* **ROK 2018**: *Ples konaný 10. února měl i tentokráte bohatý program. Po úvodním dětském pořadu Piráti z Karibiku se účastníci plesu bavili a čekali na hlavní vystoupení. Tentokrát se jednalo o Labutí jezero. Představení našich hasiček a hasičů mělo obrovský ohlas a zejména zvedací figury byly provázeny bouřlivým potleskem. Není divu, že naši „baleťáci" byli následně pozváni k dalším pohostinským vystoupením v okolních obcích při plesech nejen hasičských.* **ROK 2019**: *Hlavním bodem programu bylo taneční vystoupení pod názvem Štěměšské ploutve. Jak už název napovídá, představili se při něm plavci i plavkyně, kteří a které přinesli do nepříjemné zimy příjemný závan horkého léta. Stalo se již tradicí, že o naše vystoupení je zájem i mimo domovskou obec. Každý úspěch souboru vede nakonec k tomu, že hned po jeho skončení začnou všichni přemýšlet o tom, co bude příště.* **ROK 2020**: *Program s názvem Havajské tanečnice představoval poměrně složitě komponovanou scénu. Ta začala příchodem velvyslance ministerstva rozkoší (jako Dan Nekonečný vystupoval Pavel Kovář ml.) v doprovodu dvou tanečnic a své přítelkyně (gorila v podání Lukáše Bobka). Z úvodní scény se pak rozběhlo velké představení havajských tanců v podání tentokrát zejména ohebných sester hasiček. Následovala meziscéna předávání kabátů a kožichů (hlavní aktéři předali své kostýmy vybraným divákům) a po ní pak dozvuky v podobě chytlavého řeckého tance.* **ROK 2021**: Rok koronavirní dokládá tento úryvek z kroniky… *V tomto roce se nemohla konat ani výroční členská schůze, neuskutečnil se ani tradiční hasičský ples. Také další akce nebylo možno pořádat. Nemohli jsme se ani scházet v hasičské zbrojnici. Za kliku zde občas brali pouze příslušníci policie – zřejmě ve snaze pomáhat nám a chránit naše zdraví. Vzhledem k tomu, že právě na tomto místě se naše akce rodí a následně i patřičně hodnotí, bylo to, jako by se zastavil čas…* **ROK 2022**: *Opět jsme nacvičovali program, tentokrát v duchu filmového muzikálu Rebelové. Připomněl písničky z šedesátých let minulého století, obohatili jsme ho navíc o scénku z předmaturitního gymnázia té doby. Zvláště si libovali doposud žijící pamětníci oněch let, což zároveň dokládá, že našeho plesu se (v poměrně hojném počtu) zúčastňují i dnešní sedmdesátníci. O účasti na plese je třeba zmínit se podrobněji. S ohledem na půst let minulých byl o účast takový zájem, že už v době přípravy sálu, tedy v předvečer plesu, byla*

místa na sále i v přísálí prakticky obsazena. Ti, co dorazili v sobotu večer bez rezervace, byli sice poněkud zaskočeni, nicméně bavili se nakonec všichni stejně. **ROK 2023**: *Hlavně se však většina návštěvníků těšila na kulturní program, který pravidelně naše plesy obohacuje. Letos to byla vzpomínka na spartakiády, která ples oživila o to víc, že se jednalo o program interaktivní, který zapojil rovněž diváky.* **ROK 2024**: *Program byl prezentován pod názvem Řečtí bohové aneb Poprask na Olympu. Vypráví o tom, že bohové, zvláště pak bohyně dovedou být stejně milí a přívětiví, jako hádaví a nevraživí, umí stejně tak milovat jako nenávidět. Takto zněla první slova scénáře: A nyní se přesuneme daleko v čase a daleko v místě, do světa starých řeckých bájí a pověstí, kdy na posvátném Olympu sídlili ještě bohové, trpělivě shlíželi na bláhové hemžení lidského pokolení, s uznáním či nevraživě hodnotili oběti, které jim lidé přinášeli, a pod vedením svého vládce, mocného Dia, z radosti nad svým božským údělem nejrůznějším způsobem křepčili a dováděli, neboť dávat lidem dobré i špatné příklady bylo tenkrát posláním bohů.* **ROK 2025**: *Program se nesl v duchu výpravy na Divoký Západ a doprovázely ho kreace country tanců. Scénka uprostřed programu připomněla filmové zpracování příběhu o Limonádovém Joe. Na parketu se tak objevila Tornádo Lou v podání Zdeňky Dvořáčkové, jako kovbojové Pavel Kovář ml. a Martin Báňa, role samotného „limonádníka" se ujal Vojta Kovář. Zvláště velký úspěch sklidil Petr Trnka-Mafián coby neústupný barman.*

V době, kdy se vám dostává do rukou tento zpravodaj, už je za námi další hasičský ples a s ním i další program, který ho provázel. Jeho hodnocení necháme na příští rok, ostatně i kronikář potřebuje ke svým záznamům získat patřičný odstup. Nicméně je třeba poděkovat všem hasičkám a hasičům i jejich kamarádkám a kamarádům, kteří se na sestavování a nacvičování po všechna ta léta podíleli a podílejí. Duší tohoto neformálního a rok co rok obnovujícího se souboru je kulturní referentka našeho sboru Jana Báňová. Ona i ti další, kteří se na tvorbě programů účastní, by do dalších let uvítali pomoc ze strany ostatních hasiček a hasičů. Pokud máte případné nápady, náměty a návrhy, víte dobře, na koho se obrátit!

kronika SDH

Přírodovědný a myslivecký kroužek „Pod horou“ Štěměchy

Myslivecký kroužek ve Štěměchách funguje od roku 2024. Vede ho Jana a Martin Báňovi, oba jsou členy Mysliveckého spolku Štěměchy. Jsou také proškoleni kurzem pro vedoucí mysliveckých kroužků v Hranicích na Moravě, který se konal v srpnu 2024, v únoru 2026 nás čeká pokračovací kurz taktéž v Hranicích na Moravě. Kroužek je určen pro děti od 5 do 15 let a v současné době jej navštěvuje 9 dětí. Kroužek probíhá 1 x za 14 dní vždy v neděli od 10.00 do 12.00. Většinu času trávíme venku, ale máme také možnost trávit čas v myslivecké klubovně, která je zázemím pro myslivecký spolek, přírodovědný a myslivecký kroužek, ale také pro širokou veřejnost na různé oslavy a rodinné události. Volné termíny pro vaše oslavy zjistíte na telefonním čísle 606 335 853- Jana Báňová. Činnost kroužku ve školním roce 2025/2026 – přikrmování zvěře, pozorování pobytových znaků, stopy zvířat, osvojení myslivecké mluvy, ptáci na krmítku a výroba lojové koule, střelecké závody, vánoční procházka, ….

5. 10. jsme s našim kroužkem navštívili v rámci Dne otevřených ateliérů kovárnu pana Nohy ve Štěměchách. Děti se dozvěděly něco o kovorytectví a náročné práci kovářů. 19.10. jsme vyrazili na výlet do zookoutku ve Vápovicích, kde jsme viděli spoustu zvířat z lesa úplně naživo a z bezprostřední blízkosti. Navíc mohly děti krmit surikaty nebo lemury. Zoo koutek mohu jen a jen doporučit i jako rodinný výlet. 2.11. jsme na našem kroužku přivítali sokolníka Michala Oborného z Hostákova s programem o dravcích. Přivezl s sebou raroha velkého, káně Harissova, sovu pálenou a sýčka. Dravce si mohly děti vzít na ruku. 4. 1. 2025 jsme jeli už podruhé na rozhlednu Babylon u Kramolína, kde se konala tříkrálová

procházka s vytrubováním. Místní měli připraveno drobné občerstvení a myslivečtí trubači krásný koncert.

Zapojujeme se také již tradičně do akce OMS Třebíč TOULKY ZA ZVĚŘÍ TŘEBÍČSKA, kam posíláme výtvarné práce dětí do soutěže.

Kroužek bude 25. 4. 2026 ukončen výletem na myslivecký den na hradě Roštejn. Pokud by vaše děti měly chuť s námi trávit čas a poznávat okolí Štěměch a dozvědět se něco zajímavého o přírodě, rádi je uvidíme vždy od října do dubna na našem myslivecko - přírodovědném kroužku.

Jana a Martin Báňovi

Nohejbalový turnaj

V pořadí již třetí ročník Kněžicko-štěměšského turnaje v tomto atraktivním sportu se uskutečnil tentokrát na horké štěměšské půdě. Zúčastnilo se ho celkem sedm družstev, a to tři ze Štěměch a čtyři z Kněžic. Ačkoliv turnaj probíhal v přátelském duchu, přece jen došlo občas i k vypjatým situacím. Urputně se bojovalo jak na kurtech, tak i u „kulatého stolu“. No, a jak to dopadlo? Zvítězil tým smíšeného družstva…. Po zdařilé akci se všichni už těší na další ročník. Sportu zdar a nohejbalu zvlášť!

Pavel Kovář

Dětský den

Od začátku června se nepochybně všechny štěměšské děti i jejich kamarádi z širokého okolí těší na to, co pro ně zase připraví organizátoři a hlavně organizátorky dne pro děti. Ten loňský vyšel na sobotu 21. června a uskutečnil se v areálu na Vrchách a přilehlém okolí. Jako vždy předcházely této akci nezbytné dlouhé týdny příprav. Vždyť je třeba oslovit sponzory, zajistit sladké i další odměny, připravit už tradiční tombolu a hlavně sehnat lidi! Je přece důležité vytvořit potřebné zázemí pro občerstvení a doprovodné akce a zejména – oslovit pohádkové bytosti. Naštěstí se jich v okolí naší obce potuluje celkem dost (čert ví proč, ale moc se jim tu líbí), a tak se na přípravných schůzkách schází vcelku pestrá společnost. A taky je třeba vybrat trasu, aby to nebylo každý rok stejné. Letos byla rozšířena o novou (zalesněnou!) část, takže byla sice delší a možná i náročnější, ale o to zajímavější. Zbývá dodat, že je také nutno objednat správné počasí. A protože ten zatím poslední dětský den měl téma **Letem mořským světem aneb Putování za malou mořskou vílou**, bylo objednáno slunečno a teploučko, jak se právě na přímořskou krajinu sluší

a patří. Podle zvoleného tématu vytvořila paní Vejmelková některé nové kostýmy a děti obdržely i tematické dárky s motivy chobotnic, mořských koníků, želviček, mořských panen a víl, jakož i jiných mořských oblud. Rovněž startovní karty pro účastníky jim svým motivem připomněly, kam se vlastně vydávají. Vždyť hned na prvním stanovišti je čekaly třeba medůzy, želvy, rybky – prostě nádherně zobrazený svět, jemuž vládla mořská panna a její pomocníci. Na další cestě se děti mohly pozdravit s krokodýlem Chňapíkem, Tlapkovou patrolou, zamávali jim také Beruška a Mravenec, mohly se doslova zúčastnit pohádky Jak vycvičit draka, přetahovat se o lano se Sněhurkou a trpaslíky, postavit domeček pro Tři čuníky, ukázat Šmoulům, jak se hází na cíl, čerpat vodu z lodi s námořníky i zastřílet si ze vzduchovky. U všech pohádkových bytostí je třeba ocenit neskutečný počet a kvalitu nápadů, nadšení a připravenost, prostě zapálení pro společnou věc. Se stejným elánem se do hry pouštěli i malí cestovatelé pohádkovým světem i se svým dospělým doprovodem, takže úspěch cesty byl dvojnásobně zaručen. Zatím v areálu fotbalového hřiště probíhala celá řada doprovodných akcí. Kromě bohatého občerstvení zde pořadatelé připravili různé sportovní aktivity, malování na obličej, karaoke, balonky plněné heliem (co často lítaly nebi na pozdrav a poděkování) a tak dále. Naší krásnou krajinou se účastníci mohli povozit a získat nový pohled na svět v kočáru pana Rygla. K atraktivitě celé akce přispěla ukázka příslušníků Hasičského záchranného sboru z Třebíče, při sledování slaňování se zachráněnou osobou se divákům zalamovaly krky a tajil dech. Korunu samotnému závěru nasadila pěna, kterou se po jisté peripetii podařilo vytvořit hasičům z Želetavy. Objednávka pěkného počasí zněla i na večer, takže se nikomu, natož pohádkovým postavám, domů moc nechtělo.

Co říci či napsati závěrem? Ten dětský den se nám zase vydařil! A proč že se nám tak vydařil? Je to naše společná, týmová práce! Každý má svůj úkol a hlavně své místo v tom společném soukolí, které nám tak dobře šlape. Občas je potřeba nějaká ta menší oprava, ale s tím si také společně poradíme. Jste úžasní, že jste do toho dali tolik srdíčka, díky!

Ivana Kovářová

Štěměšské strašeníčko

Ač jsme tento termín konání akce nevybrali zcela záměrně kvůli tomu, vyšlo to náramně! Zářijový superúplněk dodal strašidelné cestě nový, nečekaný rozměr a okolní strašidla naladil do podivné nostalgie, plné hrůzostrašné laskavosti… Nejen astronomické podmínky a příznivé počasí však byly akci nakloněny - vždyť o krásnou pozitivní atmosféru se zasloužili všichni, kdo se na ní podíleli!

Opět to začalo schůzkami se strašidly, na kterých se tříbily nápady, zvažovaly rekvizity, promýšlely úkoly, odměny a dárečky pro účastníky. Samotná strašidla si začala připravovat dočasné příbytky a pelíšky a stěhovat do nich svá strašidelná zařízení. Trasa byla tentokrát protažena až k Drbálku, odkud se stáčela zpět přes ovčín, tvrz a půdu nad kulturákem do mírumilovného prostředí vyzdobeného sálu, kde bylo připraveno rovněž bohaté občerstvení: párky v rohlíku, limonády, vafle, langoše, a kdo chtěl, zašel si na klobásu před kulturák. Chvíle čekání na cestu zpestřovaly malým nebojsům i jejich dospělému doprovodu nejrůznější kratochvilné akce: zdobení perníčků, výroba lampiček, střelba z laserových zbraní, malování na obličej, česání copánků a na co kdo sám přišel… Když na něj přišla řada, obdržel každý nebojsa startovní kartičku k plnění úkolů a přívětivá Bílá paní ho s přáním zdárného návratu vyslala na cestu. Provázen rozměrným měsícem prošel pak nejdříve špalírem kápí, proklouzl uličkou hrůzy a už ho čekalo setkání s vampýrkami. Osvětlená kola označovala hřbitov, kolem nějž v hrobově tichém rozjímání obcházeli mnichové.

Poté ho čekal šustivý labyrint v kukuřičném poli, kde kromě němých i hlasitých strašidel číhal také kanec Ervín, známá to postava z různých vystoupení Štěměšské divadelní společnosti. Po takovém zážitku nemohli našeho nebojsu rozhodit ani nějaký takový Vřískot, natož pár neškodných duchů na další cestě. Cesta ovčínem už byla trochu náročnější, neboť strašidla ho zabydlela již v minulých letech, považovala ho tudíž za místo svého trvalého pobytu a ne a ne se odtud hnout! Kdo prošel bez úhony ovčínem, byl náležitě psychicky připraven jak na strašidelnou půdu,

tak i na mozkomory ve tvrzi, i když zdejší hrůzostrašně monstrózní pavouk prověřil odolnost i těch nejotrlejších.

A protože to všichni (a že jich bylo!) opravdu zvládli, mohli si pak v kulturáku u čarodějnic vyzvednout odměny a párek v rohlíku a limonádu a perníček a sovičku a taky náramek s logem, které se hodí na všechny naše akce – FURT SE DE! Na závěr nezbývá než zhodnotit, poděkovat a tak. Srdečné poděkování všem strašidlům za ohromné nápady, kreativitu a neskutečnou připravenost, hasičům za organizační zabezpečení zázemí a občerstvení, obsluze za nasazení a taky všem, kdo pomáhali při přípravách a průběhu akce. Je sakra poznat, že to děláte s chutí, ochotou, elánem, ohromným nasazením a láskou – takže ta zdrobnělina v názvu článku je plně namístě! Máme štěstí, že jsme taková bezvadná parta.

Ivana Kovářová

Setkání seniorů ve Štěměchách

Proběhlo 15. 11. 2025 v kulturním domě, kde byl pro seniory připraven program v podobě písniček a lidovek pod taktovkou Zdeňka Nováka, divadelní scénky seniorů u MUDr. Kotyzové s vtipným scénářem od Slávy Augustina a vystoupení malých dětí pod vedením Jany Báňové. Děti se s chutí převlékly za šmouly a šmoulinky a za doprovodu rytmických zvuků šmoulích písniček předvedly, jak jsou ohební a jak je pohyb baví. Děti přelézaly a podlézaly překážky, cvičily s padákem, zpívaly a říkaly básničky. Celé pásmo se neslo v rytmickém a dynamickém duchu, které snad rozhýbalo nejednoho seniora. Do celé akce se zapojilo mnoho nadšenců. Zpěváci: Zdeněk Novák, Ivana Kovářová, Simona Špačková, Magda Dokulilová, Petra Trnková, Jana Šilhavá, Naďa Toufarová, Leontýna Toufarová, Lucie Krejčí, Standa Moudrý, Adéla Báňová a Jana Báňová Divadelníci: Pavel Kovář, Lukáš Bobek a Jana Báňová. Děti: Sofinka Kovářová, Zuzanka a Martinek Urbanovi, Michalka Papírníková, Kristýnka Vetchá, Janeček Hlůšek, Gábinka a Tadeáš Jeřábkovi, Elenka a Lexík Růžičkovi, Nikolka Berounová.

Vlasta Moudrá složila báseň k této příležitosti:

V listopadu jak to bývá,
kulturák zas ožívá.
Lidí tady bude dost,
seniorům pro radost.
Chystat akci to dá práci,
přijedou i Předíňaci.
šmoulové a šmoulinky,
větší i ty malinký,
pro babičky, tety, dědy,
tančí, cvičí neposedy.
Zdeněk svůj sbor diriguje,
každý se mu podřizuje.

Úspěch sboru zaručený,
zpívají tam nejen ženy.
Texty Slávy Augustina zaručí,
že je tu psina.
A komu to nestačilo,
v hasičárně bylo milo.
Když tam zazní harmonika,
tak čas rychle utíká.
Housle kvílí Lapalomu,
nikomu se nechce domů.

Jana Báňová, Vlasta Moudrá

Adventní kalendář

Historie adventních kalendářů započala zhruba v polovině 19. století. Jak šel čas, ustálil se jejich vzhled nejčastěji na obrázcích s otevíracími okénky. Symbolicky stejnou podobu má také Štěměšský adventní kalendář, kterým jsme se snažili již třetím rokem přispět k dotvoření pravé vánoční atmosféry. Neodmyslitelnou součástí i nezbytným krokem jeho přípravy je získání „okénkářů“, tedy dobrovolníků, kteří svá obydlí do akce přímo zapojí. Těm je jednotlivě přiděleno celkem 24 čísel (pro dobu 1. - 24. prosince). S použitím přiděleného čísla každý pak vyzdobí okno, na viditelné místo umístí sklenici s číslem a svíčkou, opatřené svítícím řetízkem a časovačem, který zajišťoval pravidelný čas rozsvěcení. Tento adventní kalendář byl pojat jako hra s cílem vylákat děti ven v čase předvánočním, zapojit je do hry, dát prostor pro rodinné vycházky, přinášet radost z nalezení osvětlených čísel a tím pádem i vánoční nálady. Kdo se chtěl do hry zapojit, obdržel také mapku, která zaznamenávala čísla jednotlivých domů a kromě nezbytných pokynů obsahovala rovněž jednu polovinu vánočního pexesa. Každý den pak mohli malí hledači prožívat malá dobrodružství při hledání příslušného čísla, navíc jejich úspěšné hledání bylo oceněno nálezem druhé části pexesa i sladkou odměnou. Všechny poctivé a vytrvalé hledače čekala závěrečná odměna za zapojení do naší vánoční hry. Původním cílem prvních adventních kalendářů bylo zpříjemnit hlavně dětem čekání na příchod Ježíška a s ním vánočních dárků. To se snad i za pomoci našeho kalendáře a hry s ním spojené podařilo!

Ivana Kovářová

Tradiční turnaj v mariáši

V sobotu před Vánocemi se u nás ve vsi konal tradiční turnaj v mariáši. Tentokráte se vyznavači této skvělé karetní hry setkali v „nových“ prostorách bývalé hospůdky v kopci. Celkem se turnaje zúčastnilo 18 hráčů věkového rozptylu cca 25 až 75 let. Po úvodním slovu pořadatele a rozlosování se rozehrály různé karetní partie: *zajímavé i nezajímavé, infarktové či nasírací* nebo třeba *na přeshubu*, prostě, jak říká klasik: to se nedá popsat, to se musí zažít. Je nutné dodat, že vše se neslo v přátelském atmosféře a férovém duchu všech zúčastněných. Skvěle sehraná obsluha, kterou tvořila sestava: Štěpa, Peťa, Pavlík a Janča se starala o naše karbaníky se vší láskou a nasazením. Pronesené hlášky typu: *Chlapče, ještě jsem přece nedopil* nebo *nos to pivo pomalejc, nebo mě utopíš* jsou toho jasným důkazem. V půlce turnaje se podával lahodný gulášek z daňka ze štěměšského chovu a zábava gradovala. Po osmé večer bylo dohráno a byly vyhlášeny výsledky.

Vítězem turnaje se opět stal Antonín Šilhavý, který tímto zkompletoval čistý vítězný hattrick. Na druhém místě se umístil Martin Štrachota a třetí místo obsadil Honza Čermák ze Želetavy. Stalo se pravidlem tohoto turnaje, že si každý odnese nějaké to věcné ocenění za své předvedené výkony a nejinak tomu bylo i letos. Proto velice děkuji všem, kdo věnovali do turnaje jakoukoliv věcnou cenu nebo jakkoliv pomohli s pořádáním turnaje. No, a i když se našli tací, kteří humorně poukazovali na spojitost mezi pořadatelem a vítězem turnaje hláškami: *můj turnaj, moje pravidla*, neodradilo to pořadatele opět všechny pozvat na příští ročník, který by měl být opět v bývalé hospůdce v kopci poslední sobotu před Vánocemi.
A na závěr prohlašuji dnes již ve Štěměchách proslulé.

Sportu zdar a mariáši zvlášť!

Tony

Vánoční zpívání

Proběhlo stejně jako loni 21. 12. v kulturním domě. Letos jsem se nacvičování s dětmi ujala opět já a nácvik koled měl na starosti Zdeněk Novák.

Dětské vánoční vystoupení se jmenovalo „Jak se vaří Vánoce“ a oproti vystoupení dětí na seniorech bylo vystoupení poklidné až lyrické. Děti v zástěrách s vařečkami vařily Vánoce,

ale stále tomu něco chybělo: „ Nevoní to, nebublá to, co tam ještě chybí na to? Už to vím, chybí tam láska, to je ta největší kráska.“ Až když jsme přidali štěstí, pár úsměvů a tajné sny,

zazpívali koledu a nazdobili stromeček, teprve potom byly Vánoce připravené a voňavé. Toto krásné kuchařské pásmo pro vás nacvičili: Sofinka Kovářová, Zuzanka a Martinek Urbanovi, Michalka Papírníková, Kristýnka Vetchá, Janeček Hlůšek, Gábinka Jeřábková, Elenka a Lexík Růžičkovi, Nikolka Berounová, která však nakonec onemocněla a nemohla vystupovat. Hudbu připravila a sestříhala Adéla Báňová a se zvukem pomohl Michal Šilhavý.

Velké poděkování patří i účinkujícím v živém betlému - Šárce Dvořákové (Marie), Janu Svobodovi Josef) a jejich čerstvě narozenému Jáchymkovi (Ježíšek), pastýřům - Vojtěchu Báňovi, Karolíně Česnekové a jejich Brayenovi, Třem Králům - Martinu Báňovi, Jiřímu Daňhelovi a Pavlíně Krejčí.

Koledy pro vás zpívali: Zdeněk Novák, Ivana Kovářová, Simona Špačková (nakonec se nemohla vystoupení zúčastnit), Magda Dokulilová, Petra Trnková, Jana Šilhavá, Naďa Toufarová, Leontýna Toufarová, Lucie Krejčí, Standa Moudrý, Adéla Báňová a Jana Báňová. Kdokoli by se chtěl k nám přidat, rádi ho mezi zpěváky uvítáme. Každý rok začínáme začátkem listopadu nacvičovat, tak přijďte posílit naše řady.

Jana Báňová

Výšlap na Mařenku

Tato každoroční akce pořádaná Mikroregionem Podhůří Mařenky se konala 27. 12. 2026. Někteří účastníci chodí pravidelně už od narození, a tak na vrchol vystoupali letos po 24.

Měla jsem nápad přivést na horu Mařenku znovu trubače z Bažantnice. Přidal se ke mně Jakub Malík, Kamila Bobková a PhDr. Marie Nováková. Byla domluvena opět doprava hasičským autem až na samý vrchol, a tak nebyl problém tam dopravit i lesnice.

Nápad se zdál jako výborný, protože letos tam nebyli obvyklí hudebníci se svými trumpetami, a tak jsme měli možnost zatroubit si hned několikrát pod samotnou Mařenkou a také před proslovem starostů.

Snad jsme aspoň trochu přispěli k veselé a přátelské atmosféře, která doprovázela tuhle již několik let „zajetou“ akci. Jako každoročně jste potom byli všichni zváni do kulturního domu ve Štěměchách, kde na vás čekali myslivci z místního spolku s dvěma výbornými guláši. A i když počasí bylo skvostné, a dokonce svítilo sluníčko, strávníků nebylo tolik, co jsme si představovali, ale aspoň zbylo na všechny.

Jana Báňová - trubačka a myslivkyně

Sbírka tříkrálová

Tato akce volně navazuje na tradici koledování na Tři krále a má charakter celonárodní sbírky na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám v tísni i dalším sociálně potřebným skupinám. První taková sbírka v novodobé historii proběhla v roce 2000 na území

olomoucké diecéze, následujícího roku pak byla rozšířena na celou Českou republiku. Každoročně je organizačně zajišťována Charitou ČR, která je jejím garantem po všech stránkách. V naší obci se tentokrát uskutečnila v sobotu 10. ledna letošního roku. V doprovodu dospělých koledníků se na koledu vydaly dvě skupinky malých koledníčků. V krásných kostýmech a s betlémskou hvězdou nad hlavami přinášely děti do jednotlivých domovů tříkrálové poselství radosti a lidské solidarity. Všem radostně a s elánem zavinšovaly „štěstí, zdraví, dlouhá léta…“, předaly malý symbolický dáreček a nad dveře zapsaly tradiční formulku božího požehnání. Díky jejich nasazení, a především díky charitativní štědrosti našich občanů bylo ve Štěměchách vybráno v rámci tříkrálové sbírky celkem 14 317 Kč. Za všechny potřebné děkují Tři králové. Děti, které se jako koledníci akce zúčastnily, dostaly od pořadatele sbírky také malou odměnu. V sobotu 7. února mohli navštívit filmové představení „Heidi-děvčátko z hor, Legenda o rysovi“ v třebíčském kině Pasáž.

Ivana Kovářová

Hasičský ples Štěměchy s vystoupením „Cirkus bude…“

Hasičský ples jako jediný sezónní ples v naší obci připadl na krásné datum 14. 2. 2026. Přijel nám už podruhé zahrát Estrádní umělecký soubor Balkán - rokytnická kapela, která to umí pořádně rozjet a nenechá nikoho sedět na židli.

Atmosféra plesu byla parádní už od samého začátku. Vchod do sálu zdobilo šapitó, které ušila paní Alenka Vejmelková, naše nejšikovnější švadlenka, a napovídalo, co se bude dít.

A dělo se. Po deváté hodině se představil cirkus s velbloudem, medvědy, tygry, tanečnicemi, provazochodkyněmi, žongléry, vzpěrači, zaklínačkou hadů a klauny. Poté následovalo jejich vystoupení, které nemělo obdoby. Bavili se nejen diváci, ale i my účinkující. Vystoupení mělo spád a dobrou náladu stejně jako celý ples. Přispěla k tomu kapela, která hrála téměř do půl čtvrté, cena útěchy v podobě nafukovací panny, která potěšila nejednoho chlapa a poplesová afterpárty v předsálí s reprákem do samého rána. Velké poděkování patří všem organizátorům, účinkujícím (Pája Bobek-jednokolka, Igor Dvořáček - principál, Nela Nováková a Markéta Kedroňová - tanečnice M-stylu, Iva Kovářová, Pavel Kovář, Vojta Kovář, Peter Trnka, Lucie Krejčí, Pavlína Krejčí, Štěpánka Nováková, Karolína Česneková, Vojtěch Báňa, Jana Báňová - klauni a dalších milion rolí, Brayen - hlavní psí hvězda a Adéla Báňová - hudební editor a trenérka) a hlavně všem na baru a v kuchyni, bez jejich výborně naklepaných řízků a našich promaštěných bříšek bychom se nevydrželi bavit až do rána.

Ples hodnotím jedním slovem „WAU“.

Akce vyvolala reakci naší básnířky Vlasty Moudré:

Ach ty plesy, ach ty plesy, každý možná povzdechne si.
Ale ve Štěměchách ples, září, hýří, tančí dnes.
Cirkusové představení pokaždé k vidění není.
Vystoupení - jeho sláva, ta předchozí překonává.
Těšíme se zase dnes na další hasičský ples.

Jana Báňová, Vlasta Moudrá

Zvěřinové hody podruhé

V sobotu 21. 2. 2026 se konal druhý ročník zvěřinových hodů pořádaný Mysliveckým spolkem Štěměchy „Pod Horou“. Myslivci připravili kančí řízky s bramborovým salátem, pečeného divočáka, knedlíky a dva druhy zelí a srnčí guláš. Začátek akce byl v 11 hodin a zájem byl tak velký, že ve 13 hodin už nebylo co prodávat. Cca 120 porcí mysliveckých dobrot bylo fuč. Všichni si velmi pochutnali, někteří konzumovali zvěřinové speciality přímo v myslivecké klubovně, jiní si pochutnali až doma. Akce však měla končit až v pozdních večerních hodinách a nechat hosty o hladu se také nesluší, a tak hospodář spolku Martin Báňa odpoledne ještě pohotově vyndal, rozmrazil, naklepal a obalil za pomoci ostatních dvě kýty z daňka na cca dalších 50 řízků a mohli si tak pochutnat i ti, na které nezbylo. K dobré náladě přispěl i harmonikář Bohuslav Pokorný a celou atmosféru podtrhli svým troubením trubači z Bažantnice – Jana Báňová, Kamila Bobková, PhDr. Marie Nováková a Jakub Malík.

Únorová sobota - zvěřinové hody
Přilákají jistojistě všechny do hospody.
Ale ne do hasičárny, kdepak, co tě nemá.
Myslivecká klubovnička nezůstane němá.
Voní řízky, guláš taky, pivo jako křen.
Posedíme, ochutnáme, nechce se nám ven.

Jana Báňová - myslivkyně, Vlasta Moudrá

SPOLKY OBCE ŠTĚMĚCHY

Fotbalisté

Areál na Vrchách a výkony našich fotbalistů

Díky spolupráci obce a několika nadšenců (Jirka Trnka, Vašek Trnka, Vítek Trnka, Adam Novák a další) podařilo se kompletně dobudovat zázemí na Vrchách. Jedná se o jeden z nejkrásnějších areálů s překrásným výhledem daleko do okolí. Slouží nejen jako zázemí pro naše fotbalisty, ale také k pořádání nejrůznějších společenských akcí – dětský den, hasičské soutěže, rodinné oslavy apod. Vznikl prostě suprový areál, který je třeba už jen trošku „doladit“. Zatím neustále bojujeme v suchém létě se zásobou vody na nezbytné zavlažování. Potřebovali bychom udělat ještě jeden vrt, ale na ten momentálně nemáme finanční prostředky. Vybudování se neobejde bez podpory obce, zároveň si však uvědomujeme, že do zmíněného areálu už obec investovala spoustu finančních prostředků. Uvidíme, jak se k tomu postaví nové zastupitelstvo. Co nás ale znepokojuje ještě více, je spotřeba „na černo“ odebírané elektřiny. V brzké době prověříme všechna příslušná připojení a doufáme, že se vše podaří objasnit.

A teď k výkonům našich fotbalistů. Již několik let se nám nedaří nastartovat mužstvo tak, aby mohlo pomýšlet na postup. To je ostatně „bolest“ nejen Štěměch, ale i dalších menších obcí. Především se nám stále nedaří naplnit kádr týmu. Proto chci poděkovat všem klukům, kteří na zápasy pravidelně chodí. O trénincích raději nemluvím, protože na ně se pokaždé dostaví hodně málo hráčů. Měli bychom se každý jednotlivě zamyslet, zda s tím nejde něco udělat! Po podzimní části soutěže jsme se umístili na 12. místě se ziskem 12 bodů (skóre 14:49). První kolo bylo odloženo, a tak pro nás sezóna začala 9. srpna venkovním zápasem s Pohoráckem, kterému jsme podlehli 4:1. Následovala prohra v Blatnici (6:0), remíza v Domamili (2:2), domácí prohry s Jemnickem (1:3) a Horním Újezdem (2:3), porážky v Želetavě (7:2) a v Heralticích (3:1). Pak přišlo vítězství doma nad Opatovem (4:2), ale hned poté další porážky: doma s Jakubovem (2:3), v Koutech (4:0) a opět doma s Rokytnicí (0:12). V posledním zápase podzimu jsme remizovali v Polici (0:0). Nezbývá než doufat v lepší zítřky! Sportu zdar a fotbalu zvlášť!

Pavel Kovář

Fotbalový turnaj Mařenka Cup 2025

V sobotu 21. června 2025 se uskutečnil 4. ročník fotbalového turnaje Mikroregionu Podhůří Mařenky hráčů nad 40 let. Hostitelskou obcí byl tentokráte Předín. Do turnaje se přihlásily opět pouze tři týmy: Štěměchy, Rokytnice nad Rokytnou a domácí Předín. Z ostatních obcí přišly omluvenky. Štěměšský tým nastoupil k obhajobě loňského vítězství a s velkou šancí získání tří vítězství v turnaji v řadě, což by mu zaručilo doživotní držení putovního poháru turnaje. Sestava našich fotbalových legend až na malé výjimky byla obdobná jako v loňském

roce: Martin Štrachota (brankář), Radek Binka, Jaroslav Šlouf, Antonín Šilhavý, Martin Veselý, Lukáš Bobek, Roman Trnka, Josef Maštalíř.

Herní nasazení a urputnost hráčů v jednotlivých zápasech turnaje byla taková, že v průběhu klání bylo nataženo několik svalů, nateklo pár kotníků a praskly dvě Achillovy šlachy. Štěměšský tým si v prvním zápase poradil s borci Rokytnice, kde je deklasoval rozdílem třídy a

ve druhém utkání remizoval s Předínem. A vzhledem k tomu, že Rokytnice porazila v předešlém zápase Předín, mohli se naši fotbalisté radovat z již zmíněného čistého hattricku a získání putovního poháru turnaje. Další ročník se zřejmě z výše uvedených zdravotních skutečností již neuskuteční a tudíž štěměšské fotbalové legendy zůstanou navždy šampiony tohoto turnaje.

Sportu zdar a fotbalu zvlášť!

Tony

Myslivci

Ze života myslivců

Myslivecký spolek kromě péče o zvěř a krajinu pořádá nebo se zúčastňuje, dalo by se říct dnes již tradičních akcí v obci. Poměrně novou zavedenou akcí jsou hned brzy zjara „Myslivecké hody“. Loni se uskutečnily 1. března. K jídlu jsme připravili bažantí polévku, pečeného divočáka, srnčí guláš, dančí řízky. K poslechu i tanci hráli na kytary naši kamarádi ze Štěměch a ze Želetavy. Tato akce je vlastně náhradou za myslivecký ples, který jsme přestali pořádat kvůli malé návštěvnosti. Hody se podle ohlasů líbí, a proto v nich budeme určitě pokračovat. Výroční schůze MS proběhla 28. března. Pozvali jsme honce, zástupce obce a honebního společenstva. Zhodnotili jsme vzájemnou spolupráci. Členů MS je 11. Z toho téměř polovina je již ve věku, kdy už od nich rádi posloucháme rady a zkušenosti. Na práci, která je potřeba udělat, nás zbývá šest, a to je při některých akcích málo. Proto chci ještě jednou poděkovat kamarádům, honcům, kteří nám pomáhají. Loni v září požádal o praxi adepta Adam Bobek a letos v lednu Antonín Šilhavý, takže nám svitla naděje, že se náš spolek rozroste. Klukům přeji hodně zdaru k úspěšnému složení zkoušky o první lovecký lístek a věřím, že v příštím zpravodaji o nich budu psát už jako o myslivcích.

Na podzim u nás pořádáme jeden hon na zajíce. Je to spíše o tom, že se sejdeme s kamarády z ostatních spolků. Zvěře moc neulovíme, 4 zajíce, ale pak družně posedíme a povídáme o činnosti a zkušenostech z jiných honiteb. Dbáme při tom na dodržování mysliveckých tradic.

Poslední akcí, a o téhle už můžu s jistotou říct, že tradiční, je guláš po předsilvestrovském výšlapu na Mařenku. V předloňském roce přišlo na guláš nebývalé množství lidí. Měli jsme naštěstí nějaký guláš v mrazáku, ale i tak se na některé opozdilce nedostalo. Kdo zaváhá, …… Proto jsme loni uvařili guláše dva hrnce. Jeden celý nám zbyl. I když bylo pěkné počasí, tak tolik lidí nepřišlo.

Něco k činnosti, co se týče péče o krajinu a zvěř a lovu

V létě opravujeme myslivecká zařízení a připravujeme zásoby krmiva na přikrmování zvěře v období nouze. Sbíráme kámen pro ZVOZD, výměnou za oves. Seno si nasušíme svými silami. Kukuřici kupujeme. Plán lovu srnčí zvěře jsme splnili. S černou zvěří je to o něco lepší než loni, kdy jsme ulovili pouze 4 kusy. Lovecký rok se uzavírá až na konci března, tak počet ulovených pouze odhaduji na cca 20 kusů, což je pořád pod pětiletým průměrem.
Další velmi časově náročnou, ale velmi záslužnou činností, je vedení myslivecko-přírodovědného kroužku. Kroužek vedou Jana a Martin Báňovi. Před dvěma lety absolvovali kurz pro vedoucí mládeže a letos koncem února jedou na nadstavbový kurz, který opět organizuje ČMMJ ve spolupráci s SLŠ Hranice. Jana a Martin jsou členy Klubu mladých myslivců

(KMM), který je jedním z klubů ČMMJ. Sdružuje vedoucí kroužků z celé republiky. Je to takový prostředník mezi ČMMJ a naším kroužkem. Je zdrojem informaci, pomůcek, zkušeností a pomoci s různými problémy a nástrahami, které si práce s dětmi sebou nese. Činností v kroužku se snažíme odvést pozornost dětí od mobilů a ukázat jim krajinu, přírodu a péči o ni. Snad si i vychováme nějaké pokračovatele myslivce. O činnosti kroužku se dočtete v jiném článku. Jana je ještě mimo členství v KMM členkou klubu Dámy české myslivosti (DČM) a Klubu trubačů (KT). Troubení se věnuje spolu s Kamilou Bobkovou a Jakubem Malíkem již cca 5 let. Šíří spolu velmi dobré jméno nejen našemu spolku, ale i obci. Loni spolu odtroubili nespočet mysliveckých, kynologických a kulturních akcí nejen v našem okrese. Za to jim velice děkuji. Janu a Kamilu čekají letos tzv. „KTZetka“ kategorizační zkoušky. Pokud je absolvují, tak budou moci troubit i velké trubačské koncerty. Přeji jim klidný dech a čisté tóny.

Na konec jedna prosba a varování

Varování před Aujeszkyho chorobou (pseudovzteklina). Jedná se o virové onemocnění prasat. Domácí prasata jsou proti ní očkována. Již několik let říkáme, že ČR je prostá tohoto onemocnění v domácích chovech. Bohužel se tato choroba nedá očkovat u prasat divokých. V posledních letech se množí případy výskytu. Prasata ji prodělají jen jako chřipku, ale pro psa se jedná o nemoc smrtelnou. Úhyn obvykle do 24–48 hodin od prvních příznaků. Pro psa neexistuje léčba ani očkování. Přenáší se krví, vnitřnostmi a syrovým masem. Vir se zničí varem. Na člověka přenosný není. Od nového roku posíláme z každého uloveného prasete barvu (krev) na vyšetření ACH.

Prosím hlídejte si své psy. Nejen kvůli možné nákaze, u vašich psů je ta pravděpodobnost malá oproti našim loveckým, kteří se do kontaktu se zvěří dostávají častěji. Hlavně kvůli zvěři. Po celý rok. Letošní zima byla dlouhá a každé vyrušení způsobuje zvěři energetickou ztrátu, která ji může stát život. I když si říkáte: „Já mám psa malého, ten srnku nedožene“, tak jen tím, že před ním musí utéct, ztrácí potřebné zásoby energie. Zpocená, uštvaná si pak lehne k odpočinku. Prochladne a uhyne třeba na zápal plic. V jarních měsících kladou samice postupně podle druhu zvěře svá mláďata a na to opět potřebují klid. Pak přichází období reprodukce, páření, říje. A k podzimu klid na nabrání potřebných energetických zásob na zimu. Všem moc děkuji za ohleduplné chování se nejen v naší honitbě. Pokud byste měli jakékoliv náměty a připomínky, neváhejte se obrátit.

Myslivosti Zdar!

Martin Báňa, myslivecký hospodář

Hasiči

Hasičský rok 2025

Činnost štěměšských hasičů začala v loňském roce neobvykle brzy. Již 4. ledna se sešel výbor, aby připravil velice bohatý program výroční valné hromady (na ní byla jednotlivým členkám a členům předána různá hasičská ocenění a vyznamenání) a také aby projednal organizační záležitosti tradičního hasičského plesu. Ten se totiž loni konal již 8. února. Předcházela mu hasičská zabíjačka v tradičním duchu a obsazení na již tradičním místě před hasičárnou. Její účastníci mimo jiné připravili maso na tradiční plesové občerstvení. Program plesu sestavili hasiči a hasičky v duchu výpravy na Divoký Západ a obsahoval nejen country tance, ale i krátkou scénku, při níž se jako kovbojové představili Pavel Kovář ml. a Martin Báňa, pohostinsky vystoupila Tornádo Lou v podání Zdeňky Dvořáčkové, jako Limonádový Joe se zjevil Vojta Kovář a svým hereckým výkonem oslnil Petr Trnka-Mafián v roli barmana. Opět se potvrdilo, že lákavý program je pro tuto společenskou událost nejlepší pozvánkou. Na konci března vedení sboru uspořádalo zájezd do vinného sklepa „U Jeňoura“ v Prušánkách, zejména jako poděkování všem členkám a členům, kteří vykonávají náročnou službu v hasičárně, stejně jako jejich vzácně tolerantním partnerům.

Další průběh hasičského roku byl spíše poklidným, zejména ve srovnání s lety předcházejícími, kdy jsme byli vždy organizátory nějaké větší akce: v roce 2023 se ve Štěměchách uskutečnila Okresní liga v požárním útoku dospělých, v roce následujícím pak proběhly oslavy 125 let trvání našeho sboru. Loni jsme se tak už nepouštěli do žádných velkých či mimořádných akcí a drželi se těch již dávno zavedených. Důkladný úklid hasičské zbrojnice a jejího okolí předcházel 30. dubnu, tedy stavění máje. Dejme v této souvislosti slovo naší kulturní referentce Janě Báňové*: Tuto akci mají pod palcem naši chlapi, hasiči. Z pohledu*

diváka vypadá vztyčení máje jako hračka a na chlapech je za ty roky vidět, že jsou sehraní jako dobře namazaný stroj, ale přesto k tomu přistupují se vší vážností a zodpovědností. Pokud vyjde pěkné počasí, jako tomu bylo loni, bývá to velmi zdařilá akce.

Okrskovou soutěž pořádali tentokrát opatovští hasiči. Uskutečnila se v sobotu 14. června a byla pořadateli velice dobře připravena, a to jak sportoviště, tak i zázemí soutěže. Z našeho sboru se jí zúčastnilo celkem 5 kolektivů v různých kategoriích. Muži bez omezení věku, muži i ženy nad 35 let skončili shodně na druhém místě, starší žáci obsadili třetí, mladší pak čtvrté místo. Škoda, že se této soutěže nezúčastnily naše ženy soutěžící za SDH Markvartice. V průběhu posledních let se stalo nedílnou záležitostí našeho sboru také organizační zabezpečení velkých akcí pro děti – ostatně pod vedením Ivany Kovářové je připravují především naše hasičky za pomoci „koalice ochotných“, tedy dalších takových nadšenců. Proto jsme i loni pomáhali při organizaci dětského dne (7. června) a při přípravě a průběhu strašení (31. srpna). Brigádnická aktivita směřovala nejen k úklidu a údržbě či přípravě materiálu a techniky, ale také na pomoc obci při nejrůznějších akcích. Naše zásahová jednotka nebyla v loňském roce povolána k žádné mimořádné události, i když jeden menší zásah u nás v obci proběhl. Šlo odstranění hnízda, které si vybudovaly vosy ve věžičce zvoničky na naučné stezce. Tento zásah provedla jednotka z Předína, která má k tomu potřebné vybavení. Zároveň můžeme naše spoluobčany ujistit, že naše zásahová jednotka (zařazená jako

JPO 5) je pro svou kategorii zásahu náležitě vybavena, její členové procházejí příslušným školením a na případný zásah jsou vždy připraveni.

Na počátku roku letošního, konkrétně v sobotu 24. ledna, uskutečnilo se výroční jednání našeho sboru. Tentokrát byla výroční valná hromada zároveň volební, takže jsme si zvolili výkonný výbor na dalších pět let. Starostou sboru zůstává i na následující období Pavel Kovář starší. Nejen on, ale i další členové vedení také touto cestou děkují všem členkám a členům, kteří se podle svých schopností a možností podílejí na činnosti SDH ve Štěměchách. Děkujeme také rodičům mladých hasičů, našim kamarádkám a kamarádům i dalším příznivcům za to, že nám pomáhají. Zvláštní dík obci za finanční i další podporu.

vedení SDH Štěměchy

Naši mladí hasiči

Rok 2025 jsme s našimi mladými hasiči zahájili prvním tréninkem již na počátku února. V kulturním domě jsme nacvičovali především náběh na základnu a nabírání vody z kádě. Vzhledem ke vcelku příznivému počasí jsme následně na konci března začali pravidelně trénovat na dráze před hasičskou zbrojnicí. Zde jsme hlavně pilovali požární útok, a připravovali se tak na další ročník Okresní ligy mladých hasičů. Pro nastávající sezonu se nám

však podařilo složit už pouze jedno mladší a jedno starší družstvo. S ubývajícím počtem mladých hasičů se totiž potýkáme již třetím rokem a nepomohl v tomto směru ani cílený nábor nových adeptů hasičského sportu. S oběma kolektivy jsme se zúčastnili všech patnácti soutěží OLMH, noční soutěže v Kněžicích a okrskové soutěže. **Mladší** dosáhli nejlepšího výsledku v Číhalíně, kde skončili na 4. místě krásným časem 16,36 s. V celkovém pořadí se zařadili na 14. místo se ziskem 30 bodů. Kolektiv **starších** žáků dosáhl nejlepšího času 14,95 s v Předíně,

nejlepšího umístění potom v Kojeticích, kde bral 8 bodů za 4. místo. Se ziskem 29 bodů se starší žáci v celkovém pořadí umístili také na 14. místě. Pro srovnání: v okresní lize soupeřilo 76 týmů, z toho 39 v kategorii mladších a 37 v kategorii starších žáků.

V rámci osvědčené mezisborové spolupráce soutěžili někteří naši mladí hasiči i za SDH Markvartice. I tam sice bojují s nedostatkem žáků, zároveň však mají personální i ostatní podmínky pro účast i v dalších soutěžích pro mladé hasiče kromě okresní ligy. Gabriela Šilhavá, Pavel Bobek, Amálie, Žofie a Anička Křivanovy mají na svém kontě za SDH Markvartice v roce 2025 úctyhodných 35 soutěží či závodů. Při nich vybojovali či pomohli vybojovat 24 umístění na stupních vítězů – 11 x za vítězství, 5 x za druhou příčku a 8 x za třetí místo. Nejlepším výsledkem bylo Pavlovo 1. místo na mistrovství ČR v halových disciplínách v Havířově. Naši mladí hasiči se zúčastnili i postupové soutěže Plamen, kde pomohli svým vrstevníkům

z Markvartic vybojovat v kategorii mladších 1. místo v okresním kole, v kategorii starších k postupu až na celostátní kolo, kde skončili jako desátí. Reprezentovali spřátelený sbor také v dalších hasičských soutěžích včetně okresní ligy. V letošním roce zdá se bude klesající trend, co se týče zájmu o činnost v kolektivu mladých hasičů, i nadále přetrvávat. Podaří se opět složit maximálně dvě soutěžní družstva. Chtěli bychom znovu začít trénovat v kulturním domě a jakmile to počasí dovolí, přesuneme se na naši dráhu na návsi. Máme zase v plánu absolvovat celou Okresní ligu mladých hasičů a k tomu vybrané pohárové soutěže podle možností. Pokud bude zájem, jsme schopni připravit pro naše nejmenší příměstské táborové soustředění.

Michal Šilhavý

Hasičské soutěže žen

Podobně jako u mladých hasičů probíhá spolupráce mezi SDH Štěměchy a SDH Markvartice také v kategorii žen. Některé naše mladé ženy reprezentují spřátelený sbor a přispívají k velmi dobrým výsledkům celého kolektivu. V roce 2025 se do této činnosti zapojily

Daniela Šilhavá, Bára Petrů, Leontina Toufarová a Michaela Šilhavá. V rámci postupových soutěží se kolektiv zúčastnil okrskového a oblastního kola (obě se konala v Markvarticích). Z okresního kola, kde skončily druhé, postoupily ženy do krajského kola ve Velkém Meziříčí. Po nepovedené štafetě zabraly ve stovkách a v požárním útoku, což vedlo nakonec ke druhému (nepostupovému) místu. Prioritou pro družstvo však byla opět Třebíčská liga v požárním útoku. Začátek seriálu se vydařil – po páté příčce v Myslibořicích následovala vítězství v Bransouzích, Výčapech, Kněžicích a Hvězdoňovicích. Následovaly rozdílné výsledky: šestá bodovaná příčka v Budíkovicích, první místo v Litovanech a šesté v Sokolí. Deváté kolo pořádaly Markvartice, a tak i přes lehkou nervozitu braly v domácím prostředí druhé místo. Boj o celkové pořadí si dívky zkomplikovaly částečným neúspěchem v dalších kolech, takže se nakonec rozhodovalo až při poslední soutěži v Lipníku. Třetí místo právě stačilo k tomu, aby ženy SDH Markvartice (s přispěním žen SDH Štěměchy) obhájily titul a staly se podruhé v řadě **mistryněmi Třebíčské ligy**. Vyjádřeno statisticky: z 12 kol osm umístění do třetího místa – 5 x 1. místo, 1 x 2. místo, 2 x 3. místo. Nejlepší čas požárního útoku za rok 2025 má hodnotu 16,69 s.

ženy hasičky

PSALI NÁM ČI NAPSALI O NÁS

PUBLIKOVÁNO:
29.1.2026
FOTO: POLICIE ČR
KRAJ VYSOČINA

Policisté pprap. Bc. Adam Ujčík a nstržm. Petra Vetchá z obvodního oddělení Třebíč včera převzali od krajského policejního ředitele brig. gen. Mgr. Miloše Trojánka ocenění. Skleněnou plaketu za projevení odvahy a osobní statečnosti a kázeňskou odměnu jim krajský policejní ředitel předal za záchranu lidského života.

Náročný zákrok pro policisty začal 19. ledna deset minut před polednem, když byla prostřednictvím dozorčí služby obvodního oddělení Třebíč vyslána hlídka obvodního oddělení ve složení pprap. Bc. Adam Ujčík a nstržm. Petra Vetchá na železniční Borovinský most v Třebíči, kde se v kolejišti měl nacházet muž, který tam údajně již nějakou dobu bezradně chodil a nahlížel dolů přes zábradlí. Po příjezdu hlídky na místo se na mostě v kolejišti zhruba osm desítek metrů od ulice Máchalova nacházel muž, který byl oblečený v černých kalhotách a tmavé bundě s kapucí a na zádech měl batoh šedé barvy.

Muž stál u zábradlí v kolejišti na pravé straně mostu a stále popocházel. Policisté na most přicházeli ze strany od ulice Máchalova, kde muže uviděli někde uprostřed mostu, proto se k němu začali pomalou chůzí přibližovat, aby muže nerozrušili. Když muž hlídku spatřil, přešel přes koleje na druhou stranu mostu a zůstal stát u zábradlí, kdy se začal hlavou naklánět přes zábradlí a jednu nohu měl umístěnou na spodní části zábradlí. Zpočátku muž nechtěl, aby se hlídka přiblížila blíže k němu, ale ze vzdálenosti asi pěti metrů nakonec začal s hlídkou komunikovat. Mluvil o těžké životní situaci, o tom, že už na světě nikoho nemá a že se přemlouvá a přemýšlí o ukončení života.

Po chvíli začal s hlídkou komunikovat vstřícněji a začal policistce vyprávět podrobnosti ze svého života. Hlídce se e svěřil, že mu zemřela maminka, když byl ještě malý. O pár let později zemřel i jeho otec. Po smrti rodičů byl bezradný a začal konzumovat alkohol a drogy, začal mít deprese, se kterými se léčil, ale nyní už na léčbu přestal chodit. A znovu se začal naklánět přes zábradlí a přes zábradlí měl znovu už také jednu nohu. Během rozhovoru přijely na místo také další dvě policejní hlídky. Hlídky se k muži začaly přibližovat z druhé strany mostu z ulice Klimentova, aby byly schopny zakročit k případnému zachycení muže, pokud by se pokusil přelézt zábradlí a chtěl skočit z mostu dolů.

Během dalších minut rozhovoru se hlídce, která byla na místě jako první a s mužem udržovala stále komunikaci, podařilo přibližovat se stále blíže k muži a zdálo se, že hovor s ním je stále vstřícnější. Policisté mu nabídli, aby s nimi odešel z kolejiště ke služebnímu automobilu k dořešení celé situace v bezpečném prostoru. Policistka Petra Vetchá nabídla muži nataženou ruku, na to muž reagoval tím, že se k ní začal přibližovat a za ruku ji uchopil.

Poté se oběma policistům podařilo muže chytit v podpaží tak, aby nedošlo k pádu osoby nebo případnému skoku z mostu vzhledem k psychickému stavu výše a muž s policisty dobrovolně odešel z kolejiště ke služebnímu vozidlu. V autě mu policisté poskytli tepelný komfort. Po celou dobu byl ale ve špatném psychickém stavu, byl lítostivý a plakal. Hlídce také ukázal dopisy na rozloučenou, které měl u sebe. Policisté na místo přivolali zdravotnickou záchrannou službu, která si osmatřicetiletého muže převzala a převezla ho do zdravotnického zařízení.

Tato událost ukazuje, jak je důležitý empatický přístup při krizových situacích, a jak může zachránit život. Nyní už bude záležet na muži a jeho blízkých, aby se jim společně podařilo problémy vyřešit, aby se v budoucnu nedostal do podobné situace. „Každý takový příběh, na jehož konci je pomoc člověku, který se ocitl v potížích a kterému dokázali policisté podat pomocnou ruku, mě utvrzuje v tom, že máme v našich řadách policisty, na které můžeme být právem hrdi. S těmito kolegy se vždy rád osobně potkám a vyslechnu si jejich příběh," uvedl brig. gen. Mgr. Miloš Trojánek.

MJR. JUDR. DANA ČÍRTKOVÁ POLICIE ČR

Nová stezka potěší všechny generace

JEDNO ze zastavení s příznačným názvem nabízí procházku po kamenech, což děti zvládnou bez problémů. Foto: Antonín Zvěřina

04.09.2025 autor: Antonín Zvěřina

Novou atrakci má Vysočina! V neděli 3. srpna ve Štěměchách na Třebíčsku slavnostně otevřeli stezku s názvem Via Mariana. Jedná se o zhruba tříkilometrový úsek vedený přírodou.

Na štěměšské návsi, než se stovky zvědavců všech generací vydaly na pouť, osvětlila tamní starostka Zuzana Svobodová vznik atrakce.

„Bylo to v temné době covidové, kdy jedinou možnou aktivitou byla procházka do přírody. Přemýšlela jsem, jak lidem dopřát víc možností aktivního odpočinku. Dalším důvodem bylo, že jsme řešili, co s budovou hospody. Tu jsme nakonec zbořili, a chceme splnit přání většiny štěměcháků postavit si novou," načíná svůj proslov.

To ji navedlo k myšlence připravit v okolí vesnice další turistický cíl, který by doplnil výstup na nejvyšší horu Třebíčska Mařenku s rozhlednou.

„Tím budeme mít větší šanci naši vysněnou hospodu ekonomicky udržet. A dopřát lidem pohodové vyžití v našem kraji, procházku v krásné přírodě, dobré jídlo. Užít si pěkný den se vším všudy," vysvětluje Svobodová.

Navázala spolupráci s Resortem Březová. Jiří Špaček, spolumajitel, se nápadu okamžitě chytl, protože velmi rád buduje, což je na Březové vidět.

„Začali jsme na stezce pracovat a rozvíjet společné myšlenky a nápady. Jeho syn, Jirka Špaček nejmladší, v té době jako třináctiletý, nakreslil návrhy dřevěných staveb. Jak se mu jako dítěti povedly, zhodnoťte sami. Pořád se zdokonaluje a myslím, že o něm ještě uslyšíme. Je velmi nadaný," chválí štěměšská starostka.

Po ucelenější představě o jednotlivých stanovištích požádala učitele Augustina o sepsání příběhu, který by stezkou provázel, a postaral se i o její naučnost. Příběh si mohou návštěvníci přečíst na listinách u každého zastavení.
Podobu stezky organizátoři měli, ale chybělo jim to nejdůležitější – kudy by měla vést. Toho se ujala starostka Zuzana Svobodová.

Konec v tvrzi

„Trasu jsem vytipovala se zakončením v historické tvrzi. Dřív býval pod tvrzí rybník a chodilo se kolem tvrze na procházky. To mi vyprávěla babička. Území po tvrzi bylo v posledních letech neprůchodné.
Stezkou jsme opět zpřístupnili místa, kde dlouho nikdo nebyl. I když je to trochu divočina a močál, ale i to k venkovu patří. S pokorou a vědomím, jak velký požadavek mám na vlastníky pozemků pod tvrzí, jsem to prostě zkusila. A klaplo to," těší Svobodovou.
A vyslovuje vděčnost všem, kteří její úmysl v tomto směru podpořili. Netají, že toto byly první důležité kroky. Poté následoval projekt.
Kuba Marek pomohl s koncepcí stezky, včetně výsadby aleje s ovocnými a okrasnými stromy. Náročná meta bylo stavební povolení a další sehnat finanční prostředky.
„Tím, že jsme se rozhodli pro použití pouze nejkvalitnějšího materiálu, jako je dub a akát, aby nám stezka dělala radost třeba i za 50 let, se rozpočet vyšplhal na částku 4,5 milionu korun," zdůrazňuje Svobodová.
S Věrou Bartůňkovou zkusili podat žádost na ministerstvo pro místní rozvoj, kde byla téměř nulová šance na úspěch. Ale podařilo se. Organizátoři získali podporu ve výši 50 procent nákladů. Následovalo poděkování všem, kteří se na realizaci podíleli.

„Bez nadsázky můžu říct, že jsem si splnila sen. Učinit pro lidi něco navíc, než vybudovat běžnou a potřebnou obecní infrastrukturu. Vybudovat něco, kde je lidem opravdu dobře," přiznává Svobodová.
„Za mě se povedlo krásné dílo, které podtrhne s citem krásu naší krajiny. Dětem i dospělým přiblíží život nejen naší obce a dopřeje příjemnou procházku. Kdo má srdce otevřené, ucítí snahu a nadání všech lidí, co stezku budovali, nebo jakkoliv pomohli a ocení to.
Peněžní prostředky jsou opravdu jen prostředkem. Samy o sobě nemají žádnou hodnotu. Je potřeba jen měnit bohulibé věci. Teprve pak získají svou hodnotu. Jsem šťastná, že se naučná stezka Via Mariana podařila zrealizovat," uzavírá svůj proslov starostka Zuzana Svobodová.

Duch Mariany

Nezbývá než se na vlastní oči přesvědčit, jak se dílo podařilo. Hned na úvodním neočíslovaném zastavení se chodci dozvědí, že celou stezkou je bude provázet duch Mariany z Dašovského mlýna, nyní muzeum mlynářství.
Celkem navštíví třináct zastavení včetně úvodního a poslední je přivítá v historické tvrzi.
V pořadí první zastavení připomíná osud Mariany, kterou na cestě mezi Štěměchy a Dašovem zavraždil lapka. Není divu, že její jméno nese stezka, ale i hora a rozhledna v upravené podobě.
Na druhém zastavení všechny vystraší lapkové, o kterých pojednává tabule. Třetí zastavení připomene štěměšského rodáka muzikanta skladatele Karla Horkého. A málokdo odolá, aby si nezazvonil na jeden ze zvonků ve zvoničkách.
Čtvrté zastavení na nejvyšším bodu stezky naznačí, jak to bylo s Hubertovým cechem.
A z minirozhledny je opravdu krásný výhled nejen na Štěměchy.
Páté zastavení nese název U milíře a naznačuje, jak se kdysi pálilo dřevěné uhlí. Mnohým zejména starším účastníkům hned naskočila na mysl pohádka Pyšná princezna.
Šesté zastavení se jmenuje Ve znamení sv. Floriána. Jedná se o patrona všech, co mají co do činění s ohněm a o tom všem na tabuli vypráví Mariana.

Studánka

Sedmé zastavení připomíná Dašovskou studánku a text nabízí vše, co je s tímto pramenem spojené. Ta pravá se nachází za Dašovem při cestě na horu Mařenka a má opravdu dobrou vodu a snad i léčivou.
A jsme u osmého zastavení Rozhledna Mařenka a podhledna. Co vše se za tím skrývá, to si mohou zájemci přečíst na tabuli a není toho málo.
Deváté zastavení se jmenuje Zvířátka a nabízí několik hádanek, které některé skrývají. V okolí pak mohou účastníci naleznout několik z nich, například liška vymodelovaná ze dřeva spletla nejednoho psa.
Zaniklá osada Dašovice, to připomíná desáté zastavení. Každá obec neměla to štěstí, že zůstala zachovaná až do dnešních dnů. A osud téhle osady vysvětlí opět Mariana. Zazvonit si v miniaturní kapličce, to je příliš velké lákadlo.
A to už míříme přes močál do tvrze. Naštěstí přes něj vede dřevěná lávka, jinak by byla cesta neschůdná. A jsme v cíli ve tvrzi, kde na všechny čeká oheň, špekáčky a občerstvení.
Že jsme nějak špatně počítali? Že těch zastavení v našem podání nebylo třináct?
Snadná pomoc. Stačí zajet do Štěměch a z návsi se vydat na stezku Via Mariana.
Všichni účastníci té nedělní se shodli, stojí to za to.

Otevřeli stezku Via Mariana

U obce Štěměchy na Třebíčsku vznikla nová atrakce. Je jí malebná naučná stezka pro děti i dospělé s vyhlídkou, vyzdobená řezbami a stavbami ze dřeva a přírodních kamenů. Měří asi tři kilometry.

Příběhem dívky Mariany zavražděné v roce 1689 lupičem nedaleko Štěměch na Třebíčsku se inspirovali tvůrci nové naučné stezky Via Mariana, kterou v sousedství této obce nedávno otevřeli.

Při budování stezky autoři nešetřili nápady. Výletníci na zhruba tříkilometrové trase najdou sochy kameníka, loupežníků, uhlíře či zvoničky, na vrcholu kopce malou rozhlednu a na jeho úbočí řadu dřevěných skulptur zvířat.

Pod svahem vyrostla malá kaplička a cestu zakončuje tajuplný haťový chodník rákosím přes mokřiny k tvrzi, kde je cíl stezky. „Od otevření jsou zde neustále návštěvníci, máme velmi hezké zpětné reakce. Moc nás to těší," říká starostka Štěměch Zuzana Svobodová.

Stezka po dobré cestě v nenáročném terénu je vhodná pro všechny věkové kategorie. Dá se absolvovat pěšky i na kole. Děti zaujmou dřevěné sochy v životní velikosti a kvizy u zastavení. Dospělé i seniory zase potěší citlivé zasazení do krajiny včetně výhledů z minirozhledny i zajímavosti na panelech. V nejvyšším bodu trasy je u vyhlídkové plošiny bedna se samoobslužným občerstvením.

„Chtěli bychom, aby každý mohl díky stezce pochopit venkovský život: jeho historii, spolkový život, významná místa, památky, osobnosti. Stezka představí i okolní vesnice," povídá Svobodová.

Stezka začíná na cestě ze Štěměch k osadě Dašov – s ní související zaniklá stejnojmenná středověká ves je také tématem jednoho ze zastavení. Těch má stezka celkem třináct. Využívá nově vytvořené cesty kolem pastvin okolo návrší u lesa Koziny. „Stezku jsme mohli vytvořit jenom díky laskavosti majitelů pozemků, se kterými jsme je směnili za jiné," přibližuje Svobodová.

Zastavení jsou vytvořená z trvanlivého akátového nebo dubového dřeva, zděné konstrukce jsou z přírodních kamenů. Autorem soch je řezbář Jaroslav Pecháček z Hanušovic. Sochy ztvárňují například i světce sv. Huberta a sv. Floriana a upomínají také na štěměšského skladatele a fagotistu Karla Horkého (1909–1988).

Jméno zavražděné Mariany je symbolem celého kraje v okolí Štěměch. Po ní je totiž pojmenována i nedaleká populární rozhledna Mařenka na stejnojmenném vrchu, který je výškou 711 metrů nejvyšším bodem Třebíčska.

Zdroj: idnes

Příběh z podhůří Mařenky vypráví duch zamordované Mariany

PETR HERBRYCH
03. 08. 2025

ŠTĚMĚCHY (herb) - Turistická lákadla na Třebíčsku snad nelze ani spočítat. Vedle třebíčských památek, krás Jaroměřic nad Rokytnou či energetického jihovýchodu regionu se na seznamu mnoha turistů doslova tyčí hora Mařenka a na ní stojící rozhledna. Ovšem oblast v okolí Štěměch se v neděli 3. srpna rozrostla o jedno velmi poutavé místo. Po letech plánování a měsících realizace se pro veřejnost slavnostně otevřela naučná stezka Via Mariana, v níž se propojuje příroda, historie, duchovno i letitá zručnost místních obyvatel.

Po mladé dívence Marianě, která byla v 17. století loupežnickou bandou zamordována mezi Dašovem a Štěměchy, už nenese označení pouze nejvyšší vrchol Třebíčska. Vedle hory Mařenky ji připomíná také nová naučná stezka ve Štěměchách. „Vítám vás v mém kraji, jsem duch Mariany z Dašovského mlýna a velmi ráda vás provedu cestou za statečnými rytíři do štěměšské tvrze," stojí hned na samém začátku stezky Via Mariana. Duch dívenky pak na dalších dvanácti zastaveních obeznamuje návštěvníky se zdejší historií, kulturou a přírodou. Ne ale klasickým způsobem skrze informační tabule, ale originální a hravou formou. Tři

kilometry dlouhou trasu lemují vyřezávané sochy zvířat, loupežníků, kameníků nebo svatých Floriána a Huberta. To ale není vše, stezku dále například doplňují zvoničky, dřevěná vyhlídka a kaplička. Duch Mariany přítomné seznamuje se svým vlastním tragickým osudem, dále pak s historií Štěměch a zaniklé vsi Dašovice, představen je místní rodák a hudební skladatel Karel Horký nebo také spolky hasičů a myslivců. Na každém stanovišti se vedle naučných příběhů nachází také tematické kresby pro děti a pro pobavení.

Velký zájem o otevření stezky Via Mariana a kladné ohlasy byly krásnou odměnou pro všechny osoby do projektu zainteresované. Samotný vznik stezky představila na začátku starostka nedělního setkání Štěměch Zuzana Svobodová. „Jak nás to vůbec napadlo? Bylo to v temné době covidové, kdy jedinou možnou aktivitou byla procházka do přírody. Přemýšlela jsem, jak lidem dopřát více možností aktivního odpočinku," uvedla starostka své řeči. V oné době ale přišly dva faktory, které měly na vznik stezky také svůj podíl. Tím prvním byla otázka nové hospody. Spojením stezky a dobrého pohostinství by tak ve Štěměchách vzniklo turisticky lákavé místo. Že se nejednalo o zidealizovanou představu, se ukázalo nyní. Druhým faktorem se stala začínající spolupráce mikroregionu Podhůří Mařenky s resortem Březová. Když starostka Štěměch představila projekt majiteli Březové Jiřímu Špačkovi, ihned se pro něj nadchl. Jeho tehdy třináctiletý syn nakreslil návrhy zastavení, která se po čtyřech letech příprav dočkala realizace. „Jak se mu jako dítěti povedly, můžete zhodnotit sami. Pořád se zdokonaluje a myslím si, že o něm ještě uslyšíme. Je velmi nadaný," pochválila jej na slavnostním otevření Svobodová.

Kromě vizuální podoby bylo ale zapotřebí vdechnout stezce konkrétní příběh, o což se postaral někdejší učitel na předínské základce a hrdý občan Štěměch Stanislav Augustin. Společná práce štěměšského zastupitelstva, místních nadšenců, řemeslníků a umělců, Březové a zručných řezbářů z Jeseníku pak nabrala rychlého spádu od jara letošního roku. Po čtyřech letech plánování se podařilo covidový plán naučné stezky skutečně zrealizovat.

Jelikož bylo použito nejkvalitnějších materiálů, jako jsou dub a akát, které vydrží po desetiletí, vyšplhal se konečný rozpočet na částku čtyři a půl milionu korun. Každého návštěvníka také samotné provedení ihned ohromí. Není tak divu, jak velkou radost má ze stezky její iniciátorka a starostka Štěměch. „Bez nadsázky můžu říct, že se mi splnil sen. Udělat pro lidi něco navíc než vybudovat běžnou a potřebnou obecní infrastrukturu. Vybudovat něco, kde je lidem opravdu dobře. Místo, kde najdou pozitivní myšlenky a i v těžkých chvílích si sednout třeba k vyhlídce a uvědomí si, že i přes nesnáze je život krásný," pověděla Svobodová.

Pomyslný seznam turistických destinací je tak díky Štěměchám zase o něco pestřejší. Via Mariana a příběh její realizace navíc ukazuje, že se sny skutečně mohou plnit. To si takhle v těžkých časech karantény sníte o zpestření místní krajiny a za čtyři roky se toho také dočkáte.

Nový turistický hit na Třebíčsku. Štěměchy otevřou nezvyklou stezku plnou zábavy

Štěměchy otevřou novou turistickou stezku. Pobaví děti i dospělé. | Video: Deník/Milan Krčmář
Milan Krčmář | dnes 05:02

Štěměchy na Třebíčsku otevírají novou stezku, kde se zabaví děti i dospělí. Zcela se vymyká všem podobným atrakcím. Lemuje ji množství vyřezávaných soch a staveb, které se vztahují k místním pověstem a zajímavostem. Obec nechala pro stezku vytvořit i herní aplikaci, pomocí níž lidé plní různé úkoly.

Nová stezka ve Štěměchách

• Otevřou ji v neděli 3. srpna.
• Oficiálně se jmenuje Via Mariana na památku dívky, která byla v 17. století podle pověsti zavražděna nedaleko odtud.
• Na stezce se lze potkat třeba s loupežníky, uhlířem, patronem myslivců svatým Hubertem, patronem hasičů svatým Florianem či mnoha zvířaty. Má více než deset zastavení.

Ta stavba je zkrátka nepřehlédnutelná.

Nejen proto, že stojí na vysokém návrší,

ale hlavně proto, že někomu musela dát pořádnou fůru práce. Je celá dřevěná, hlavní kostra je z objemných, nerovných kůlů, nad ní se vypíná šindelová střecha s korouhvičkou a do patra vede plošina z mnoha prken seskládaných dovedně tak, že umožňují i příjezd maminkám s kočárky či vozíčkářům. „Naprostou většinu všech prvků stavěli řemeslníci od nás ze Štěměch. Jsou to moc šikovní chlapi," chválí zdejší pracanty Zuzana Svobodová. Starostka Štěměch na Třebíčsku právě ukazuje novou zábavně-naučnou stezku, která vznikla jihovýchodně od obce. Měří asi tři kilometry a hned zkraje je nutné poznamenat, že se zcela vymyká všem jiným stezkám okolo jiných vesnic. Zatímco jinde byste našli jen pár cedulí s informacemi a případně nějakým tím pískovištěm pro děti či třeba prolézačkami, ve Štěměchách na to šli opravdu zgruntu. Stezku například lemuje množství vyřezávaných soch v životní velikosti. „Vyráběl nám je sochař Jaroslav Pecháček neboli Abakuk z Hanušovic na severní Moravě. Naprostá většina je z dubu a opravdu moc si s nimi vyhrál," usmívá se starostka.

Stezka zabaví každého

Sochy zachycují lidské postavy i zvířata a všechny se vztahují ke Štěměchám a okolí. Kvůli tomu obec nechala vytvořit i speciální aplikaci. „Chceme totiž zabavit úplně všechny. Ti starší si přečtou informace z panelů, ti nejmenší budou nadšení třeba ze soch veverky či divočáka nebo si pohrají ve stavbách kolem stezky.
A starší děti a jejich rodiče mohou plnit úkoly z té aplikace. Například u postavy kameníka, který na stezce vyrábí smírčí kameny, se z aplikace dozvědí, kde v okolí hledat skutečný smírčí kámen a k čemu vlastně slouží," vysvětluje Svobodová.
Stezka tak de facto zasahuje i do okolních obcí, protože některé úkoly s nimi souvisejí. A souvisí s ní i rozhledna na nedaleké Mařence, se 711 metry nejvyšším vrcholem Třebíčska. Přímo na stezce je totiž „podhledna". Co to je?

Nápad vznikl za covidu

To uvidí sami návštěvníci třetího srpna, až se stezka oficiálně otevře. „Už teď sem chodí lidé. Zatím jsou samé kladné ohlasy, ale v obci se samozřejmě najdou i odpůrci. Dřevěné stavby se lidem líbí. Z vyhlídky se dá pozorovat krásný západ slunce, při jasné noci hvězdy. Občas se z dálky ozývají zvonky ze zvoniček," uvádí Zuzana Svobodová.
Stezka začíná na štěměšské návsi a po procházce do přírody skončí ve zřícenině zdejší tvrze, která stojí přímo u obce. Středobodem stezky je zmíněná vyhlídková věž. „Musím se přiznat, že i když je tohle návrší jen pár set metrů od obce, tak jsem na něm nebyla roky. Zkrátka mě tam nic netáhlo. A stejně tak i většinu lidí.

Teď to tu ale ožilo,“ zamýšlí se Zuzana Svobodová. „Mně se tak vlastně splnil sen. O stezce jsem začala uvažovat během covidu, kdy jsem seděla doma a začala si kreslit jednotlivá zastavení. Tehdy jsem si říkala, že bychom mohli udělat něco menšího, ale ono se to takto rozrostlo,“ usmívá se starostka.

Díky stezce obnoví i rybník

Odpovídá tomu i cena – více než čtyři miliony korun je ale za všechny ty stavby a sochy adekvátní. Obec navíc na polovinu získala i dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj. A k tomu také zkultivovala východní část obce pod tvrzí, kde dříve býval neprostupný močál. Nyní se tudy nad bažinou vine dřevěný chodník, vznikla tu i regulérní lávka. „V těchto místech už stezka není bezbariérová, to by snad ani nebylo možné. Ale na většinu míst se dostanou i vozíčkáři či rodiny s kočárky. V zimě bychom navíc chtěli část stezky využít třeba i coby trasu pro upravené běžkařské stopy,“ podotýká Svobodová.
Mimochodem, před oněmi bažinami se dřív nacházel i rybník. Ten se snaží soukromý vlastník znovu obnovit. A pěšina spojující jednotlivá zastavení povede podél ohrazené louky, na níž se bude pást stádo ovcí. Pro děti to tedy bude další atrakce.

Co s volným časem?

STEZKA VIA MARIANA

VIA MARIANA je určena úplně všem lidem. Romantickým duším postačí příroda, kterou stezka prochází. Nejmenší návštěvníky zaujmou dřevěné sochy a hratelnost stezky. Zvídaví a starší návštěvníci se obohatí o vědomosti, které si na každém zastavení přečtou. Nadšence dnešního digitálního světa časem provede stezkou mobilní aplikace. Ale především by každý z vás měl díky naší stezce více pochopit venkovský život. Ať je to historie, kterou si nese každá obec po staletí, tak spolkový život, který zajišťuje kulturu, sport a společenské události. Významná místa, památky a osobnosti obce. Částečně vám stezka představí i okolní vesnice patřící do Mikroregionu Podhůří Mařenky. A vlastně poskytne mnohem víc všeobecných informací, než možná čekáte...

Přeji si, aby vám VIA MARIANA pomohla pochopit krásu venkovského života a jedinečnost i tak malé obce jako jsou Štěměchy. Aby vás procházka po stezce nabila pozitivní energií, pomohla vám zapomenout na každodenní starosti. Prostě si ji užili a rádi se vraceli.

Tolik z oficiálních stránek obce Štěměchy. Teď přidám svůj pohled, na tuto zajímavou atrakci v poměrně dostupném okolí.

Měl jsem radost i obavy zároveň, když jsem dostal pozvání na slavnostní otevření stezky Via Mariana v nedalekých Štěměchách. Necítím se totiž zrovna komfortně v místech, kde je pohromadě hodně lidí. Jsem tak trochu asociální typ, ale osobní pozvání paní starostky v kombinaci s příjemným počasím mě nakonec přesvědčilo, že by takový rodinný výlet s manželkou a dcerou mohl být příjemným zpestřením víkendového odpoledne. A dobře jsem udělal.

Na návsi už čekal houf nedočkavých lidí a jak jsem si stačil všimnout, zdaleka ne všichni byli místní. Když se po slavnostním zahájení začali návštěvníci přesouvat směrem k výchozímu bodu stezky, takticky jsme se drželi na chvostu. Přeci jen, množství lidí a touha některých z nich stezku takzvaně „prolítnout" nás přímo vybízely nikam nespěchat a užívat si nádherný den.

Opět se naše taktika vyplatila. Měli jsme dostatek času si stezku dokonale užít, pročíst všechny

popisky, u každého zastavení vyluštit nějaký kvíz či hádanku a pokochat se výhledem z malé rozhledny v centru celé trasy. Prostě paráda.

Cestou jsme obdivovali zručnost řezbáře, který vytvořil krásné dřevěné sochy a plastiky. Nadšení jsme byli také z dřevěných staveb i nápadů, jak celou stezku oživit. A povalový chodník na samém konci trasy, po kterém jsme se dostali do místní tvrze, ten nás doslova dostal. Dokonalé zakončení už tak výjimečného počinu ze strany obce Štěměchy a všech, kteří stáli u zrodu této stezky.

Závidím lidem, kteří mají dar přetvářet své vize v realitu. Proto vřele doporučuji všem, kdo toto kouzelné místo ještě nenavštívili, aby si našli pár hodin a udělali si výlet do Štěměch na stezku Via Mariana. Sympatické na celém projektu je i to, že okruh není nijak náročný. Má délku přibližně 2,5 kilometru, terén má mírný profil, takže je vhodný pro pěší, cyklisty i rodiče s kočárkem. Myslelo se také na osoby se zdravotním postižením, a proto je stezka sjízdná i pro vozíčkáře.

A pokud máte pejska, klidně ho vezměte s sebou. Jen po něm, prosím, uklidťte případné bobky, pokud by k tomu přece jen došlo.

Petr Drábek

Knihu o Štěměchách pokřtil i Petr Bende

ZPĚVÁK Petr Bende ukazuje novou knihu o historii Štěměch, vedle s mikrofonem autorka Marta Mastná, třebíčský badatel Zdeněk Prukner a kronikářka Radka Řepová. Foto: Antonín Zvěřina

18.11.2025 autor: Antonín Zvěřina

Knihu Dějiny obce Štěměchy pokřtil v tamním kulturním domě první listopadový víkend mimo jiné zpěvák Petr Bende. Publikaci o vesnici na Třebíčsku zpracovala Marta Mastná, která vlastní v místní části Dašov mlynářské muzeum.
Zcela zaplněný sál přivítala starostka Zuzana Báňová a upozornila, že zastupitelstvo o knize rozhodlo před pěti lety.
„Někdy se zastavím v našem domě, který mám tolik ráda. Představuji si, jak vypadal před 100, 200, 300 lety. Jací byli lidé, kteří tu žili. Jsem hrdá a šťastná, že tady můžu být a zvelebovat ho. A pak se najednou uvědomím, že to není náš dům. Máme ho jen na chvíli půjčený. Byl tu dávno před námi a po společné naší existenci přijde jiný a bude žít jejich rytmem. Zase ho přetvoří a možná i setřou naše stopy. Takový je život. Život lidí a život domů," citovala starostka z knihy.
Autorka následně věnovala přítomným rčení: nejkrásnější dar, který můžeš někomu dát, je kousek svého času. Pokračovala, že kniha má 522 stran a 1100 fotografií a obrázků. Poděkovala všem, kdo se na ní podíleli.
Kniha rozhodně nemapuje jen historii. Autorka obešla téměř všechny domy v obci a hovořila s jejich obyvateli. I proto se jedná o knihu unikátní, která nemá v republice obdoby.
„Byly to nejkrásnější chvíle, vy jste napekli buchty a vyprávěli nad fotografiemi svoje rodinné příběhy. A docela mě mrzí, že tam nemám všechny. Byla bych ráda, kdyby vše touto knihou neskočilo, a nadále jste se ozývali se vzpomínkami," uvedla Mastná.

Staří hospodáři

Přiznala, že jejím cílem bylo zachovat jména, podoby a zmínky o lidech, o starých hospodářích, kteří tady žili a dnes si na ně třeba už nikdo ani nedokáže vzpomenout.
Pozvala na pódium kmotry knihy, první zastupitelku a kronikářku Radku Řepovou. Jako druhý přijal pozvání provozovatel virtuálního muzea Třebíče Zdeněk Prukner.

„Třetí z hostů je můj kamarád, naše přátelství trvá už 20 let. Je to můj nejoblíbenější zpěvák, muzikant, autor textů i hudby, Petr Bende," představila Mastná třetího kmotra.
Kronikářka Řepová přiznala, že na vysoké škole zpracovávala v rámci diplomové práce historii Štěměch a uvědomila si, kolik se tam objevuje nepřesností. Proto má radost, že kniha vznikla a některé údaje upřesnila.
Naznačila, že už v minulosti Marta Mastná jen pro přátele zpracovala knižně historii Dašova, která je nyní také k dispozici i pro jiné zájemce. Věří, že něco takového jako tyto dvě knihy může Štěměchám závidět nejedna obec i města.
Mastná představila Zdeňka Pruknera, který v době covidu založil Virtuální muzeum Třebíče na sociální síti, které se postupně rozrostlo do neuvěřitelných rozměrů.

Část zmizela

Prukner naznačil, že počet přihlášených do virtuálního muzea dosáhl jedenáct a půl tisíce. Historické fotografie ho přitahují z toho důvodu, že část města zmizela a je dobré ji připomínat.
Má radost, že fotografie mapují i život v okolí Třebíče. Zatím má informace, že se na facebooku objevilo zhruba patnáct tisíc fotografií, což určitě není přesné číslo.
Přiznal se, že jeho zájem o historii druhé světové války ho zavedl i do Štěměch, kde údajně byl most do zaniklé tvrze udělaný z transportéru, ale ten už bohužel pro něj zmizel. Přivítá ovšem každou informaci z tohoto období. Prukner je autorem knihy Konec války na Třebíčsku.
Pak se Marta Mastná otázala, jaký má zpěvák Petr Bende vztah ke Štěměchám. Přiznal, že k obci ho váží vzpomínky na devadesátá léta minulého století, kdy hrával s kapelou Extáze a pamatuje si na vystoupení v historické tvrzi, kde obec vybudovala kulturní zázemí.

Rád vzpomíná

„Když jsme tam přijeli poprvé společně s aparaturou a kamarády, kteří nám pomáhali, zvučili a podobně, nám pořadatelé hasiči hned v úvodu věnovali sud piva. Říkali, piva máme hodně a my než jsme začali, tak jsme pivo vypili. Což je trošku vyděsilo, zábava ještě nezačala," vzpomínal Bende.
S kamarády hrával i v kulturním domě, kde se křest odehrával, na což také rád vzpomíná. Zavzpomínal na skvělého zpěváka a rodáka ze Štěměch Zbyňka Bazalu, který se bohužel na křest nemohl dostavit.
„Volal jsem mu, telefon mně nebral, takže má áčko," nešetřil kamaráda Bende. Vzápětí mu kdosi z publika sdělil, že je na výletě, což áčko jedině potvrdilo.
Na Štěměchy má zážitek i z doby, kdy profesionálně nezpíval a rozvážel lepidla. Ve Štěměchách se nachází pověstný kopec, který při nepříznivém počasí je nesjízdný a často zpěvák zůstával stát s autem pod ním.
„Teď tady mám svou soukromou archivářku Martu Mastnou, která o mně ví víc, než já sám o sobě," neztratil nadhled Bende. Vzpomínal na první setkání před dvaceti lety v Újezdě u Rosic, kde zpěvák bydlí. Je to menší vesnice než Štěměchy, má zhruba 250 obyvatel, Štěměchy 300. Jednalo se koncert Petra Bende, jeden z prvních a Mastná vedla fanklub.
Zpěvák připomněl dobu covidovou, kdy odehrával koncerty z obýváku a Marta Mastná má přesnou statistiku. Jednalo se o 123 hodin a zaznělo 350 písniček, některé se opakovaly. Bende doplnil, že se jednalo o koncerty každou neděli.
Další dotaz směřoval k jeho zájmu o historii a současné zpracování písniček legendárního Petra Nováka. K historii se dostal přes svého tátu, který samozřejmě ve Štěměchách nechyběl a vše natáčel. Ten má doma tolik knih, že jeho syn nechápe, jak to všechno mohl přečíst. A hodně čte i on.

Pokud jde o Petra Nováka vyšla nahrávka, Petr Bende zpívá Petra Nováka. Přiznal, že ho oslovilo vydavatelství a cesta k realizaci byla dlouhá.
„Nikdy jsem nevěřil, když jsem v patnácti hrál u táboráku, že se jednou setkám s textařem Ivem Plickou, který napsal většinu textů. Ten pojal myšlenku pojmout písně trochu současně, pro dnešní posluchače," vysvětlil Bende.
Album křtili členové legendární kapely George and Beatovens, například Karel Kahovec, Viktor Sodoma. Jednu z písní, kromě jiných, Bende zazpíval v kulturním domě.

Nedají vyprávět
Zpěvák připustil, že se ptal Plicky a Kahovce na příběhy ze života Petra Nováka, ale žádný se nedá vyprávět. Jednalo se o divokého rockera a kancelář měl v hospodě.
Když tam jednou odpovídal na otázky, přišel k němu vrstevník a pozdravil ho a on ho odháněl. Nakonec se ukázalo, že se jednalo o bubeníka kapely. Novák to zhodnotil, jak si ho mám zapamatovat, když pořád sedí za mnou.
Mastná pak všechny pozvala na vánoční koncerty Petra Bende, došlo na křest knih o Dašově a Štěměchách a podpisovou akci autorky a zpěváka.
Marta Mastná ke knize ještě doplnila, že tam jsou i humorné zápisy z jednání štěměšského zastupitelstva z první poloviny dvacátého století. Oba se pak se zájemci ochotně fotografovali.
A perlička na závěr. Do kulturního domu přijely dvě fanynky Petra Bende až z Tábora, které se často na jeho vystoupení vydávají.

Obecní dějiny zhmotněné ve čtyřkilogramové knize mohou občanům Štěměch závidět leckterá města

PETR HERBRYCH
12. 11. 2025

ŠTĚMĚCHY (herb) - Velké popularitě se mezi vědními obory těší historie. Není divu, za dlouhá staletí je naše společnost protkána nespočtem zajímavých osobností a dějinných příběhů, a je tak možné si neustále rozšiřovat obzory a objevovat nové souvislosti. Velmi ceněné jsou pak dějiny obecních společenství a konkrétních rodin. Přece jen v hloubi každého z nás se skrývá jistá touha poznat život našich předků. A je tomu jedině dobře. „Kdo zapomíná na své předchůdce, bude opomenut svými následovateli," nadepsala badatelka Marta Mastná v předmluvě své nové knihy. Právě ta se dějinami obce zabývá, konkrétně těmi štěměšskými. Pomyslně prolétat místní historií mohou od 9. listopadu kromě autorky také občané Štěměch. Besedou, křtem a následnou autogramiádou vstoupila kniha o jejich obci po pětiletém výzkumu symbolicky v život.

Pokud některé obce, i ledajaká města, hledají inspiraci v péči o kulturní dědictví, příkladem jim mohou být Štěměchy. Malá ves rozprostírající se pod horou Mařenkou má za sebou v oblasti kultury velice zajímavý rok. Na začátku srpna se

zde veřejnosti zpřístupnila nová naučná stezka Via Mariana, která turistům zprostředkovává vedle přírody i kus místní historie a kultury. Načerpat poznatky o historii Štěměch je nyní možné také prostřednictvím knihy Marty Mastné. Zvláště knižní zpracování dějin mohou štěměšským obyvatelům závidět i mnohá města. Dlouholeté autorčino bádání se doslova zhmotnilo ve čtyři kilogramy vědění s více než jedenácti sty fotografiemi, listinami, mapami a dalšími obrazovými dokumenty. „Když dostanu nějaké téma, snažím se ho vytěžit úplně do základu. I proto je ta kniha tak tlustá," pověděla při sobotním křtu spisovatelka Mastná.

Úvodní kapitola se vztahuje k 13. století a vůbec k první písemné zmínce o obci. Ovšem pokud bychom se chtěli podívat na samý počátek nikoliv knihy, ale její samotné tvorby, je třeba se přesunout do roku 2011. Pro čistě soukromé účely si tehdy začala Mastná psát Kroniku dašowskou pojednávající o historii Dašova, Štěměch i zaniklé vsi Dašovice. Po velkém zájmu okolí se tato publikace dočkala roku 2020 také veřejného vydání. Zmíněné dílo však končí v 18. století. Na autorku tak postupně mířily dotazy na další pokračování. Tím se tak zrodil nápad na nové téma. Záměr pak před pěti lety posvětili také zastupitelé Štěměch, kteří odsouhlasili spolupráci obce se spisovatelkou Mastnou na tvorbě publikace o místních dějinách. „Za obec velice děkuji, protože je to zakonzervovaná historie naší obce, našich domovů, našich rodin. Jsem za to moc vděčná, protože tohle už nám nikdo nevezme," započala křest poděkování stávajícím i bývalým zastupitelům starostka Štěměch Zuzana Svobodová.

Po rozhodnutí zastupitelstva se žena mnoha profesí - badatelka, výtvarnice, průvodkyně, spisovatelka a fotografka - Marta Mastná mohla naplno pustit do bádání. „Když jsem začínala bádat v archivech, nevěděla jsem, jak tu knihu dokážu naplnit. A tak jsem třeba citovala i staré latinské listiny, které se týkají Štěměch nebo tady naší vrchnosti," pověděla autorka o začátcích výzkumu. Pět let poté pak mohla hrdě představit obsáhlou knihu zcela zaplněnému kulturnímu domu ve Štěměchách. Ze zájmu veřejnosti mnohým spadla brada, příjemné překvapení na sobě dala například znát starostka Svobodová.

Samotné představení knihy bylo pojaté jako talk show spisovatelky Marty Mastné a jejích hostů, v tomto případě kmotrů. Do nachystaných křesílek postupně usedli štěměšská kronikářka a zastupitelka Radka Řepová, badatel a zakladatel Virtuálního muzea města Třebíče Zdeněk Prukner a zpěvák Petr Bende. Úvodních otázek se ujala sama Mastná. Ta se svých hostů například tázala, jaký oni sami mají vztah k historii, případně ke Štěměchám. Po hudebních vsuvkách Petra Bendeho, jenž dal například vzpomenout na zpěváka a svého jmenovce Petra Nováka, přiblížila Mastná přítomným své bádání. Dle jejích slov nejvíce práce přineslo vypisování obyvatel jednotlivých domů, zároveň navštěvování domácností řadí mezi nejkrásnější vzpomínky. „Nebylo v mých silách obejít všechny domácnosti, tak jsem začala tím, že jsem oslovovala nejstarší pamětníky. Ti mi dávali tipy na další a další, kteří by byli ochotni něčím přispět, něco povyprávět. No a tak se to

pěkně nabalovalo, že se knížka rozrostla do rozsahu, který teď vidíte. Velmi krásné byly chvíle, kdy jsem navštěvovala jednotlivé domácnosti. Lidé napekli buchty a nad fotografiemi mi vyprávěly rodinné příběhy," sdělila Mastná. Vzpomínky pamětníků posloužily badatelce ke zmapování moderních dějin. K těm starším jí pomohly například obecní a školní kroniky, archiválie z Moravského zemského archivu v Brně a Státního okresního archivu v Třebíči a další potřebné zdroje. Jen z tohoto krátkého výčtu by se dalo pětileté bádání označit za mravenčí práci.

Jelikož cílem autorky bylo zachovat povědomí o předešlých obyvatelích obce, sbírala vedle starých fotografií domů také snímky jednotlivých občanů. I proto je kniha tak rozsáhlá a veškeré obrazové přílohy jsou její chloubou. Mimo porovnání historické podoby Štěměch s tou nynější ale publikace přináší kapitoly věnující se štěměšským obyvatelům, zajímavostem, památkám či dokonce humorné perličky z jednání obecního zastupitelstva. Zatímco první stránky začínají rokem 1272, ty poslední končí rokem 2025 a současnou podobou štěměšských obydlí. Jak je patrné, nejedná se tak o čtení na jeden zimní večer.

Sedmero obcí za branami jednoho resortu

PETR HERBRYCH

24. 09. 2025

BŘEZOVÁ (herb) - Kalendáře akcí v jednotlivých obcích jsou momentálně tak zaplněné, že člověk z těch všech událostí stěží vybírá, kam že by mohl zavítat. Tu jedna ves nabízí přehlídku folkloru, druhá zajímavou výstavu, třetí pak vaření guláše či ochutnávku jiných kulinářských dobrot. Tak čeho se zúčastnit? To pak v takovéto situaci skutečně člověku nad hlavou vyvstanou pomyslné otazníky. Jisté ulehčení může přinést situace, kdy se jedna akce koná pro několik konkrétních obcí. Kupříkladu když se organizace zhostí dobrovolné svazky obcí. Tak tomu kupříkladu bylo v sobotu 20. září, kdy se resort Březová plně otevřel občanům z mikroregionu Podhůří Mařenky a představily se zde místní kapely.

Lze vícero obcí koncentrovat na jedno místo? Je to vůbec fyzicky možné? Ale jistě že, sedmero obcí rozprostírajících se pod horou Mařenkou je toho zářným důkazem. A už se nejedná pouze o každoroční předsilvestrovská setkání na nejvyšším vrcholu Třebíčska. S mikroregionem v posledních letech úzce spolupracuje Outdoor Resort Březová, a tak se právě v jeho prostorách uskutečnilo nové meziobecní setkání. „Na Březovou to táhne především rodiny s dětmi. Chtěli jsme dopřát vyžití i starším lidem a naopak i mladým, které už atrakce nelákají," pověděla starostka Štěměch Zuzana Svobodová.

Během sobotního odpoledne zavítalo na Březovou okolo osmi set návštěvníků všech generací. Jelikož si zde na své přišli opravdu všichni, nebyl stanoven vstup od určitého věku. Březovou se tak prohánělа malá dítka, rodiče s kočárky a miminky v náručích, dospělí i postarší páry. Jedinou podmínkou účasti bylo trvalé bydliště v některé obci z mikroregionu. Přece jen pro ně byla akce určena a nelze opomenout, že i resort má omezenou kapacitu.

Když se otevřely brány Březové, čekalo na mnohé návštěvníky jisté překvapení. Ne každý totiž v posledních letech do střediska zavítal, a tak mohl mít v hlavě představu jakéhosi klasického tábora. Ovšem Březová nabízí mnoho vyžití. Horolezeckou stěnu, lanové centrum s překážkovou dráhou, strašidelnou věž, rýžování zlata a mnoho dalších možností. Vše bylo pro děti i dospělé volně přístupné k vyzkoušení. Adrenalinové zážitky však doplnily i ty hudební. Návštěvníkům se postupně představilo celkem šest hudebních uskupení, které mají právě v podhůří Mařenky své hudební kořeny. Jako první se mezi dřevěnými stavbami resortu nesly country písně i vlastní tvorba rokytnické dvojice Libor

Štveráček a Zdeněk Vodička, poté Nejvyššího času z Čáslavic. Známé songy představili také „Římané“ Libor Oliva a Zdeněk Meluzín nazývající se jako Životní minimum a svůj um dále předvedly kapely Plechová blecha, Leeon, Legranda. „Zapojení místních kapel bylo nějak přirozené. Moc si považujeme nadaných, šikovných a pracovitých lidí našeho regionu. Všechny kapely hrály bez honoráře, což je od nich úžasné gesto. Každá obec pořádá plesy nebo zábavy. Po prezentaci kapel na Březové mají určitě organizátoři obcí z čeho vybírat,“ byla Svobodová vděčná.

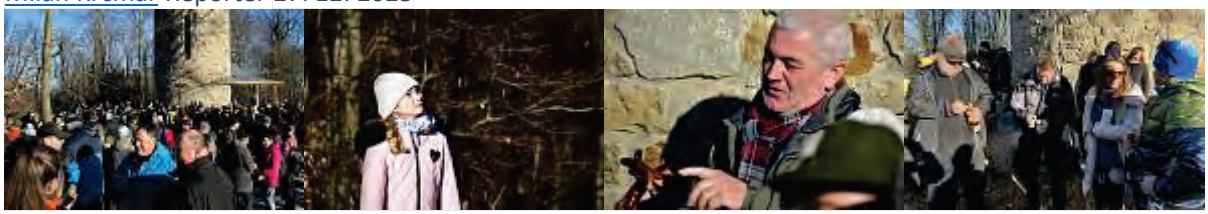
Zpětná vazba, která se dostala ke starostce Svobodové či vedení resortu, dávala znát vydařenost akce. „Za sebe musím říct, že to předčilo mé očekávání. Pohodová a přátelská atmosféra vždycky člověka nabije. Co mě tedy hodně potěšilo, že se líbily kapely. Třeba moje dcera půjde na pouťovou zábavu do Předína, protože díky minifestivalu zjistila, že Legranda hraje fakt dobře. Dříve si totiž s holkama myslely, že je jen pro starý,“ ohlédla se za minifestem starostka Štěměch Svobodová. A co nyní čeká poměrně živoucí mikroregion? Stálicí je tradiční výšlap na konci roku, další akce jsou prozatím zahaleny tajemstvím. „Teď se budeme věnovat spíš investiční části, víc ale zatím neprozradím,“ poodkryla Svobodová.

Úsměvy všude kolem. Tradiční výšlap na nejvyšší vrch Třebíčska lákal stovky lidí

Milan Krčmář Reportér 27. 12. 2025

Mnoho stovek nadšenců se opět po roce vypravilo na předsilvestrovský výšlap na Mařenku. Na vrcholu nejvyššího vrchu Třebíčska si letos užili počasí plné slunce. Do nového roku jim popřáli starostové Mikroregionu Podhůří Mařenky a zahráli Trubači z Bažantnice.

Slunce se krátce před polednem opírá do svahů Mařenky a na vrchol tohoto nejvyššího kopce Třebíčska proudí desítky, postupně stovky lidí. Je 27. prosince 2025 a **tradiční předsilvestrovský výšlap** je znovu tady.

Už první kroky dávají tušit, že letos vyšlo všechno – počasí, nálada i společnost. „Tohle je přesně ten konec roku, jaký mám rád," říká Petr Svoboda, který se opírá o zábradlí tamní rozhledny a dívá se do krajiny. „Krásné počasí, pohoda, lidi, co se znají i neznají, a nahoře hudba. Člověk si tady úplně vyčistí hlavu," usmívá se Svoboda.

Rozhled na desítky kilometrů

Je jedním z mnoha a mnoha turistů všude kolem. S přáteli dorazil až z Třebíče, cesty se ale plní hlavně **lidmi z obcí Mikroregionu Podhůří Mařenky** – tedy blízkých Markvartic, Čáslavic, Chlístova, Předína, Rokytnice nad Rokytnou, Římova a Štěměch. Přicházejí rodiny s dětmi, party kamarádů i zkušení výletníci.

Mráz je jen lehký, obloha blankytně modrá a výhledy ze 711 metrů vysokého kopce sahají daleko do kraje. Z rozhledny je nejzajímavější pohled na jihozápad, kde se desítky kilometrů v dálce leskne inverze, z níž vystupují vyšší kopce. Naopak na druhé straně jsou dobře patrné chladicí věže dukovanské elektrárny vzdálené pětatřicet kilometrů.

Tři trubačky a jeden trubač

Na vrcholu pod rozhlednou je živo. Kouř z ohnišť se mísí s vůní opékaných špekáčků, lidé se zdraví, smějí a připíjejí si teplým čajem nebo svařeným vínem. A do toho všeho se ozývají lesní rohy Trubačů z Bažantnice. Tedy spíše trubaček, dámy ve čtyřčlenném souboru totiž co do počtu vedou 3:1 nad jediným mužem. „My tady ale dnes nemáme celý sbor," smějí se členky této formace.

Tečka za končícím rokem

Atmosféra je uvolněná a přátelská. Někdo si ještě přikládá na oheň, jiný už plánuje, kam vyrazí po Novém roce. Děti pobíhají kolem, dospělí debatují o uplynulém roce a vyhlížejí silvestrovské oslavy. „Všechno nejlepší vám všem do roku 2026!" volá do mnohasethlavého davu **starostka Štěměch** Zuzana Svobodová a vzápětí s dalšími starosty obcí mikroregionu bouchá šampaňské.

STATISTIKA OBYVATEL

K 31. 12. 2025 žilo v naší obci 302 obyvatel. Přistěhovalo se k nám 5 občanů: Šárka Dvořáková, Tomáš Pozlovský, Anita Schneiderová, Tomáš Trnka. Odstěhovalo se 7 občanů: Stanislav Augustin, Benjamin Dostál, Veronika Dostálová, Helena Ondráčková, Karel Trnka, Kateřina Trnková, Jan Vídenský. Zemřela 1 občanka: Milada Špačková. Narodilo se 5 dětí: Theodor Sobíšek, Lucie Urbanová, Jáchym Svoboda, Madlen Málková, Marek Papírník.

Děkuji P. Trnkové ml. za poskytnuté informace k statistice i volbám.

Radka Řepová

Vydal: Obecní úřad Štěměchy, únor 2026. Redakce: Mgr. Radka Řepová, Zuzana Svobodová, Pavel Kovář, Mgr. Stanislav Augustin, Marta Mastná, Jana Báňová, Martin Báňa, Bc. Antonín Šilhavý, Ivana Kovářová, Mgr. Michal Kovář, Petra Trnková, Vlasta Moudrá, Michal Šilhavý, vedení sboru, SDH Štěměchy, ženy hasičky